Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ 1

DIAGNÒSTIC D'EMPOBRIMENT I EXCLUSIÓ SOCIAL A LA COMUNITAT VALENCIANA 9

1. Les dades de la pobresa i l'exclusió a la Comunitat Valenciana 9
   - Ingressos 10
   - Risc de pobresa i/o exclusió social a la Comunitat Valenciana 11
     - A) Pobresa econòmica 11
     - B) Privació material 12
     - C) Intensitat de treball 14

2. Diagnòstic específic d'empobriment i exclusió social infantil a la Comunitat Valenciana 15
   - L'empobriment infantil a Espanya 15
   - Les dades de la pobresa i l'exclusió infantil a la Comunitat Valenciana. Indicadors de vulnerabilitat 2015 16
     - Risc de pobresa i/o exclusió social infantil a la Comunitat Valenciana 17
       - A) Pobresa relativa 17
       - B) Privació material severa 18

A manera de resum 19

METODOLOGIA D'ELABORACIÓ, EXECUCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA 20

- Estructura i Metodologia Participativa 20
- Finalitat 21
- Visió 21
- Principis 21
- Criteris d'actuació 22
- Seguiment i avaluació del pla 22

GOVERNANÇA DEL PLA 24

DISSENY I ESTRUCTURA DEL PLA 27

LÍNIES I OBJECTIUS ESTRATÈGICS DEL PLA 29

- Les sis línies estratègiques del Pla 32
- Elements transversals. Desenvolupament d'una cultura social inclusiva: innovació social, R+D+I social, qualitat, tercer sector, participació, voluntariat, investigació i formació 33

OBJECTIUS I ACTUACIONS DEL PLA 34

- Línia estratègica 1. Inclusió sociolaboral: accés a l'ocupació 34
- Línia estratègica 2. Garantia de prestacions 47
- Línia estratègica 3. Garantia de protecció de drets i d'accés a serveis públics 52
  - 3.1. Serveis socials 52
  - 3.2. Educació 59
  - 3.3. Salut 75
  - 3.4. Habitatge 86
  - 3.5. Cultura i societat de la informació 90
- Línia estratègica 4. Garantia d'equitat territorial i cohesió social 94
- Línia estratègica 5. Promoció de la infància i reducció de l'empobriment infantil 106
- Línia estratègica 6. Lluita contra la feminització de l'empobriment 116
- Vinculació d'objectius i nombre d'actuacions per línia estratègica proposats en el Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social 123

ANNEX I. MARCS DE REFERÈNCIA DEL PLA **127**

- Marc de referència internacional 127
- Marc de referència europeu 129
- Marc de referència estatal 131
- Marc de referència autonòmic valencià 134

ANNEX II. INDICADORS DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ **135**

ANNEX III. PRESSUPOSTOS **139**

INTRODUCCIÓ

No escatimarem esforços per a alliberar els nostres semblants,
homes, dones i xiquets, de les condicions abjectes
i deshumanitzadores de la pobresa.

Declaració del Mil·lenni
Resolució aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides el 13 de setembre de 2000

El Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social (PVICs) [1] és l'eina d'ordenació i direcció estratègica de les accions i mesures d'inclusió i cohesió social vinculades al territori. Una nova governança de les polítiques públiques amb una visió integral i transversal, vinculada als agents socials i recursos del territori de manera participativa i activa. Una oportunitat per reduir els factors de desigualtat social i vulnerabilitat ,promoure l'autonomia de les persones i col·lectius vulnerables des de l'activació inclusiva i la vida independent, i promoure la cohesió social a partir de l'enfortiment dels llaços familiars i comunitaris, el sentiment de pertinença a la col·lectivitat i el territori. El PVICs incorporarà indicadors d'avaluació i una comissió de seguiment de l'execució i aplicació del Pla.

Rescatem Persones

La situació d'emergència social requereix d'un pla de xoc amb mesures i accions concretes per al rescat d'aquelles persones i col·lectius que han caigut de la xarxa de protecció social. Una situació agreujada per la crisi econòmica i les mesures d'austeritat que han suposat un debilitament de l'estat de benestar que, en el cas mediterrani, s'incrementa amb la transició de la família extensa a la família nuclear. La desocupació és un dels majors factors d'exclusió social, i històricament, l'ocupació ha estat un dels mecanismes més eficients d'inclusió social. En l'actual context no podem oblidar la situació de precarietat laboral i de baixa intensitat laboral que ha generat un nou col·lectiu de vulnerabilitat; *woorking poor*, literalment, treballadors/es pobres. Cal remarcar doncs que l'ocupació de qualitat i estable és un mecanisme adient per a la inclusió social.

1 D'ara en avant, PVICS.

Inserció sociolaboral mitjançant ocupació de qualitat de les persones en situació d'exclusió social o vulnerabilitat

La realització de programes d'intervenció social i disseny d'itineraris sociolaborals destinats a col·lectius vulnerables i persones en situació de risc. En aquest cas, cal destacar la realització d'un Programa Operatiu, cofinançat pels Fons Socials Europeus, i coparticipants per entitats socials del tercer sector i municipis amb barris d'inclusió social o zones de major vulnerabilitat.

L'execució del Pla 'Avalem Joves', en coordinació en la 'Garantia Juvenil' de la UE, com eina d'inserció sociolaboral destinada als i les joves amb itineraris individualitzats per a diferents perfils; joves amb un baix nivell d'estudis i sense trajectòria laboral prèvia, joves exiliades econòmicament, joves universitaris o de formació professional. També cal destacar el programa Jove Oportunitat, un programa dissenyat per a les etapes prelaborals dirigit a activar i empoderar les i els joves deprimits, sense motivació i amb dificultats per gestionar les seues habilitats socials i emocionals.

La inserció sociolaboral no pot obviar l'actual situació del mercat laboral i la transició cap un model econòmic valencià sostenible. La reorganització del sistema d'atenció a les persones, és a dir, com cuidar-nos és una oportunitat front als majors reptes del segle XXI; l'envelliment demogràfic, el canvi climàtic i les migracions. Un sector d'ocupació sostenible mediambientalment i deslocalitzable. Un sector d'ocupació que cal professionalitzar, generant nous llocs de treball de qualitat, per treure de la invisibilitat una tasca tradicionalment realitzada per dones. També, cal desenvolupar un sistema de clàusules socials que permeta la contractació, o a la seua bonificació, de persones de col·lectius vulnerables o amb un difícil perfil laboral.

Garantir un sistema de prestacions socials destinat, especialment, a les persones en situació de risc, vulnerabilitat o exclusió social

La Renda Valenciana d'Inclusió és un instrument integral de lluita contra l'exclusió social. L'objectiu fonamental de la Renda és trencar amb la transmissió intergeneracional de l'empobriment i combatre la feminització de la pobresa. La Renda Valenciana d'Inclusió, amb una forta perspectiva de gènere, garantirà ingressos mínims o vinculats a la inserció sociolaboral i un sistema de complement de prestacions socials i rendes del treball. La Renda garantirà l'accés directe a la resta de prestacions: ajudes de lloguer, beques de menjador i transport escolar, accés a escoles de 0 a 3 anys, cobertura del copagament farmacèutic, i transport. Una visió integral que permetrà una nova gestió dels usos del temps que fomente la coresponsabilitat.

Accés Universal als serveis públics

L'accés universal als serveis públics és un altre factor d'inclusió social bàsic. A més, conjuntament amb l'ocupació i el sistema de prestacions socials, és un eix fonamental per a combatre la transmissió intergeneracional de l'empobriment des de la dimensió econòmica no monetària.

Serveis Socials Universals

El nou model bàsic de serveis socials, que permetrà el finançament just i sostingut als municipis, facilitarà el desenvolupament dels serveis socials base com a portada d'entrada al sistema de protecció social. A més, en el marc de la nova llei del Codi Social, l'oportunitat de recuperar la intervenció social i de prevenció dels i les professionals més enllà de la gestió administrativa dels casos. Un nou model bàsic vinculat a la creació de Plans Locals d'Inclusió i Cohesió Social, amb participació dels agents socials i del tercer sector del municipi, pels quals la Generalitat crearà un Pla Local Marc que permeta una millor coordinació i eficiència dels recursos públics.

Educació

L'accés universal a l'educació, però sobretot, la permanència en el sistema educatiu en igualtat d'oportunitats és una prioritat fonamental. La nova llei valenciana d'educació ha d'acabar amb les desigualtats d'accés i permanència que existeixen en l'actualitat vinculades a la pertinença a determinats col·lectius, barris o zones de vulnerabilitat amb mesures d'inclusió social mitjançant la igualtat d'oportunitats en la matriculació escolar i la universalització del sistema educatiu en l'atenció i acció educativa en la diversitat. A més, d'una major dotació econòmica vinculada en totes les etapes educatives i el reconeixement de l'educació no formal, l'oci educatiu, i l'aprenentatge al llarg de la vida com un dret.

Cultura i Societat de la Informació

L'accés a la Cultura universal, més enllà de l'àmbit comercial, és una responsabilitat pública que cal garantir mitjançant programes i accions de democratització dels públics i també de la creació i la creativitat artística. Disseny de programes per acabar amb la bretxa digital que és un nou factor d'exclusió social i de discriminació generacional.

Sanitat

L'accés a la Sanitat Pública Universal especialment a la prevenció i educació sanitària d'aquells col·lectius més vulnerables i a la infància. L'articulació del sistema sociosanitari amb equips multidisciplinars d'atenció comunitària que milloren la qualitat de vida, hàbits saludables, prevenció, detecció i atenció primària de situació d'exclusió social vinculades a les drogoaddiccions, violència masclista i maltractament a gent gran... L'exclusió social és un factor important vinculat al debilitament de les condicions físiques, mentals i emocionals.

Habitatge

L'accés universal a un habitatge digne és un factor d'inclusió social que, des de les administracions públiques hem de garantir, acabant amb els desnonaments i programes d'accés social a l'habitatge, i lloguer. A més, del dret a l'habitatge digne, cal garantir recursos habitacionals als col·lectius vulnerables com eina d'inclusió amb equips de tractament assertiu comunitari (persones sense llar, salut mental, patologies duals...) o de recuperació integral (violència masclista, persones refugiades...). També, des de les administracions públiques hem de garantir el dret a l'emancipació dels i les joves mitjançant sistemes de lloguer social o d'habitatge compartit.

Cohesió Social

La globalització de l'actual sistema ha suposat la individualització de les relacions i la pèrdua dels espais comunitaris. A més, s'han redefinit els conceptes d'empobriment, vulnerabilitat i risc dotant-los d'una multidimensionalitat, lligada no només a la tradicional privació material severa sinó també a la precarietat laboral i a la disfunció relacional de les persones. Aquesta realitat és agreujada en el cas de col·lectius vulnerables com persones amb diversitat funcional, víctimes de violència masclista, persones amb patologies duals, poble gitano i minories ètniques, persones refugiades, persones ex-recluses, persones trans i famílies nombroses o monoparentals, i nous col·lectius vulnerables com els *working poor*.

Àmbit Relacional

Des de l'administració pública hem de posar les condicions, fomentar els factors i generar els espais de convivència que permeten enfortir els llaços familiars i comunitaris per generar xarxes socials i un capital social fort.

La reorganització de la societat de cuidar-nos (la criança i l'atenció a infants, persones en situació de dependència, diversitat funcional, gent gran...) per una banda és una oportunitat i espai d'inserció sociolaboral i d'altra banda garanteix l'autonomia personal i la vida independent que permet, almenys condiciona, la interrelació i la cura dels afectes.

La desinstitucionalització de les persones menors d'edat tutelades per la Generalitat, especialment els xiquets i xiquetes de 0 a 6 anys, és fonamental per generar igualtat d'oportunitats els xiquets i xiquetes han de créixer en un entorn familiar i amb un àmbit relacional de confort i amable, doncs, cal fomentar programes d'acolliment i adopció tenint com a màxima l'interès superior del menor ja que hi ha una tradició molt biologista. També, en el cas de les persones amb diversitat funcional, especialment en els casos de malaltia mental i de gent gran, cal dissenyar programes de vida independent i autonomia personal.

L'envelliment de la població, la redefinició dels projectes vitals per part de la gent jove i la invisibilitat de la infància en una societat adulcentrista ha generat un clima de tensió i d'incomprensió entre generacions que es donen l'esquena. Des de les administracions públiques hem d'afavorir el diàleg i la convivència com eina d'inclusió social intergeneracional.

Hem d'abordar noves realitats ocasionades pel canvi d'estructura econòmica i demogràfica com la solitud no escollida i l'aïllament social que afecta majoritàriament a gent gran, noves situacions com la contradicció interna que homes de més de 50 anys, educats com a pares de família i com a figura sustentadora econòmica, viuen en quedar exclosos de l'actual mercat laboral i no conèixer com ocupar el seu temps caient en situacions de depressió, alcoholisme, irascibilitat, o fins i tot, violència familiar i/o masclista. Difícils situacions d'exclusió social i vulnerabilitat als que podem respondre amb programes públics i d'entitats del tercer sector per treballar la solidaritat generacional que permeten combatre la bretxa digital, la solitud amb programes de voluntariat de joves universitaris o programes de transmissió i memòria oral, i la perspectiva de gènere amb tallers de noves masculinitats i usos del temps.

La intervenció i dinamització comunitària, especialment, als barris inclusius o zones de major vulnerabilitat per generar espais de convivència, no discriminació i igualtat

de tracte amb la promoció de la diversitat intercultural, religiosa, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere i orientació sexual. L'oci educatiu i la dinamització social en col·laboració amb les entitats socials, de veïnatge, culturals, esportives... de cada barri o ciutat, per construir una societat més cohesionada i inclusiva. La realització d'aquest tipus d'activitats també servirà per enfortir l'àmbit relacional amb col·lectius amb els quals compartim interessos o entorn.

Desenvolupament comunitari, Xarxes de Solidaritat i Voluntariat

La participació i lideratge de la ciutadania és fonamental per a la cohesió social i el sentiment de pertinença. La vella dicotomia entre allò públic i allò privat s'ha vist superada els darrers anys, malgrat el pensament únic de l'individualisme, amb el relat d'allò comú.

També, cal destacar, les xarxes de solidaritat com els bancs de temps o d'intercanvi de coneixement, les cooperatives d'autoconsum, bancs de llibres de text (Xarxa Llibres), cooperatives de subministrament (aigua, gas i llum), cooperatives d'informació (mitjans online o suports tradicionals) entre altres. Des de les administracions públiques hem de garantir les condicions perquè la ciutadania s'autoorganitze i gestione col·lectivament, i vetlle perquè les xarxes de solidaritat siguen entre iguals, inclusives i respecten la diversitat del territori.

El Voluntariat és fonamental per a combatre les desigualtats i l'exclusió social, però no ho podem confondre com a sinònim de caritat. La participació de la ciutadania és fonamental per tenir una societat cohesionada, lliure i crítica. El voluntariat també és important per reforçar o reconstituir l'àmbit relacional, i com a motor d'impuls de les transformacions socials necessàries i més adients per a cada territori.

La participació i la responsabilitat social corporativa de les empreses és fonamental per a la coordinació eficient i eficaç dels programes i projectes socials, i la seua implicació en la inclusió social dels col·lectius vulnerables.

Nous Usos de Temps i Coresponsabilitat

La Generalitat desenvoluparà una Estratègia Valenciana de Nous Usos de Temps i Coresponsabilitat com a full de ruta les polítiques de conciliació laboral i familiar, de foment del voluntariat i la participació, de coresponsabilitat de gènere i generacional, i per afavorir i garantir que la gent dispose de temps per treballar els afectes i l'àmbit relacional.

El reconeixement del permís igual i intransferible per naixement i adopció com a mesura de coresponsabilitat i temps per als afectes amb la creació d'una xarxa pública d'educació de 0-3 anys que permeta la conciliació laboral i ús de temps lliure. La professionalització de l'atenció i cura de persones en situació de dependència (persones majors, diversitat funcional...) no obligarà a les dones, com ocorre majoritàriament en l'actualitat, al fet que abandonen el món del treball o s'encarreguen d'una doble jornada laboral compaginant amb la reducció de la jornada i la flexibilitat laboral per permetre que les persones en situació de dependència continuen en el seu entorn afectiu.

Equitat territorial i espai públic

La situació geogràfica i l'entorn són factors que condicionen, moltes vegades, l'exclusió social i perpetuen la transmissió generacional de l'empobriment, les situacions de risc o discriminació. Les polítiques públiques han de dissenyar-se tenint en compte el context i l'entorn de la ciutadania destinaria d'aquestes, a més cal treballar per generar espais públics accessibles, inclusius, amb perspectiva de gènere i d'infància. A més, l'exclusió social s'agreuja amb el menor grau d'urbanització on existeix una discriminació territorial en la dotació de serveis i recursos públics.

Equitat Territorial

Actualment, existeix una discriminació territorial que genera desigualtats entre les zones de l'interior i costa, que s'agreuja en augmentar l'envelliment demogràfic i la dispersió poblacional dels xicotets nuclis. El disseny de les polítiques públiques ha d'afavorir, per a combatre aquesta discriminació i desigualtats, amb la dotació de recursos i programes especialitzats per al territori, l'entorn i el seu veïnatge.

Desenvolupar polítiques de recuperació de pobles en situació d'abandonament mitjançant l'agricultura ecològica, el comerç de proximitat, i un sistema de protecció social especial per aquelles persones que desitgen anar a viure allí, o continuar fent-ho, com per exemple, l'accés a l'habitatge i l'ús de les terres abandonades. També, és fonamental, una major vertebració del territori amb un transport públic i un sistema de mobilitat de qualitat que harmonitze els horaris amb el mode de vida de la seua població.

Entorn Públic

Les administracions públiques dissenyen les ciutats, el seu transport i els seus espais públics, amb la mirada d'un adult home i sense problemes de mobilitat ni de visió. Hem de repensar les ciutats, i els entorns públics, per fer-los inclusius, completament accessibles per a tot tipus de diversitat funcional, incorporant la perspectiva de gènere en l'arquitectura, el transport i el territori, i reconeixent el dret a la participació dels xiquets i xiquetes també en el disseny de les ciutats.

Una ciutat amable que no discrimine a ningú per raó d'edat, sexe, ètnia, cultura, religió, orientació sexual o classe social afavorirà també la convivència en la pluralitat. Una ciutat per a les persones, i no per als cotxes, una ciutat amb zones verdes on poder jugar, passejar i estimar-se.

Una ciutat inclusiva pensada i redissenyada per totes i tots genera sentiment de pertinença, de col·lectivitat i augmentarà els llaços relacionals entre el veïnat.

Barris Inclusius

La Generalitat està dissenyant un mapa de desigualtats socials, econòmiques, d'equipaments i dotacions públiques, per poder invertir i prioritzar en les zones de vulnerabilitat des de la implicació i activació del seu veïnatge. Una intervenció integral que aplique de forma transversal, amb majors recursos, el Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social prestant especial atenció per trencar la transmissió intergeneracional de l'empobriment, vulnerabilitat i conflictivitat social i generar nous mecanismes d'inclusió social amb la resta de la ciutat, o la comarca, defugint de l'aïllament social i físic al qual la integració els podia tenir sotmesos.

DIAGNÒSTIC D'EMPOBRIMENT I EXCLUSIÓ SOCIAL A LA COMUNITAT VALENCIANA

La pobresa i el patiment no estan perquè els entenguem sinó perquè els resolguem.
Vicente Ferrer Moncho

Realitzarem un resum del diagnòstic social per a l'abordatge de la desigualtat i els processos d'empobriment a la Comunitat Valenciana que es vol realitzar a través del present PVICS.

Si repassem els indicadors d'exclusió social a Espanya i en les seues comunitats autònomes,[2] trobem que la Comunitat Valenciana està per sota de la mitjana espanyola en els indicadors que fan referència a ocupació, consum, drets polítics, educació, habitatge precari, conflicte social (maltractament, problemes amb la justícia,...), i alguns de salut, i obté només millors puntuacions en la dimensió d'aïllament social. Segons aquesta mateixa enquesta, la quantitat de conciutadans i conciutadanes que es troben en una situació de pobresa extrema (ingressos inferiors al 30% de la renda mitjana de la Comunitat) és del 12,0%, més del doble que la mitjana espanyola (5,3%).

1. LES DADES DE LA POBRESA I L'EXCLUSIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA

A pesar de la inexistència d'un mapa de necessitats socials, i tenint en compte les limitacions metodològiques de les enquestes que ens proveeixen les dades, cada vegada són més els estudis, les enquestes i les dades solvents que ens acosten a la descripció de la realitat de vulnerabilitat i pobresa de les valencianes i dels valencians.[3]

2 Basant-se en l'enquesta d'integració i necessitats socials". En: *Informe sobre l'exclusió i desenvolupament social a la Comunitat Valenciana*. Fundació Foessa. Madrid, octubre de 2014).
3 Especialment interessants per al nostre objectiu són els treballs de la Fundació FOESSA, de l'Observatori d'Investigació sobre Pobresa i Exclusió a la Comunitat Valenciana o de l'EAPN-Es, així com les fonts d'indicadores i dades de l'INE, IVE i EUROSTAT. De totes hem obtingut la descripció que fem ací.

Segons l'última Enquesta de població activa, corresponent al segon trimestre de 2016, amb una taxa de desocupació del 21,30%, 1,3 punts superior a la mitjana estatal,[4] i una taxa de temporalitat del 27,2%, un total de 519.600 persones es troben en situació de desocupació a la Comunitat Valenciana.[5] D'aquestes, més del 46% està buscant treball des de fa dos o més anys. I més del 55% de les persones parades no rep prestació per desocupació.

El percentatge de desocupació és, en el cas de les dones valencianes, un 3,5% superior al dels homes, i en elles arriba al 23,89%. La taxa de desocupació arriba al màxim quan es tracta de població estrangera resident a la Comunitat: el 28,88% (el 31,61% si són dones estrangeres).

Especialment greu és la situació de les unitats familiars o llars on tots els membres actius es troben parats –no hi ha cap persona ocupada– (el 18%), o aquelles en què no hi ha cap perceptor o perceptora d'ingressos, que són 693.600 en l'àmbit estatal (més de 70.000 llars en el cas de la Comunitat).

INGRESSOS

La renda mitjana per persona a la Comunitat Valenciana ha experimentat un empitjorament alarmant i progressiu del 2009 al 2015, tal com es mostra en el gràfic següent, ja que ha passat de 10.555 € el 2010 a 9.098 € el 2015, quasi un 14% de pèrdua, inferior a la mitjana de la resta de l'estat (- 7,7%).

Evolució de la renda mitjana per persona a la Comunitat Valenciana i Espanya (2008-2015)

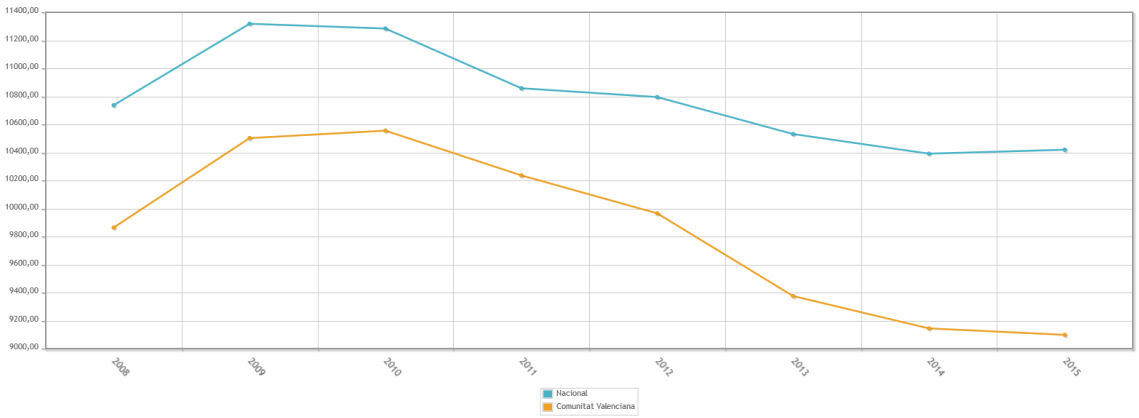

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

4 A Europa-27 la taxa està al voltant del 10%, segons dades d'Eurostat.
5 Ens trobem actualment a més de 15 punts de l'objectiu de reducció de desocupació fixat per l'Estratègia Europa 2020.

RISC DE POBRESA I/O EXCLUSIÓ SOCIAL a la Comunitat VALENCIANA

En primer lloc, respecte a la taxa AROPE, que intenta quantificar el **risc de pobresa i/o exclusió**, cal assenyalar que el **32,9%** de la població valenciana es trobava en aquesta situació de risc l'any **2015**, amb un increment del 5,4% respecte a l'any 2008. Això suposa que un total d'**1.639.000 persones** es troben actualment en situació de risc de pobresa i/o exclusió social a la Comunitat. També un resultat **3,3% superior a la mitjana estatal**, que és de 28,6% el 2015.

Evolució de la taxa de risc de pobresa i/o exclusió social a la Comunitat Valenciana i Espanya (2008-2015)

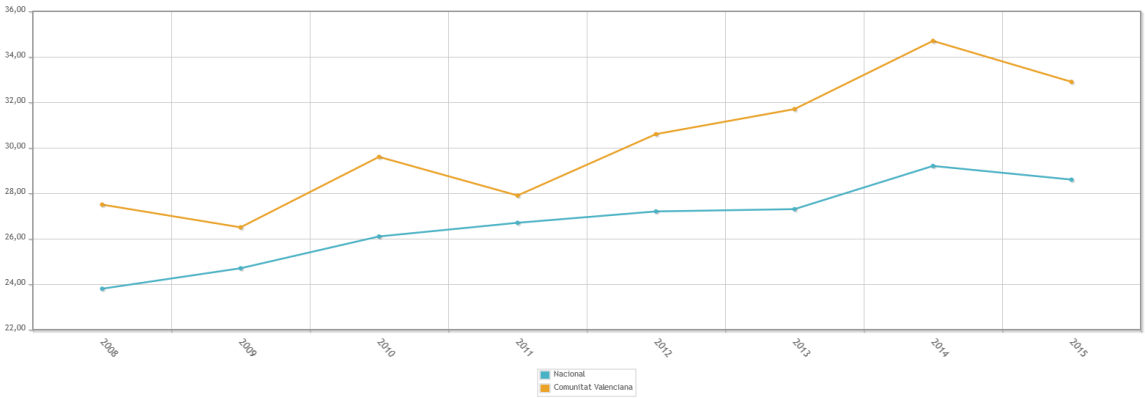

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

A) POBRESA ECONÒMICA

Quant al primer dels components de l'indicador sintètic AROPE, la taxa de risc de pobresa relativa, en el quadre següent podem comprovar l'increment de risc de pobresa relativa produït durant els últims anys a la Comunitat Valenciana, que ha passat del 20,9% el 2009 al **25,3%** el 2015, 3,2 punts superior a la mitjana estatal i que suposa una població afectada d'**1.260.114 persones en situació de pobresa, de les quals 318.000** es troben en situació de **pobresa severa**, vivint amb uns ingressos mensuals inferiors a 332 € per unitat de consum.

Evolució de la taxa de risc de pobresa a la Comunitat Valenciana i Espanya (2008-2015)

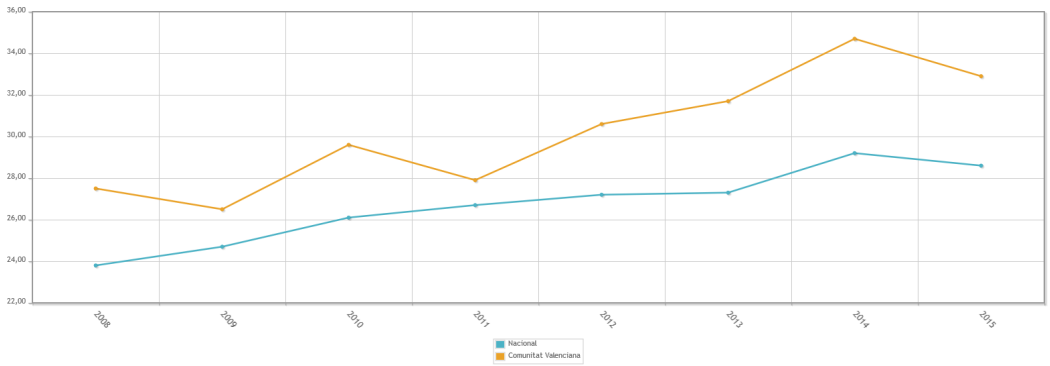

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

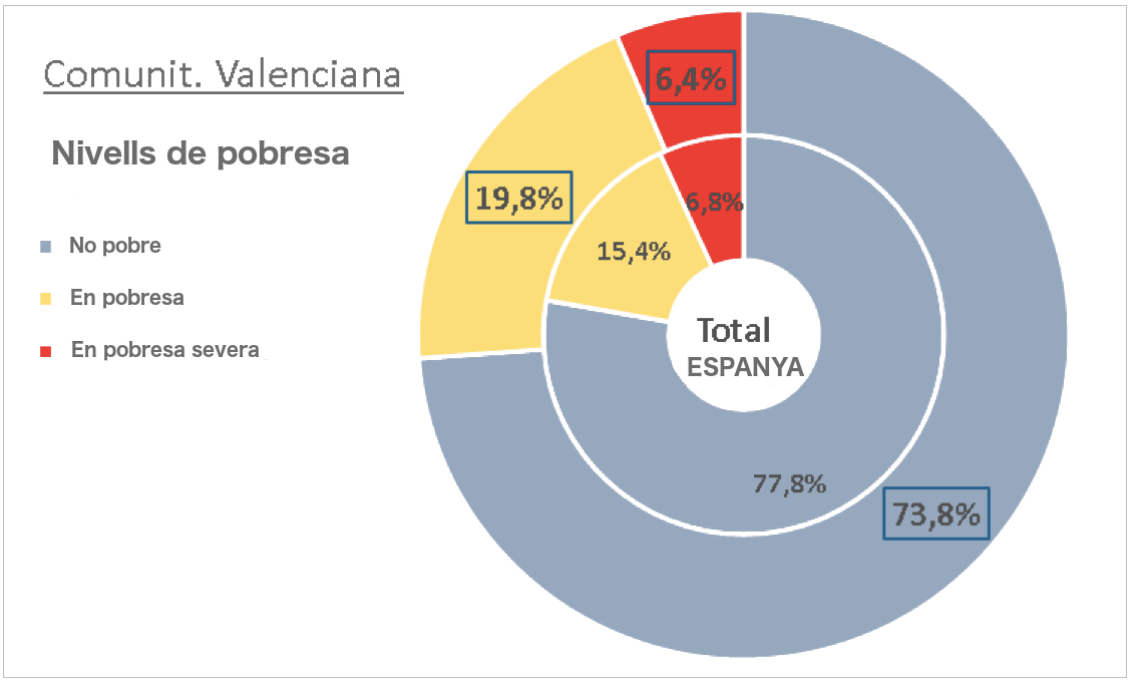

Font: *El estado de la pobreza. 5º informe. Seguimiento del indicador de riesgo de pobreza y exclusión social en España 2009-2014*. EAPN-ESPANYA. Octubre de 2015.

B) PRIVACIÓ MATERIAL

Quant a la carència material, un 6,7% de la població valenciana es troba el 2015 en una situació de **privació material severa**, és a dir, no poden fer front almenys a tres dels set[6] ítems o conceptes de despesa referits a consums bàsics definits en l'àmbit europeu i que es mostren en la taula següent. Aquesta taxa és actualment un 0,3% superior a la mitjana estatal.

6 Fins l'any passat eren quatre ítems respecte de nou, perquè s'hi incloïa telèfon mòbil, televisor i llavadora.

Evolució de les taxes de carència material severa a la Comunitat Valenciana i Espanya (2008-2015)

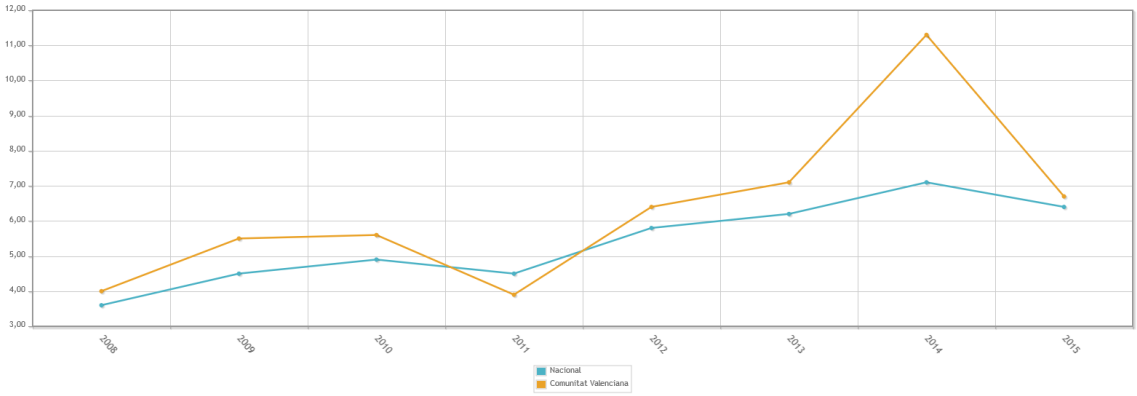

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

Percentatge de població a la Comunitat que presenta carència material per a cobrir les despeses que s'assenyalen (2015)

PRIVACIÓ MATERIAL SEVERA (Detall per ítems)	**Comunitat Valenciana**
ÍTEM 1. Ha tingut retards en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal (hipoteca o lloguer, rebuts de gas, comunitat…) els últims dotze mesos.	14,3%
ÍTEM 2. No pot permetre's mantenir l'habitatge amb una temperatura adequada durant els mesos d'hivern.	16,3%
ÍTEM 3. No pot permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any.	46,2%
ÍTEM 4. No pot permetre's una menjada de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies.	2,0%
ÍTEM 5. La llar no té capacitat per a afrontar despeses imprevistes.	41,6%
ÍTEM 6. No pot permetre's disposar d'un automòbil.	4,2%
ÍTEM 7. No pot permetre's disposar d'un ordinador personal.	6,9%

Font: INE – IVE – ECV 2015

Encara que la Comunitat ha millorat sensiblement respecte a la seua taxa de privació material de 2014, que era de l'11,3%, i ha frenat una tendència a l'increment constant mantinguda des de 2011, encara afecta hui, en termes absoluts, **318.764 persones**.

Evolució de les llars que arriben "amb molta dificultat" a fi de mes a la Comunitat Valenciana i a Espanya (2007-2015)

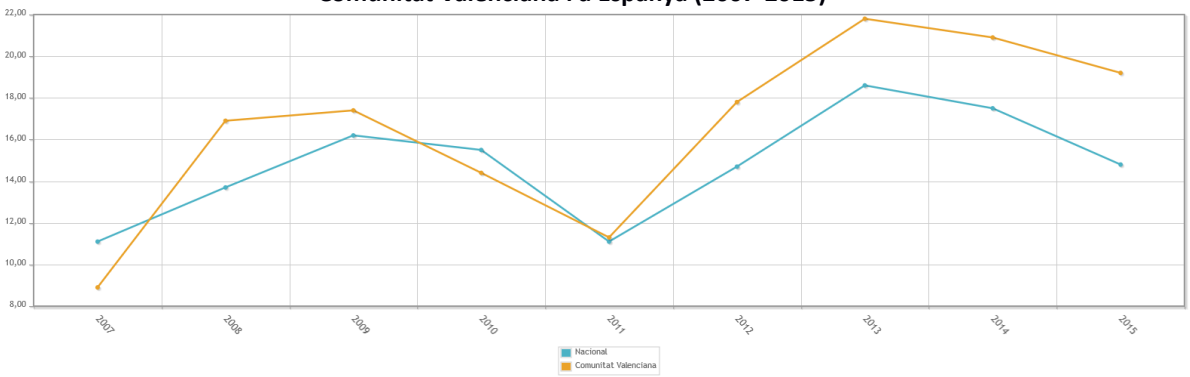

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

Crida l'atenció que més d'un 14% de la població valenciana presenta retards en el pagament de la hipoteca o de rebuts de lloguer; que més del 46% no pot anar de vacances una setmana l'any; que més del 41% no pot afrontar despeses imprevistes, o que el 2% no pot permetre's menjar carn, pollastre o peix almenys una vegada cada dos dies. També que el 16,3% no pot mantenir l'habitatge amb una temperatura adequada durant els mesos d'hivern.

C) INTENSITAT DE TREBALL

Quant a la taxa de baixa intensitat laboral, els resultats per a la Comunitat Valenciana es mantenen a l'alça des de 2008 i encara que últimament s'ha produït una estabilització, aquests resultats, respecte de la mitjana espanyola, que han sigut sistemàticament superiors en paral·lel a aquesta durant el període 2010-2014, han començat a divergir de manera alarmant a partir de 2015, i actualment superen el 18%, a 2,5 punts de la mitjana estatal, com pot observar-se en el gràfic següent.

Evolució de l'índex de baixa intensitat laboral a la Comunitat Valenciana i a Espanya (2008-2015)

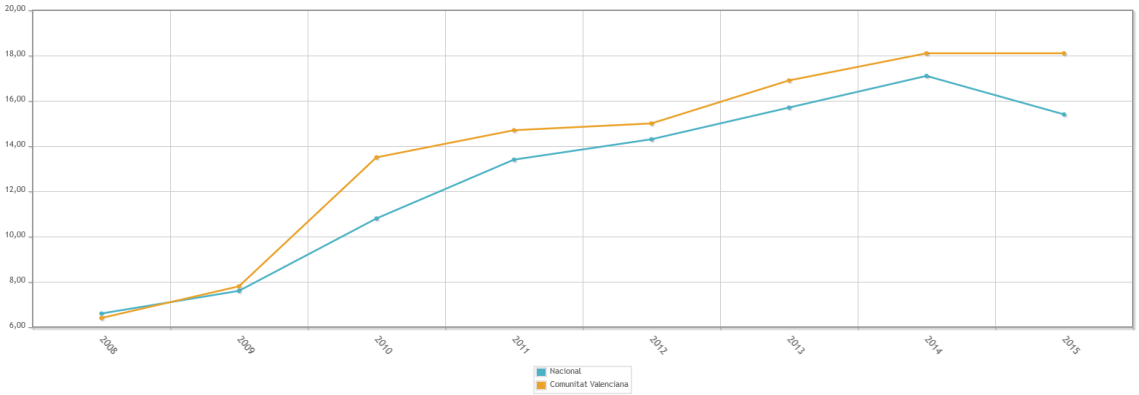

Font: Elaboració a partir de les dades de l'INE-ECV 2015.

2. DIAGNÒSTIC ESPECÍFIC D'EMPOBRIMENT I EXCLUSIÓ SOCIAL INFANTIL A LA COMUNITAT VALENCIANA

"No protegir els xiquets de la pobresa és un dels errors més costosos que pot cometre una societat.
Són els mateixos xiquets els que assumeixen el més gran de tots els costos,
però també els seus països han de pagar un preu molt alt pel seu error"

Centre d'Investigacions Innocenti d'UNICEF (Florència, 2012)

Per la seua especial gravetat i transcendència, completem l'apartat de les dades de la pobresa i l'exclusió a la Comunitat Valenciana amb l'aportació de dades referides a la infància a la Comunitat.[7]

Aportem la descripció de vulnerabilitat infantil a la Comunitat Valenciana utilitzant les dades de 2015 dels components de l'indicador AROPE, tal com hem fet en l'epígraf anterior, a fi que es puguen establir les oportunes comparacions entre població infantil i adulta a la Comunitat Valenciana.

L'EMPOBRIMENT INFANTIL A ESPANYA

Segons l'últim informe sobre "L'estat mundial de la infància" del Fons de l'ONU per a la Infància (Unicef), presentat el juny de 2016, en el cas d'Espanya la taxa de risc de pobresa o exclusió social dels xiquets el 2015 va ser del 34,4%. Així mateix, el risc de pobresa econòmica dels xiquets nascuts en famílies de pares migrants arriba al 60,3%.[8]

La mitjana de pobresa infantil a la Unió Europea és del 21,1%, nivell que Espanya supera, amb un 34,4% dels xiquets en risc en el tancament de l'any passat, i que s'accentua en el cas dels fills de persones migrants: ja que un de cada dos viu en la pobresa, la qual cosa "posa en evidència les barreres d'aquests col·lectius en l'accés a drets i serveis".

7 Totes les dades i els gràfics que figuren en aquest apartat estan presos de la pàgina web d'UNICEF i el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat <infanciaendatos.es>. La data de l'última consulta va ser l'11/08/2016. Accessible en: <http://side.unicef.es/infanciaendatos/index.php#collapse59>.

8 Seguim ací l'article d'*El Mundo* titulat: "Unicef denuncia que 330.000 xiquets valencians estan en risc de pobresa", publicat el 30 de juny de 2016, en què és entrevistat el president d'Unicef Comité Comunitat Valenciana, Jorge Cardona. Accessible en: <http://www.elmundo.es/comunitat-valenciana/2016/06/30/577546cd22601d27618b45a6.html>.

D'altra banda, a Espanya la taxa d'abandó escolar el 2015 va ser del 20%, molt per damunt de la mitjana dels països de la UE, que se situa entorn de l'11%. A més, la taxa d'abandó és més alta en els xiquets que en les xiquetes (24% enfront de 15,8% en les xiquetes), destaca UNICEF.

LES DADES DE LA POBRESA I L'EXCLUSIÓ INFANTIL A LA COMUNITAT VALENCIANA. INDICADORS DE VULNERABILITAT 2015

La taxa de risc de pobresa o exclusió social infantil[9] a la Comunitat Valenciana ha sigut del 37,7% el 2015, la qual cosa afecta més **de 330.000 xiquetes i xiquets**. Aquest escandalós i intolerable percentatge és tres punts superior a la mitjana estatal i 11,5 punts superior a la mitjana de la UE-15.

Les taxes que representen l'empobriment econòmic de les famílies dels i les menors pobres, el 29,2%, de privació material i de baixa intensitat laboral, també són superiors a les mitjanes estatals –en el cas de les dues últimes– i de la Unió Europea, com pot observar-se clarament en la taula següent:

TAULA COMPARATIVA DE RESULTATS EN POBLACIÓ INFANTIL EN ELS COMPONENTS DE L'INDICADOR AROPE PER A 2015

	AROPE	Pobresa relativa	Privació material severa	Molt baixa intensitat de treball
UE-15	26,2	20,0	8,8	10,2
UE-27	27,7	21,1	10,7	---
ESPANYA	34,4	29,6	9,1	9,7
COMUNITAT VALENCIANA	**37,7**	**29,2**	**10,0**	**12**

Les dades referides a pobresa crònica a Espanya[10] (el 21,4%, enfront del 12% de la UE-15), o les relatives a famílies nombroses en risc de pobresa relativa[11] (43,7%), són igualment alarmants.

9 Utilitzem el terme infància per a referir-nos a les xiquetes i els xiquets de 0 a 17 anys, ambdós inclosos. És a dir, utilitzant el criteri de la minoria d'edat (a partir de 18 anys, majoria d'edat), que és el d'ús comú en UNICEF per a l'elaboració d'informes, estadístiques i gràfics referits a la infància a Espanya.
10 No podem oferir ací les dades referides a la Comunitat Valenciana perquè no estan desagregades del total estatal.
11 Ídem.

RISC DE POBRESA I/O EXCLUSIÓ SOCIAL INFANTIL A LA COMUNITAT VALENCIANA

Xiquetes i xiquets (de 0 a 17 anys) en risc de pobresa o exclusió social (AROPE), segons el llindar autonòmic de la Comunitat Valenciana, comparat amb el llindar estatal. Evolució 2005-2015

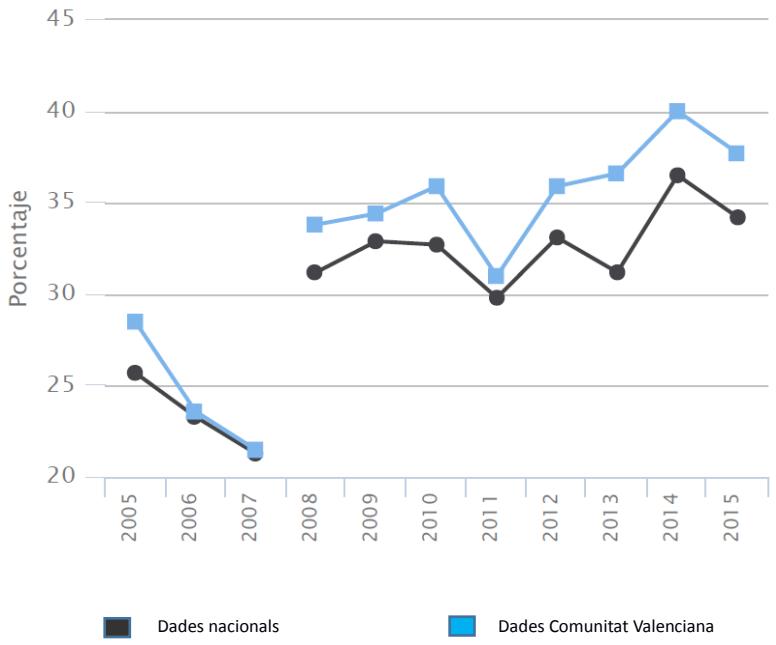

Font: INE-ECV

A) POBRESA RELATIVA

Percentatge de xiquetes i xiquets en risc de pobresa a la Comunitat Valenciana i comparació amb la mitjana estatal de les comunitats autònomes i de la UE

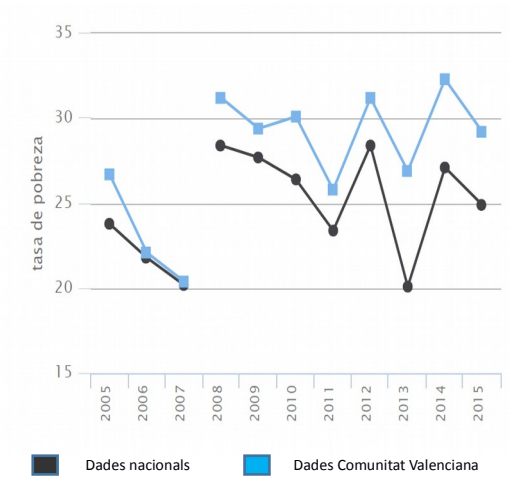

Font: INE-ECV

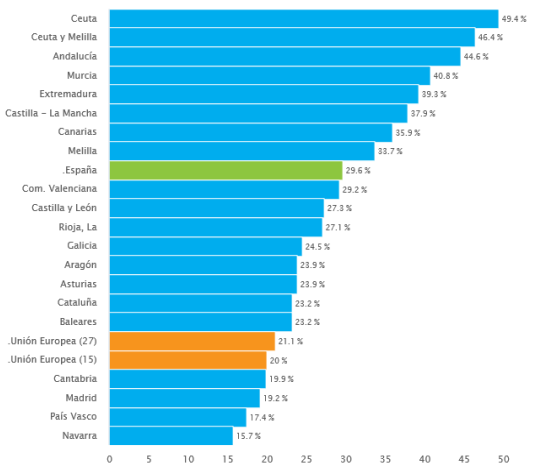

Font: INC-ECV; EUROSTAT_UE-SILC
(la dada de la UE es referix a 2015)

B) PRIVACIÓ MATERIAL SEVERA

Percentatge de menors que viuen en llars amb privació material severa a la Comunitat Valenciana el 2015 i comparació entre comunitats autònomes i la mitjana estatal i de la UE

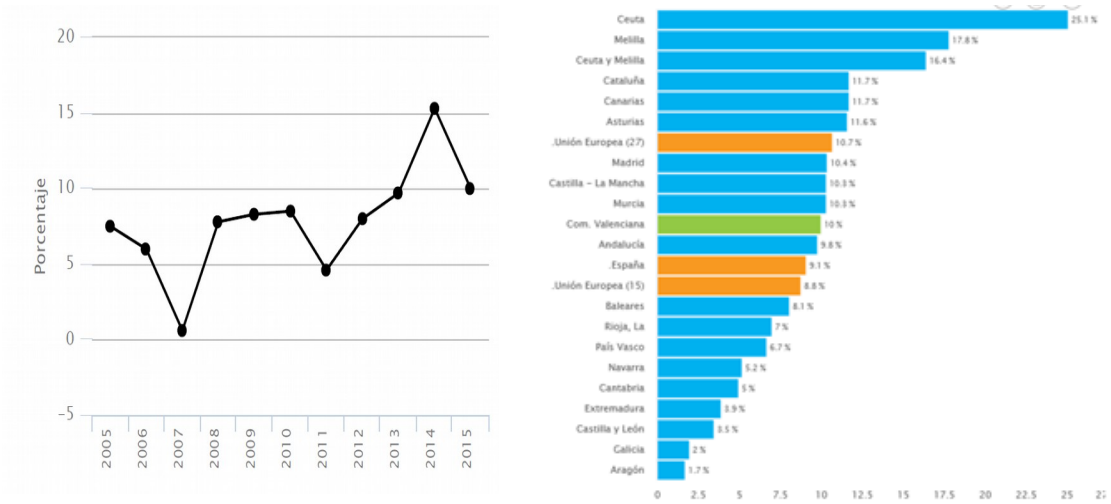

Font: EUROSTAT EU_SILC

Llars de la Comunitat Valenciana amb menors que no poden afrontar despeses imprevistes - 2015

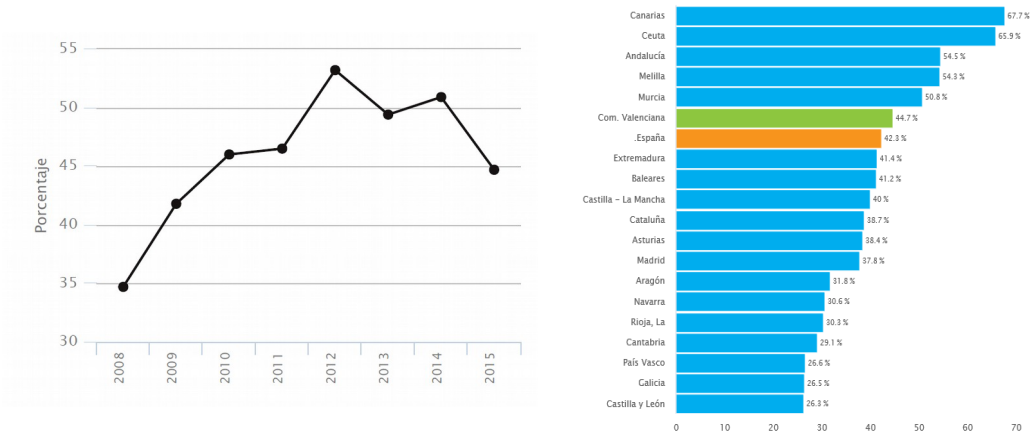

Font: EUROSTAT EU_SILC

Com pot observar-se, quant a les llars amb presència de menors que no poden afrontar despeses imprevistes, a la Comunitat Valenciana han sigut el 44,7% el 2015, mentre que en el total estatal aquesta xifra se situa en el 42,3%.

A MANERA DE RESUM

La Comunitat Valenciana presenta actualment una situació d'alarma social, caracteritzada per:

- Una taxa de desocupació del 21,30%, un 3,5% superior en el cas de les dones.
- Una alta temporalitat en les persones que disposen de treball (27,2%).
- Una alta taxa de persones parades de molt llarga duració (més del 46% està buscant treball des de fa dos o més anys).
- Una escassa cobertura de la prestació per desocupació (més del 55% de les persones parades no rep aquesta prestació).
- Alta taxa d'unitats familiars o llars on tots els seus membres actius es troben parats (18%).
- Alta taxa de llars en què no hi ha cap perceptor o perceptora d'ingressos (més de 70.000 llars).
- Pèrdua progressiva de poder adquisitiu.
- Un 32,9% de la població valenciana en situació de risc de pobresa i/o exclusió social, és a dir, 1.639.000 persones a la Comunitat.
- 1.260.114 persones en situació de pobresa, de les quals 318.000 es troben en situació de pobresa severa.
- Unes xifres alarmants d'empobriment femení i infantil, especialment greus en algunes comarques concretes, com hem analitzat anteriorment.

Amb tot, les situacions més greus i freqüents d'exclusió de la població de la Comunitat Valenciana es concentren en les persones extracomunitàries, les persones aturades de llarga duració i en les d'ètnia gitana; totes dupliquen la taxa d'exclusió social respecte a la mitjana de la població general, seguides de les persones amb una ocupació precària i irregular, les llars monoparentals esteses, les llars de barris vulnerables i les llars amb persones amb diversitat funcional i/o amb menors de 18 anys.

A més d'això, preocupa enormement l'existència de grups poblacionals de "grans exclosos" que possiblement no consten en cap registre. Especial atenció mereixen les persones sense llar, els col·lectius de persones no empadronades (siguen aquestes migrants irregulars o comunitàries, residents en àrees de xabolisme, infrahabitatge o en els denominats "pisos pastera") o les persones que són prostituïdes.

METODOLOGIA D'ELABORACIÓ, EXECUCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

ESTRUCTURA I METODOLOGIA PARTICIPATIVA

L'eficàcia i valor d'un pla d'inclusió depèn de la capacitat de sinergia i consens que siga capaç de generar al llarg del cicle de la seua vigència, des de la formulació o l'elaboració, fins a l'avaluació final.

Per tot això el procés de creació del pla ha sigut, i serà, tan important com el document en si mateix. Ha sigut un procés llarg, durant més d'un any i amb molts interlocutors, per a aconseguir l'objectiu de liderar i empoderar la lluita contra la pobresa.

Per això hi han participat molts municipis, el tercer sector, totes les conselleries més implicades en els processos d'empobriment, etc., a fi d'aconseguir un document consensuat per tot el món, amb el qual tots puguem treballar.

Un breu esquema de la metodologia que s'ha utilitzat és el següent:

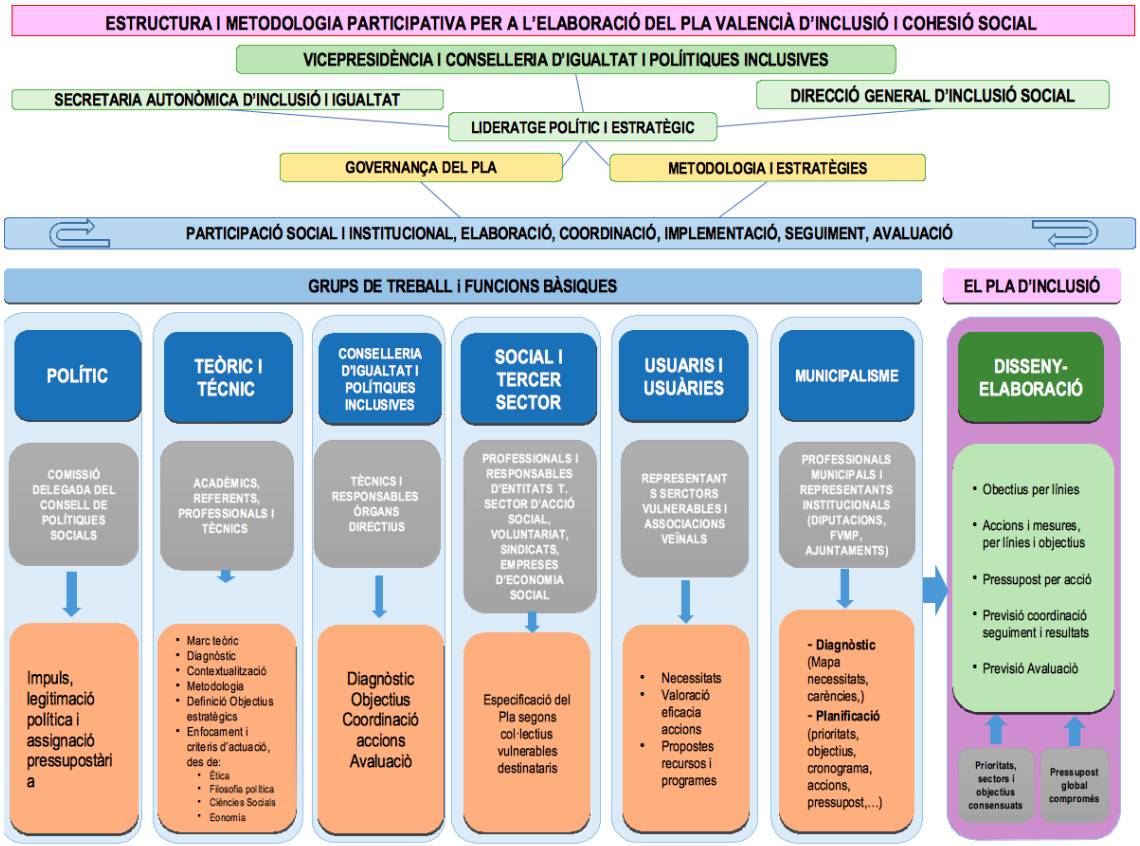

FINALITAT

El PVICS és l'eina de planificació, ordenació, gestió i direcció estratègica de les mesures i accions d'inclusió i cohesió socials vinculades al territori.

Suposa una nova governança de les polítiques socials, amb una visió integral i transversal, vinculada als agents socials i als recursos de l'espai concret, de manera participativa i activa. Una oportunitat per a reduir els factors de desigualtat i vulnerabilitat social, per a promoure l'autonomia de les persones i els col·lectius socials, des de l'activació inclusiva i la vida independent, i per a promoure la cohesió social a partir del sentiment de pertinença a la col·lectivitat i al territori, dels valors de la solidaritat.

VISIÓ

Promoure la construcció d'una societat en què totes les persones que la formen tinguen els mateixos drets, oportunitats i obligacions, al marge de la seua situació econòmica i social; en què les seues diferències siguen respectades, les seues necessitats bàsiques es troben cobertes i la igualtat d'oportunitats i la llibertat d'elecció de trajectòria de vida queden garantides.

PRINCIPIS

1. IGUALTAT I UNIVERSALITAT
2. JUSTÍCIA I SOLIDARITAT
3. GLOBALITAT I INTEGRALITAT
4. PREVENCIÓ
5. RESPONSABILITAT PÚBLICA
6. SUBSIDIARIETAT
7. COORDINACIÓ
8. EFICÀCIA I EFICIÈNCIA
9. NORMALITAT
10. ACCESSIBILITAT
11. PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ SOCIAL
12. INCLUSIÓ ACTIVA
13. MULTIDISCIPLINARIETAT I INTERDISCIPLINARIETAT

14. TERRITORIALITAT

15. INNOVACIÓ SOCIAL

CRITERIS D'ACTUACIÓ

- Conèixer per a actuar.
- Qualitat i avaluació: millora i viabilitat permanents.
- Actuar amb les persones.
- Programes pròxims i àgils.
- Autoconeixement i participació
    - Atenció preferent.
    - Facilitat d'ús.
    - Perspectiva integral i trajectòria de vida.
    - Transversalitat.
    - Proximitat.
    - Regeneració democràtica i transparència

SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

Per a l'avaluació del pla, es concreta la inclusió dels següents elements:

- ***TIPUS D'AVALUACIÓ.*** Avaluació mixta (personal propi i personal extern) i participativa (comptant amb les persones usuàries o beneficiàries).

- ***AVALUACIONS A REALITZAR***:
    - *Ex ante*.
    - De seguiment o intermèdies: una l'any.
    - Final.
    - *Ex post*.

- ***METODOLOGIA D'AVALUACIÓ.*** S'utilitza un disseny metodològic mixt: quantitatiu, qualitatiu i participatiu.

- ***TÈCNIQUES.*** S'utilitzen tècniques quantitatives, qualitatives i participatives, triangulars.

- ***INDICADORS.*** Es preveuen:
  - Indicadors de realització.
  - Indicadors de resultat.
  - Indicadors d'impacte.

- ***FITXES DE SEGUIMENT.*** Preveuen:
  - Pressupost assignat.
  - Indicadors de realització.
  - Organisme responsable/responsable de l'ompliment/responsable de l'execució.
  - Agents col·laboradors (entitats, administracions...).
  - Indicadors de resultats.
  - Indicadors d'impacte.

- ***INFORMES.*** Elaboració d'informes anuals executius i d'avaluació final.

- ***CRONOGRAMA***

		PERÍODE DE VIGÈNCIA DEL PLA																											
	2016	2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023			
Trimestre / Tipus avaluació	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
EX ANTE																														
SEGUIMENT																														
FINAL																														
EX POST																														
INFORMES																														

No obstant això, per al seguiment correcte i l'avaluació contínua, transversal i globalitzada del pla, i per a analitzar, de forma participativa i democràtica, l'execució, els resultats i els impactes, s'establirà una comissió de seguiment i avaluació del pla, tal com es descriu en el capítol següent.

GOVERNANÇA DEL PLA

El Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social (Pla VICS) és l'eina de planificació, ordenació, gestió i direcció estratègica de mesures i accions d'inclusió i cohesió social vinculades al territori. Una nova governança de les polítiques socials, amb una visió integral i transversal, vinculats als agents socials i els recursos de l'espai concret. Una oportunitat per reduir els factors de desigualtat i vulnerabilitat social, per a promoure l'autonomia de les persones i col·lectius socials, des d'un enfocament d'inclusió activa i vida independent, i per a promoure la cohesió social generant vincles socials de pertinença a la col·lectivitat i al territori.

L'elaboració del pla ha sigut treballada per una comissió de persones expertes, una comissió del tercer sector i jornades del municipalisme en les direccions territorials.

El projecte del Pla VICS s'aprovarà, si escau, per la Comissió Delegada d'Inclusió i Drets Socials.

Posteriorment, s'aprovarà, si escau, pels diferents òrgans, comissions i grups de treball:

- Consell Rector de l'IVAJ
- Mesa per la igualtat laboral i salarial; contra la feminització de l'empobriment
- Comissió mixta de promoció dels drets de la infància
- Comissió mixta d'atenció i acollida a persones refugiades
- Mesa del diàleg Social

Les modificacions, si s'escau, seran introduïdes i treballades per la comissió de persones expertes i tercer sector per a la seua aprovació definitiva.

La governança del pla es desenvoluparà mitjançant la creació de la comissió autonòmica de seguiment i avaluació del Pla VICS.

Funcions

- Coordinar i fer seguiment de les línies estratègiques del Pla
- Avaluar el compliment de les accions i mesures del Pla, amb indicadors d'avaluació mixtes, qualitatiu i quantitatiu, com a mínim una vegada a l'any.
- Avaluar l'execució del pressupost de l'any anterior, en el primer trimestre de l'any, i aprovar, en l'últim trimestre de l'any, el pressupost del Pla VICS per al següent any
- Elaboració d'un informe biennal de resultats i d'impacte en drets socials

Composició

Aquesta comissió està composta al 50% administració i 50% persones expertes, societat civil i persones titulars de drets socials. La comissió haurà de tenir paritat de gènere i representativitat de les diferents franges d'edat.

- Presidència, Secretaria Autonòmica d'Inclusió i Agència València d'Igualtat
- Vicepresidència primera, direcció general en competències en inclusió social
- Vicepresidència segona, persona del grup d'experts (triada entre la mateixa comissió)
- Vicepresidència tercera; persona del grup del tercer sector (triada entre la mateixa comissió)
- Secretariat, la subdirecció general d'Inclusió, amb veu però sense vot.
- Vocalies:
    - Direcció General en competències en ocupació i formació
    - Direcció General en competències en serveis socials i persones en situació de dependència
    - Direcció General en competències en educació
    - Direcció General en competències en salut
    - Direcció General en competències en habitatge, rehabilitació i regeneració urbana
    - Direcció General en competències en cultura i patrimoni
    - Direcció General en competències en transparència, responsabilitat social, participació i cooperació
    - Direcció General d'Infància i Adolescència

- 1 persona representant de la Mesa per la igualtat laboral i salarial, contra la feminització de l'empobriment, triada per la mateixa
- 1 persona representant del Consell Rector de l'IVAJ, triat pel mateix
- 1 persona representant de la comissió mixta d'atenció i acolliment a persones refugiades i desplaçades, triada per la mateixa
- 1 persona representant de la comissió d'infància i adolescència
- 3 persones representants de la Mesa de Diàleg Social, triades per la mateixa
- 2 persones representants del municipalisme, triats per la FVMP.
- 2 persones titulars de drets socials, triades per insaculació, entre les persones presentades.

Consell Municipal d'Inclusió i Drets Socials

El Pla Municipal d'Inclusió i Cohesió Social serà elaborat transversalment pels Ajuntaments amb suport dels agents socials arrelats al territori i les persones expertes de la ciutat, també podrà treballar-se des de les mancomunitats i altre tipus d'agrupacions de municipis, seguint l'estructura marc del Pla VICS.

El Consell Municipal d'Inclusió i Drets Socials serà l'òrgan encarregat del seguiment i avaluació del pla durant el seu desenvolupament i estarà composat per l'Ajuntament o ens locals, agents socials, persones expertes i persones titulars de drets socials.

DISSENY I ESTRUCTURA DEL PLA

L'estructura proposada per al pla i que es desplega a continuació és la següent:

A) Promoció de l'autonomia personal i la inclusió social.

1. Promoure un mercat laboral inclusiu.
2. Garantir un sistema de prestacions socials.
3. Accés universal als serveis públics.
   - 3.1. Serveis socials universals.
   - 3.2. Educació.
   - 3.3. Salut.
   - 3.4. Habitatge.
   - 3.5. Cultura i societat de la informació.

B) Cohesió social.

1. Àmbit relacional.
2. Desenvolupament comunitari, xarxes de solidaritat i voluntariat.
3. Nous usos de temps i coresponsabilitat.

C) Equitat territorial i espai públic.

1. Equitat territorial.
2. Entorn públic.
3. Barris inclusius.

L'estructura sintètica dels tres eixos estratègics del pla pot visualitzar-se en el mapa conceptual següent:

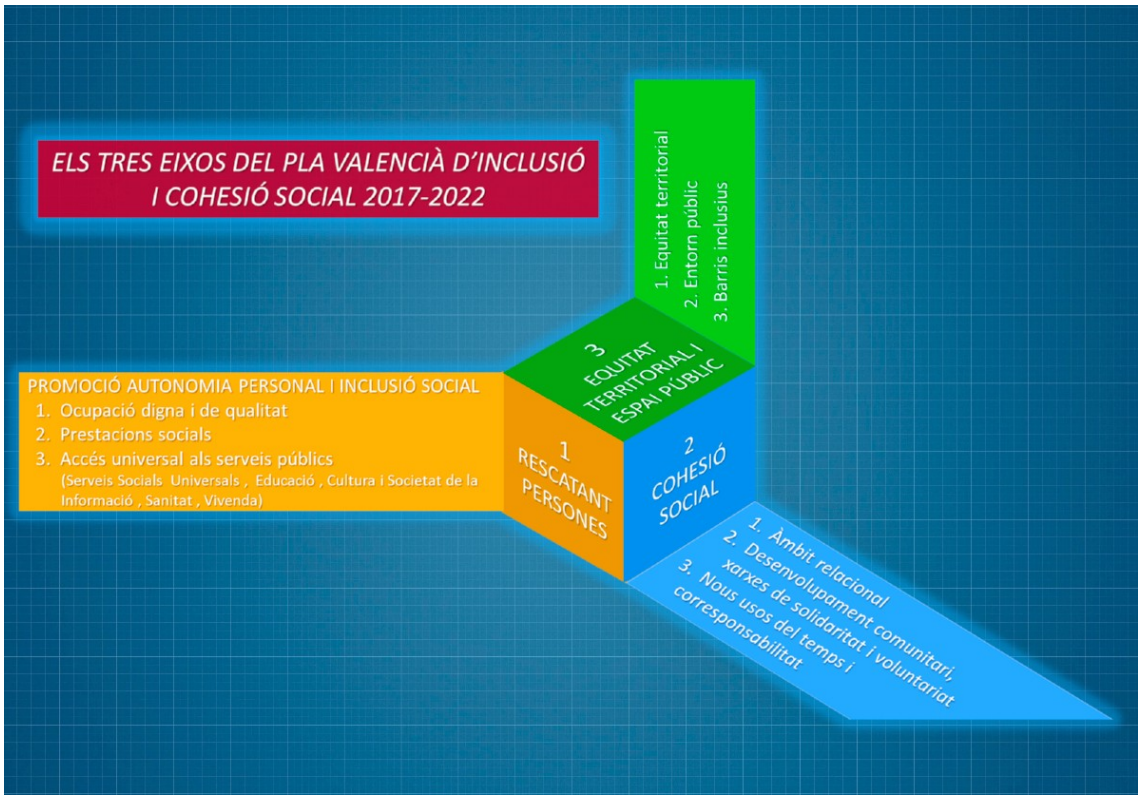

LÍNIES I OBJECTIUS ESTRATÈGICS

L'anterior disseny de conceptualització i disseny del pla ofereix, com a resultat operatiu del desplegament dels tres eixos en què s'articula (promoció de l'autonomia personal i la inclusió social, cohesió social, i equitat territorial i espai públic), cinc línies estratègiques en què s'inclouran tots els objectius estratègics, els objectius específics, les mesures i les actuacions que es desplegaran en el període de vigència del PVICS, agrupant-los de manera metodològicament coherent. Totes les línies contemplen, com a elements horitzontals en tota la seua composició, les perspectives de gènere, d'infància i territorial.

Els tres eixos conceptuals del pla descrits en el capítol anterior es vinculen a les dimensions de vulnerabilitat derivades de la dificultat o la impossibilitat de donar una satisfacció adequada a les necessitats que tot ésser humà posseeix, tractant d'oferir adequada protecció enfront d'aquestes a través de la cobertura de les necessitats bàsiques que es plantegen en les actuacions concretes del PVICS.

Les necessitats humanes bàsiques contemplades per a l'anàlisi de les dimensions de vulnerabilitat són:

1. ALIMENTACIÓ.
2. HABITATGE - TERRITORI - BARRIS INCLUSIUS.
3. SALUT - SANITAT.
4. CAPITAL RELACIONAL - XARXES SOCIALS - FAMÍLIES - QUALITAT VEÏNAL.
5. ACTIVITAT - OCUPACIÓ - RENDES - TREBALL CÍVIC I DOMÈSTIC.
6. CAPITAL EDUCATIU: CULTURA - EDUCACIÓ - SOCIETAT DIGITAL - CULTURA DIGITAL - BRETXA DIGITAL.
7. PODER - POLÍTIQUES I DRETS SOCIALS.
8. SEGURETAT.

Aquestes dimensions queden perfectament previstes en el pla de la manera que es reflecteix en el mapa conceptual següent, vinculant-se a un, a dos o als tres eixos del pla:

Al seu torn, l'estreta vinculació existent entre les línies estratègiques plantejades i els tres eixos conceptuals del pla exposats en el capítol anterior, pot visualitzar-se en el mapa conceptual següent, que inclou també els elements horitzontals i transversals previstos en aquestes línies. Amb això, la coherència entre dimensions de vulnerabilitat, eixos conceptuals del pla i línies estratègiques queda garantida.

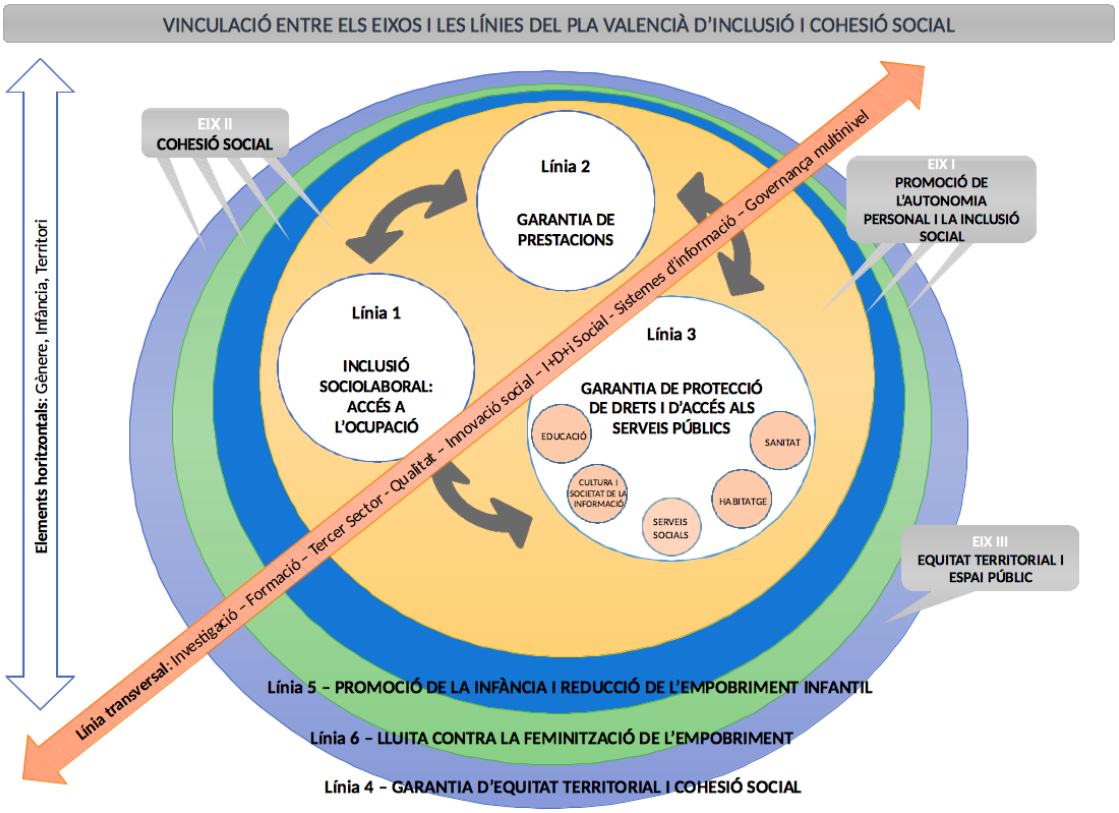

LES SIS LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PLA

Les sis línies estratègiques del pla, juntament amb l'objectiu estratègic bàsic establit per a cada una, són les següents:

Línia estratègica 1. INCLUSIÓ SOCIOLABORAL: ACCÉS A L'OCUPACIÓ DE QUALITAT

OBJECTIU ESTRATÈGIC 1. Impulsar la inclusió sociolaboral a través de l'ocupació de les persones més vulnerables.

Línia estratègica 2. GARANTIA DE PRESTACIONS

OBJECTIU ESTRATÈGIC 2. Garantir un sistema de prestacions bàsiques a les persones en situació de vulnerabilitat, exclusió social o risc d'exclusió: Renda Garantida de Ciutadania.

Línia estratègica 3. GARANTIA DE PROTECCIÓ DE DRETS I D'ACCÉS A SERVEIS PÚBLICS.

OBJECTIU ESTRATÈGIC 3. Garantir l'accés normalitzat i equitatiu als recursos i la prestació de serveis bàsics a tota la població, especialment als col·lectius més desfavorits, especialment en serveis socials, educació, salut, habitatge i cultura i societat de la informació.

Línia estratègica 4. GARANTIA D'EQUITAT TERRITORIAL I COHESIÓ SOCIAL

OBJECTIU ESTRATÈGIC 4. Garantir l'equitat territorial mitjançant la construcció d'un entorn inclusiu dins del projecte territorial comú.

Línia estratègica 5. PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I REDUCCIÓ DE L'EMPOBRIMENT INFANTIL

OBJECTIU ESTRATÈGIC 5. Reduir el risc de pobresa infantil, reconeixent-la com la vulneració d'un dret fonamental de la infància, i evitar-ne la transmissió generacional.

Línia estratègica 6. LLUITA CONTRA LA FEMINITZACIÓ DE L'EMPOBRIMENT

OBJECTIU ESTRATÈGIC 6. Reduir les taxes d'empobriment i precarització femenines, actuant sobre les seues causes estructurals, culturals, sociològiques, laborals i econòmiques.

ELEMENTS TRANSVERSALS. DESENVOLUPAMENT D'UNA CULTURA SOCIAL INCLUSIVA: INNOVACIÓ SOCIAL, R+D+I SOCIAL, QUALITAT, TERCER SECTOR, PARTICIPACIÓ, VOLUNTARIAT, INVESTIGACIÓ I FORMACIÓ.

A més d'aquestes sis línies, el PVICS contempla una sèrie d'elements transversals, de caràcter estratègic presents en totes, que bé podrien ser concebuts com una nova Línia 7 denominada: "Cap a una cultura social inclusiva", l'objectiu estratègic de la qual seria: Implementar estratègies i actuacions inclusives de qualitat, innovadores, adaptades al context sociohistòric concret, que tinguen en compte els resultats de la investigació social i d'experiències d'èxit, impulsant la col·laboració coordinada amb el Tercer Sector d'Acció Social, la formació professional tècnica en inclusió social, i comptant per a això amb el desenvolupament d'una ciutadania solidària i compromesa, a través d'estratègies participatives i de l'impuls del voluntariat social".

Aquests elements transversals, apostes fermes del pla, i que han de comportar, tant els seus propis objectius operatius, com les seues actuacions vinculades, són: municipalisme, participació, sistemes d'informació, coordinació, cooperació interadministrativa, tercer sector d'acció social, voluntariat, qualitat, innovació social, incloent-hi R+D+I social, investigació social i formació.[12]

12 Tots aquests elements es contemplaran i es desenvoluparan en els següents capítols del pla, i tindran el seu reflex en els objectius i les actuacions sectorials del pla.

OBJECTIUS I ACTUACIONS DEL PLA

Línia estratègica 1

INCLUSIÓ SOCIOLABORAL: ACCÉS A L'OCUPACIÓ

OBJECTIU ESTRATÈGIC 1

Impulsar la inclusió sociolaboral a través de l'ocupació de les persones més vulnerables.

OBJECTIU OPERATIU 1

Adaptar les polítiques actives d'ocupació a les necessitats específiques de les persones en situació de vulnerabilitat social, intensificant l'acció segons el seu nivell d'ocupabilitat, fomentant l'adquisició de competències bàsiques d'ocupabilitat, mitjançant itineraris d'ocupació i suport personalitzat, formació professional per a l'ocupació i ajudes a la contractació.

Actuacions

1. Facilitar l'accés a l'ocupació dels col·lectius següents: dones víctimes de violència de gènere, població gitana, persones migrants, persones amb diversitat funcional i persones sense sostre, joves extutelats per la Generalitat.

2. Aconseguir un mercat laboral inclusiu que garantisca l'accés a persones adultes en edat de treballar i que no disposen ni de la formació bàsica ni de la formació professional adequada.

3. Fomentar la inserció laboral de les persones joves de fins a 30 anys a través del Programa Avalem Joves en el marc de la Iniciativa d'Ocupació Juvenil

Europea, a fi que en un màxim de quatre mesos després d'acabar els estudis o quedar-se en desocupació, aconseguisquen una contractació indefinida inicial.

4. Desenvolupar el Projecte Jove Oportunitat, dins del Programa de Garantia Juvenil, dirigit a joves que ni estudien ni treballen, amb la finalitat que es plantegen la seua vida i, en última instància, es reincorporen al sistema educatiu.

5. Potenciar les accions formatives dirigides als interlocutors i interlocutores socials, d'acord amb l'Estratègia Integral Estatal, contra el racisme, la discriminació racial, la xenofòbia i altres formes connexes d'intolerància, i amb la futura Estratègia valenciana d'igualtat de tracte i no discriminació i prevenció del delicte de l'odi amb l'objectiu de:

    - Ampliar el coneixement de la legislació en matèria de no discriminació per motiu d'origen racial o ètnic.
    - Incrementar el coneixement dels drets que assisteixen les víctimes d'incidents racistes i xenòfobs en l'àmbit laboral.
    - Dotar d'eines per a la gestió de la diversitat en l'empresa, especialment en la PIME.

6. Fomentar la contractació i l'ocupació de qualitat de persones amb diversitat funcional mitjançant el suport a la contractació indefinida inicial, de tot el col·lectiu, així com el suport a la contractació temporal i la conversió a indefinit de contractes temporals de persones amb diversitat funcional severa.

7. Fomentar la contractació i l'ocupació de qualitat de persones pertanyents als següents col·lectius amb especials dificultats, mitjançant el suport a la contractació indefinida inicial a col·lectius vulnerables:

    a) Persones en situació o risc d'exclusió social, acreditats pels serveis socials de qualsevol administració pública.
    b) Persones aturades de llarga duració majors de 45 anys.
    c) Persones aturades de molt llarga duració.
    d) Persones majors de 50 anys.

8. Facilitar l'adquisició d'experiència i pràctica professional de les persones aturades, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF

d'Ocupació de la Generalitat, que preferentment pertanyen a col·lectius de difícil inserció laboral, com ara majors de 45 anys, joves sense experiència laboral, persones en situació de desocupació de llarga duració, etc., mitjançant el foment de la seua contractació per part de les corporacions locals municipals de la Comunitat Valenciana o les entitats dependents o vinculades a aquestes que exerceixin competències en matèria d'ocupació, per a la realització d'obres o serveis d'interès general en l'àmbit de la Comunitat Valenciana (EMCORP).

9. Facilitar l'adquisició d'experiència i pràctica professional de les persones joves aturades menors de 30 anys, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF d'Ocupació de la Generalitat, que tinguen la qualificació professional i restants condicions requerides per a la subscripció d'un contracte en pràctiques, mitjançant el foment de la seua contractació per part de les corporacions locals municipals de la Comunitat Valenciana o les entitats dependents o vinculades a aquestes que exerceixin competències en matèria d'ocupació, per a la realització d'obres o serveis d'interès general en l'àmbit de la Comunitat Valenciana (ECORJV).

10. Impulsar un programa de formació professional per a l'ocupació, a fi de realitzar accions formatives dirigides prioritàriament a persones desocupades i a la formació amb compromís de contractació.

11. Fomentar la inserció laboral així com el manteniment dels llocs de treball ocupats per persones amb diversitat funcional o diversitat funcional severa, mitjançant els projectes "d'ocupació amb suport en l'empresa ordinària", duts a terme amb la col·laboració de les corporacions locals de la Comunitat Valenciana o les entitats subjectes a dret públic dependents o vinculades a aquestes que exerceixen competències en matèria d'ocupació i de les entitats sense ànim de lucre amb àmbit d'actuació a la Comunitat Valenciana, en els estatuts de les quals figure expressament el desenvolupament de programes d'ocupació amb suport dirigits a la inserció laboral de les persones amb diversitat funcional, s'hauran de considerar inclosos dins d'aquest apartat els següents col·lectius (OCUPACIÓ AMB SUPORT):

    a) Les persones amb un grau de diversitat funcional intel·lectual o malaltia mental reconegut igual o superior al 33% o amb un grau de diversitat funcional física o sensorial reconegut igual o superior al 65%.

    b) Es considerarà acreditada una diversitat funcional intel·lectual o

malaltia mental igual o superior al 33% en els casos d'incapacitat permanent total o absoluta en què concórrega una diversitat funcional de caràcter psíquic o malaltia mental i en els casos de pluridiscapacitat psíquica i física o sensorial igual o superior al 33%.

c) Persones amb malaltia o trastorn mental diagnosticat pels centres públics de Salut Mental.

12. Desenvolupar accions formatives dirigides preferentment a persones desocupades per a millorar la qualificació i inserir laboralment l'alumnat i accions incloses en les mesures d'impuls de l'economia valenciana. La formació la impartiran centres o entitats inscrites o acreditades per a impartir formació de certificats de professionalitat i es dirigeix a persones aturades, prioritzant en la selecció de l'alumnat a:

    - Dones, en especial les víctimes de violència de gènere.
    - Persones amb diversitat funcional (incloent-hi la incapacitat permanent per a la professió habitual).
    - Persones treballadores amb baixa qualificació.
    - Persones majors de 45 anys.
    - Persones menors de 18 anys tutelades per la Generalitat.
    - Persones majors de 18 anys que hagen estat tutelades fins a complir aquesta edat.
    - Persones majors de 16 anys subjectes a alguna de les mesures previstes en l'article 7.1 de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

    Així mateix, s'inclouen en la valoració de les sol·licituds l'aplicació de mesures de responsabilitat social, en concret, l'aplicació per part de les persones sol·licitants d'accions positives que garantisquen i promoguen la igualtat efectiva d'oportunitats entre dones i homes.

13. Programa d'ocupació formació per a reinserció de persones desocupades mitjançant formació en alternança amb la pràctica professional en activitats d'interès públic social, i accions incloses en les mesures d'impuls de l'economia valenciana. Es tindrà en compte, en la selecció de l'alumnat, les persones aturades, prioritzant les dones, en especial les víctimes de violència de gènere, les persones amb diversitat funcional, les persones en situació o

risc d'exclusió social, les persones majors de 55 anys, les persones amb baixa qualificació i les persones en desocupació de llarga duració.

També s'inclouen en la valoració de les sol·licituds l'aplicació de mesures de responsabilitat social, en concret, l'aplicació per part dels sol·licitants d'accions positives que garantisquen i promoguen la igualtat efectiva d'oportunitats entre dones i homes.

Podran ser entitats beneficiàries de les subvencions, sempre que estiguen acreditades per a impartir formació certificable:

- Les entitats locals territorials de la Comunitat Valenciana, els seus organismes autònoms i entitats amb competències en matèria de promoció d'ocupació, dependents o assimilades a aquestes, la titularitat de les quals corresponga íntegrament a aquestes entitats locals o altres ens públics dependents de l'Administració de la comunitat autònoma.
- Associacions, fundacions i altres entitats, totes sense ànim de lucre.
- Les mancomunitats i les agrupacions d'entitats locals constituïdes en acords per l'Ocupació amb personalitat jurídica pròpia, en ambdós casos, d'acord amb el que preveu l'article 11.2 de la LGS, els membres associats de l'entitat beneficiària que es comprometen a efectuar la totalitat o part de les activitats que fonamenten la concessió de la subvenció en nom i per compte del primer tindran igualment la consideració de persones beneficiàries.

14. Millorar l'ocupabilitat, la qualificació i la inserció professional dels i les joves desocupades menors de trenta anys, mitjançant la realització de projectes de formació en alternança amb l'ocupació. En aquest cas, seran destinatàries les persones joves majors de 16 anys i menors de 30 inscrites que figuren com a beneficiàries actives en el fitxer del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, que constitueix el Sistema Oficial d'Informació i seguiment sobre la implementació de la Garantia Juvenil a Espanya, i com a tal, la llista única de demanda i el suport per a la inscripció de les persones interessades en les accions executades en el context de la Garantia Juvenil.

Tant la valoració de les sol·licituds com les mesures de responsabilitat són les mateixes que les previstes en l'actuació número 11.

15. Millorar l'ocupabilitat, la qualificació i la inserció professional dels i les joves desocupades a través de programes de formació amb compromís de contractació, formació certificable i/o competències transversals. Seran destinatàries les persones joves majors de 16 anys i menors de 30 inscrites que figuren com a beneficiàries actives en el fitxer del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, que constitueix el sistema oficial d'informació i seguiment sobre la implementació de la Garantia Juvenil a Espanya, i com a tal, la llista única de demanda i el suport per a la inscripció de les persones interessades en les accions executades en el context de la Garantia Juvenil.

    Així mateix, s'inclou en la valoració de les sol·licituds l'aplicació de mesures de responsabilitat social, en concret, l'aplicació per part dels sol·licitants d'accions positives que garantisquen i promoguen la igualtat efectiva d'oportunitats entre dones i homes.

    Podran ser beneficiàries d'aquestes subvencions:

    <u>Modalitat A</u>
    Formació presencial amb compromís de contractació, garantia juvenil: l'executaran aquelles empreses que assumisquen un compromís de contractació com a mínim del 60% de l'alumnat que haja superat amb èxit els mòduls propis de l'especialitat principal del curs. Es podran programar especialitats incloses en el Fitxer d'Especialitats Servei Públic d'Ocupació Estatal, i també especialitats específiques de formació amb compromís de contractació.

    <u>Modalitat B</u>
    Formació presencial amb compromís d'inserció, garantia juvenil, a impartir per centres de formació acreditats o inscrits, que es comprometen a inserir almenys el 20% de l'alumnat que haja superat amb èxit els mòduls propis de l'especialitat principal del curs. Es podran programar especialitats incloses en el Fitxer d'Especialitats de l'SPEE.

16. Fomentar la inserció laboral de les persones joves de fins a 30 anys, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF d'Ocupació de la Generalitat, a través del Programa Avalem Joves en el marc de la Iniciativa

d'Ocupació Juvenil Europea, mitjançant la realització d'itineraris personalitzats d'inserció i suport personalitzat en la cerca d'ocupació.

17. Fomentar la inserció laboral de les persones desocupades, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF d'Ocupació de la Generalitat, que pertanyen a col·lectius de difícil inserció laboral i/o en risc d'exclusió (menors d'edat, de més de setze anys, en situació administrativa de guarda o tutela, interns de centres penitenciaris, persones amb diversitat funcional, persones que tinguen reconeguda la condició de refugiat, dones víctimes de violència de gènere, persones amb malaltia mental, persones adultes que no tinguen formació bàsica perquè puguen assistir a centres de formació per aconseguir el graduat en educació secundària, etc.) mitjançant suport personalitzat i la realització d'itineraris personalitzats d'inserció que inclouen actuacions d'orientació i desenvolupament de competències personals, actuacions de formació i pràctiques en empreses.

18. Fomentar la inserció laboral de les persones aturades de llarga duració, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF d'Ocupació de la Generalitat, mitjançant la realització d'itineraris personalitzats d'inserció i suport personalitzat en la cerca d'ocupació.

19. Afavorir la inserció laboral i l'adquisició de competències per a la cerca d'ocupació, mitjançant el desenvolupament d'equips de cerca d'ocupació, dirigits a persones joves, que incrementen la seua proactivitat i el descobriment de totes aquelles competències i habilitats de les quals disposen per a trobar una ocupació o desenvolupar el seu propi projecte empresarial.

20. Afavorir la inserció laboral i l'adquisició de competències per a la cerca d'ocupació, mitjançant el desenvolupament d'equips de cerca d'ocupació, dirigits a persones desocupades de llarga duració, que incrementen la seua proactivitat i el descobriment de totes aquelles competències i habilitats de les quals disposen per a trobar una ocupació o desenvolupar el seu propi projecte empresarial.

21. Orientació amb personal propi amb atenció prioritària a demandants d'ocupació inscrits que pertanyen a algun dels següents col·lectius, en atenció a la seua dificultat d'accés al mercat de treball:

    - ✓ *Persona beneficiària de l'ajuda econòmica del Pla Prepara*
    - ✓ *Persona beneficiària de l'Ajuda ACTIVA*

- ✓ *Demandants d'ocupació joves inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil*
- ✓ *Demandants d'ocupació parats de llarga duració*
- ✓ *Demandants d'ocupació majors de 45 anys*
- ✓ *Qualsevol altre que es comunique amb aquesta condició*

Demandants d'ocupació inclosos en altres col·lectius establits d'atenció prioritària:

- ✓ *Persones beneficiàries de la Renda Activa d'Inserció*
- ✓ *Persones beneficiàries de la Renda Garantida de Ciutadania*
- ✓ *Demandants d'ocupació joves*
- ✓ *Demandants d'ocupació majors de 55 anys*
- ✓ *Demandants inclosos en plans de recol·locació pactats en expedients de regulació d'ocupació d'empreses públiques, i sempre amb la comunicació prèvia per part de la Subdirecció General d'Inserció Laboral.*
- ✓ *Qualsevol altre que així siga comunicat*

Col·lectius d'atenció per part de personal tècnic d'orientació contractat per a l'execució de programes especials:

- ✓ *Persona beneficiària de l'Ajuda ACTIVA i demandants d'ocupació de llarga duració (PLD).*
- ✓ *Demandants d'ocupació joves inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil*.

OBJECTIU OPERATIU 2

Establir una coordinació eficaç entre els serveis d'ocupació i els serveis socials, els més pròxims a les persones vulnerables.

Actuacions

22. Consensuar un protocol de coordinació entre els serveis socials i els serveis d'ocupació per a poder actuar amb major efectivitat respecte als col·lectius més vulnerables.

23. Considerar com a col·lectiu prioritari a qui percep la nova Llei de Renda Valenciana d'Inclusió, pendent de la seua pròxima aprovació, per a l'accés a la formació i altres polítiques actives d'ocupació.

24. Impulsar programes de coordinació entre els centres base i els serveis públics d'ocupació, per a facilitar la inscripció, classificació i intermediació de les persones amb diversitat funcional i de les persones més allunyades del mercat laboral la seua inserció laboral.

25. Impulsar el Programa de Xarxa Orient@ com a mitjà de coordinació entre entitats especialitzades en matèria d'orientació i inserció laboral que treballen amb col·lectius en risc o situació d'exclusió social.

26. Promocionar i detectar necessitats específiques formatives per a adequar les capacitats de la població migrada a les necessitats del mercat laboral.

27. Treballar conjuntament amb serveis socials i les agències de Desenvolupament Local, SERVEF i altres entitats amb competències sociolaborals amb la realització d'itineraris individualitzats d'ocupació i programes d'orientació sociolaboral per a persones migrades. Derivació a programes d'inserció sociolaboral i d'habilitats socials prelaborals públiques, del tercer sector i d'economia social.

28. Informar la població migrada de programes de mobilitat laboral i de retorn com la Xarxa Europea Eures.

OBJECTIU OPERATIU 3

Donar suport a les empreses d'ocupació protegida en el seu objectiu d'inserció social i laboral de les persones amb més dificultats d'accés a una ocupació normalitzada.

Actuacions

29. Donar suport a la creació i manteniment de les empreses d'inserció, mitjançant ajudes en forma de subvencions públiques, tal com es recull en la Llei 1/2007, de 5 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regulen les empreses d'inserció per a fomentar la inclusió social en la Comunitat

Valenciana, en relació amb la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, amb l'objecte d'orientar a les persones en situació o risc d'exclusió social, mitjançant la realització d'itineraris individuals i personalitzats d'inserció, i millorar la seua ocupabilitat, mitjançant accions de formació i pràctica professional que permeten la consecució d'objectiu últim: la inserció sociolaboral de les persones en situació o risc d'exclusió social en l'empresa ordinària.

30. Promoure la reserva de mercat en l'àmbit de la contractació pública dins de l'àmbit de la Llei 1/2007, per la qual es regulen les empreses d'inserció per a fomentar la inclusió social en la Comunitat Valenciana.

31. Potenciar, reconèixer i incentivar la responsabilitat social corporativa i empresarial.

32. Donar suport al trànsit de les i els treballadors procedents d'empreses d'inserció per a la seua contractació per empreses ordinàries, mitjançant ajudes en forma de subvencions públiques, tal com es recull en la Llei 1/2007, de 5 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regulen les empreses d'inserció per a fomentar la inclusió social en la Comunitat Valenciana, en relació amb la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció.

33. Donar suport a la creació i manteniment de centres especials d'ocupació, d'acord amb el que estableix el Reial decret 2273/1985, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament dels centres especials d'ocupació, mitjançant ajudes en forma de subvencions públiques, tal com recull el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb diversitat funcional i de la seua inclusió social (BOE del 3 de desembre), i en l'Ordre del Ministeri de Treball i Assumptes Socials de 16 d'octubre de 1998, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de les ajudes i subvencions públiques destinades al foment de la integració laboral de persones amb diversitat funcional en CEE i treball autònom. L'objecte és donar suport a la inserció laboral i al manteniment dels llocs de treball en els mateixos centres especials d'ocupació a qui, pel caràcter sever de la seua diversitat funcional, tinga greus dificultats d'inserció en empreses ordinàries; així com facilitar la pràctica professional i millora de l'ocupabilitat per a la seua inserció en empreses del mercat ordinari de la resta de persones amb diversitat funcional, mitjançant ajudes salarials o subvencions públiques.

34. Donar suport al manteniment dels llocs de treball ocupats per persones amb diversitat funcional en centres especials d'ocupació, mitjançant ajudes o subvencions que permeten l'adaptació de llocs i eliminació de barreres arquitectòniques.

35. Ajudar els treballadors i les treballadores amb diversitat funcional dels centres especials d'ocupació, i més concretament a qui presente diversitat funcional severa, a superar les barreres, obstacles o dificultats que tenen en el procés d'incorporació a un lloc de treball, així com la seua permanència i progressió, mitjançant la concessió d'ajudes o subvencions per a finançar les **unitats de suport a l'activitat professional** en el marc dels serveis d'Ajust Personal i Social dels centres especials d'ocupació, previstos en el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb diversitat funcional i de la seua inclusió social (BOE del 3 de desembre), com a instruments de modernització dels dits serveis d'ajust, i segons el que disposa el Reial decret 469/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen les unitats de suport a l'activitat professional en el marc dels serveis d'ajust personal i social dels centres especials d'ocupació.

36. Promoure i facilitar el trànsit de les persones amb diversitat funcional dels centres especials d'ocupació a l'empresa ordinària, mitjançant ajudes o subvencions a centres especials d'ocupació qualificats de CEE+I, per la contractació laboral (indefinida o temporal) en empreses ordinàries de persones amb diversitat funcional que prèviament hagen seguit un itinerari d'inserció, sempre que prèviament aquests centres hagen inscrit en els seus estatuts que per al compliment de les seues funcions com a centre d'ocupació protegit, a més de les activitats econòmiques pròpies del centre especial d'ocupació, una de les funcions serà la integració laboral en el mercat ordinari de les persones amb diversitat funcional que tinguen en la seua plantilla. I tot això, previ seguiment d'un itinerari d'inserció i acord amb empreses col·laboradores.

37. Promoure i facilitar el trànsit de les persones amb diversitat funcional dels centres especials d'ocupació a l'empresa ordinària, mitjançant ajudes o subvencions a les empreses ordinàries que contracten persones amb diversitat funcional procedents d'un enclavament laboral dels regulats en el Reial decret 290/2004, pel qual es regulen els enclavaments laborals com a mesura de foment d'ocupació per a les persones amb diversitat funcional.

OBJECTIU OPERATIU 4

Adequar l'orientació i intermediació laboral per part dels serveis públics d'ocupació i de les agències de col·locació a les característiques de cada persona, comptant amb el suport del tercer sector, serveis socials i educació permanent.

Actuacions

38. Implementar accions complementàries amb agències autoritzades d'intermediació laboral que arrepleguen de manera específica actuacions destinades a col·lectius vulnerables.

39. Millorar les competències dels i les professionals que atenen les persones en risc d'exclusió social per a la seua inserció laboral, ressaltant la importància de la integració sociolaboral i l'impacte de la igualtat d'oportunitats i de tracte en l'accés a l'ocupació.

40. Capacitar al personal tècnic responsable dels programes d'ocupació per a dissenyar itineraris personals d'inserció sociolaboral adaptats a dones amb especials dificultats d'ocupabilitat.

41. Promoure la gestió de la diversitat en les empreses i la prevenció de la discriminació laboral.

42. Afavorir la inserció laboral mitjançant la intervenció d'agències de col·locació que atenguen persones aturades de llarga duració i persones amb diversitat funcional, mitjançant metodologies de treball adaptades a les necessitats de les persones aturades.

OBJECTIU OPERATIU 5

Aconseguir la inclusió en el mercat laboral de persones en situació o risc d'exclusió social

Actuacions

43. Impulsar la implantació del Programa Operatiu del Fons Social Europeu amb la concessió de subvencions a entitats del tercer sector d'acció social dirigides al desenvolupament d'itineraris integrats per a la inserció sociolaboral dels col·lectius la situació dels quals siga més vulnerable.

44. Impulsar la implantació del Programa operatiu del fons social europeu amb la concessió de subvencions a municipis dirigides al desenvolupament d'itineraris integrats per a la inserció sociolaboral en barris més vulnerables.

45. Fomentar el Projecte Jove Oportunitat (JOVP IVAJ) per a intervenir amb joves que ni estudien ni treballen i aconseguir així la seua reincorporació a la formació professional.

46. Establir ajudes a la contractació estable i indefinida per a la realització de treball domèstic o cura de persones que no tinguen reconegut el grau de dependència.

Línia estratègica 2

GARANTIA DE PRESTACIONS

OBJECTIU ESTRATÈGIC

Garantir un sistema de prestacions bàsiques a les persones en situació de vulnerabilitat, exclusió social o risc d'exclusió a través de l'aprovació i desplegament de la Llei de renda valenciana d'inclusió.

OBJECTIU OPERATIU 1

Procurar unes prestacions econòmiques que tinguen en compte les necessitats de les persones i de les seues famílies i els donen adequada resposta, afavorint sempre la seua autonomia personal i la inclusió social.

Actuacions

1. Introduir, en el marc fiscal de la Comunitat Valenciana, el criteri de justícia fiscal com a factor regulador de la justícia social.

2. Establiment del sistema de garantia de rendes com a un dret subjectiu, incloent-hi nous àmbits de protecció.

3. Incrementar la intensitat de la protecció social a les persones i perceptors de la Renda Valenciana d'Inclusió, mitjançant el disseny de prestacions complementàries d'accés directe així com el complement de lloguer d'habitatge, beques de menjador, beques d'educació infantil i material escolar, beques de matrícules en estudis universitaris i accés als programes d'orientació, formació i ocupació del SERVEF; així com prioritat en l'accés a: ajudes d'emergència social, habitatges socials, obtenció de places en centres educatius de qualsevol etapa.

4. Implantació del nou model valencià d'ingressos mínims en el Sistema Públic de Serveis Socials com una prestació bàsica, dotant-lo de diverses modalitats de Renda Valenciana d'Inclusió Social on s'incloga les persones que, encara que tinguen ingressos procedents de treball o de prestacions, siguen insuficients per a fer front a les despeses associades a les necessitats bàsiques i a la millora de la situació laboral.

5. Garantir, amb el nou model de Renda Valenciana d'Inclusió, les prestacions d'ingressos mínims a les persones o unitats de convivència en què hi ha greus dificultats per a la inserció laboral i/o inclusió social.

6. Garantir el dret a la percepció d'una renda de suport i als instruments d'inclusió social oferint programes i itineraris personalitzats d'inclusió social des dels equips tècnics dels serveis socials municipals, tenint en compte tots els àmbits d'intervenció i oferint la participació en itineraris d'inserció laboral en estreta col·laboració entre els tècnics del SERVEF i amb els dels serveis socials.

7. Promoció mitjançant la Llei del model de Renda Valenciana d'Inclusió:

    - Elaboració d'instruments de valoració de l'exclusió social, diagnòstics i prescripcions tècniques d'inclusió social i inserció laboral.
    - Elaboració d'instruments d'inclusió social per al desenvolupament dels programes personalitzats d'inclusió social i itineraris socials i/o laborals.
    - Mecanismes de col·laboració interadministrativa, coordinació interdepartamental i amb les entitats col·laboradores.
    - Un procediment més àgil, que simplifique els tràmits i acurte els terminis mitjançant una nova aplicació informàtica i el desenvolupament de la interoperabilitat de diversos sistemes de les administracions públiques que intervenen en la gestió de les prestacions i intervenció social.
    - Sistemes i procediments de seguiment, avaluació de la prestació i de la seua implantació.
    - Mitjans materials, tècnics i humans necessaris per a la millora de l'eficàcia i eficiència del model.

8. Ordenació del sistema de prestacions no contributives de competència autonòmica: prestacions, ajudes, subvencions, beques...

9. Millorar i incrementar les dotacions dels programes d'emergència social gestionats a través dels serveis socials de base i comunitaris destinats a pal·liar contingències extraordinàries i necessitats bàsiques que es puguen presentar persones o unitats familiars i que hagen de ser ateses amb immediatesa.

10. Desenvolupar, a través de la col·laboració entre les Administracions Públiques i les entitats de tercer sector d'acció social, estratègies específiques que asseguren l'accés de les persones més vulnerables i, en especial, de les persones sense llar, al sistema de rendes mínimes.

11. Contribuir a l'establiment de sistemes de col·laboració, mitjançant la cooperació tècnica, entre comunitats autònomes perquè les persones que perceben tot tipus de rendes mínimes d'inserció puguen canviar de residència sense perdre la prestació.

12. Complementar les prestacions del sistema de pensions de vellesa i invalidesa no contributives, en especial, de les persones amb una diversitat funcional reconeguda de més del 75% i que necessiten ajuda per a realitzar les tasques quotidianes, de manera que es garantisca per a elles la cobertura de les seues necessitats bàsiques, mitjançant la modalitat d'ingressos complementaris a les prestacions de la Llei de la Renda Valenciana d'Inclusió.

13. Realitzar estudis que avaluen, des de la perspectiva de gènere, el diferent impacte en dones i homes de la interrupció de les carreres de cotització en les dones per atenció de descendents i persones dependents així com les dificultats de conciliació de la vida personal, familiar i professional.

OBJECTIU OPERATIU 2

Establir mesures dirigides a vincular les prestacions econòmiques i de serveis socials a mesures de polítiques actives d'ocupació quan la persona estiga en edat de treballar i capacitada per a això, amb l'objectiu també de combatre la feminització de la pobresa.

Actuacions

14. Impulsar l'estudi i el coneixement de l'efecte de la Renda Valenciana d'Inclusió en la inclusió activa i de l'eficàcia de les mesures d'inserció laboral dins d'aquesta via d'inclusió activa accessible a aquelles persones la situació d'ocupabilitat de les quals els ho permeta.

15. Fomentar, a través de la identificació de bones pràctiques, que les persones perceptores de Renda Garantida de Ciutadania puguen compaginar-la amb una ocupació de baixa remuneració, parcial o temporal, fent compatibles les dues rendes.

16. Introduir 4 tipus de prestacions en funció de la situació de vulnerabilitat econòmica, social i laboral de la persona:

    a. Renda d'Inclusió:

    - Renda de Protecció Social.
    - Renda d'Inclusió Social.

    b. Renda Complementària d'ingressos del treball

    - Renda Complementària d'Ingressos del Treball.
    - Renda Complementària d'Ingressos per Prestacions.

17. Modificar els requisits de concessió de les prestacions per a fer-les més accessibles i facilitar l'entrada de nous col·lectius.

18. Reforçar l'aplicació efectiva del dret de les persones beneficiàries de Renda Valenciana d'Inclusió a una política activa d'ocupació, a fi de millorar la seua

ocupabilitat i les seues possibilitats d'inserció laboral, en especial, d'aquelles persones amb dificultats especials, retornades de l'estranger, amb diversitat funcional, víctimes de violència i parades de llarga duració.

19. Incrementar les quanties de la Renda d'Inclusió Social, donant-li un caràcter d'indefinida mentre persistisca la situació de necessitat, susceptibles de renovació als 3 anys.

20. Establir el caràcter ampliable dels crèdits destinats a satisfer el pagament de les prestacions i assegurar el seu finançament.

21. Implementar els programes personalitzats d'inclusió social i/o sociolaboral, definint els seus continguts i els instruments necessaris per a facilitar la inclusió social.

22. Definir les competències i atribucions de les distintes administracions en matèria de Renda Valenciana d'Inclusió.

Línia estratègica 3

GARANTIA DE PROTECCIÓ DE DRETS I D'ACCÉS A SERVEIS PÚBLICS

OBJECTIU GENERAL

Garantir l'accés normalitzat i equitatiu als recursos i a la prestació de serveis bàsics a tota la població i, preferentment, als col·lectius més desfavorits, especialment a serveis socials, educació, salut, habitatge i cultura i societat de la informació.

Línia estratègica 3

3.1. SERVEIS SOCIALS

OBJECTIU OPERATIU 1

Articular un sistema de serveis socials públic, universal i gratuït que, partint dels principis d'equitat i del reconeixement del dret a l'atenció social, garantisca l'accés a aquesta com un dret universal i subjectiu.

Actuacions

1. Establiment d'un marc d'integració estratègic regulat mitjançant l'aprovació d'una nova llei Inclusiva de Serveis Socials Universals.

OBJECTIU OPERATIU 2

Normalitzar i consolidar el nivell d'atenció primària de serveis socials, dirigit a la ciutadania en general, en coordinació amb la resta de les administracions públiques, establint els recursos professionals necessaris, la cartera de prestacions a desenvolupar i els protocols de treball per a garantir una gestió eficient.

Actuacions

2. Desenvolupar una xarxa de professionals per a l'atenció primària, per a garantir la informació, l'assessorament, la valoració i l'assignació de prestacions, ajudes, recursos i programes d'intervenció social.

3. Estructuració territorial i funcional dels equips de serveis socials de base i d'altres equips i suports professionals, així com dels centres socials, amb criteris objectius.

4. Realitzar un estudi de la composició de les plantilles professionals dels departaments municipals destinats a la intervenció social.

5. Determinar els costos del nivell d'atenció primària en la Comunitat Valenciana atenent les diversitats territorials, les necessitats socials, la cobertura de les ràtios de professionals per habitant, i el desenvolupament dels programes de prestacions bàsiques.

6. Promoure, a través de la xarxa d'oficines d'atenció a persones migrants (PANGEA), la convivència, prevenir el racisme i la xenofòbia, donar suport l'accés normalitzat als serveis públics i assessorament i promoció dels seus drets socials.

OBJECTIU OPERATIU 3

Articular el sistema d'atenció primària a nivell social, definint un marc de prestacions bàsiques per a la seua assignació en l'atenció de col·lectius, famílies, grups de convivència i persones.

Actuacions

7. Proporcionar una cartera de programes d'intervenció social de proximitat per a l'atenció de necessitats de les persones, famílies, grups convivencials, col·lectius i sectors d'atenció social.

8. Proporcionar una cartera de prestacions per a l'atenció social de famílies, infància, joves, dones, persones en situació de diversitat funcional, dependència o majors i altres col·lectius.

OBJECTIU OPERATIU 4

Articular accions per a la consolidació del nivell d'atenció primària del Sistema Valencià de Serveis Socials.

Actuacions

9. Definició i construcció del model i plasmació del Sistema de Serveis Socials a través del seu desenvolupament dins de la Llei Inclusiva de Serveis Socials Universals.

10. Aprovació de la territorialització definitiva del nou model bàsic de serveis socials valencià.

11. Establir un marc de finançament local, estable i sostingut en el temps. Concerts de plans locals i marc de finançament, a través d'un pla valencià

concertat de serveis socials.

12. Elaboració i execució d'un pla de formació estable de professionals de l'àmbit de persones de la intervenció social.

OBJECTIU OPERATIU 5

Potenciar l'eficàcia i l'accés als serveis socials per a millorar l'atenció a les persones més vulnerables.

Actuacions

13. Facilitar l'accés normalitzat als serveis socials dels següents col·lectius: dones víctimes de violència de gènere, població gitana, persones migrants, persones amb diversitat funcional i persones sense sostre, joves extutelats del sistema de protecció de menors de la Generalitat.

14. Impulsar la coordinació del Fons Europeu d'Ajuda dirigit a les persones més desfavorides, incloent-hi mesures d'acompanyament per a la inclusió social.

15. Impulsar la difusió de bones pràctiques en gestió de programes i qualitat dels serveis socials en el marc del Catàleg de Referència de Serveis Socials.

16. Garantir que la pobresa no siga l'única justificació de la declaració de desemparament de menors, prioritzant la seua permanència en la família d'origen, donant-li suport en el compliment de les seues funcions i responsabilitats.

17. Col·laborar en l'impuls i desenvolupament dels programes gestionats per les entitats sense ànim de lucre, destinats a donar suport a famílies que es troben en situació d'especial dificultat o vulnerabilitat social, inserits en la planificació autonòmica i coordinats amb les administracions públiques.

18. Promoure, des dels serveis socials municipals i autonòmics, programes d'atenció integral a les famílies i a la infància en situació d'exclusió social, conjugant l'atenció específica a les famílies per part dels serveis socials municipals i la intensificació de les actuacions davant dels grups més vulnerables.

19. Desenvolupar mesures d'acompanyament social dirigides a persones en situació d'exclusió social per a adquirir habilitats residencials i de convivència en l'accés a un habitatge normalitzat.

20. Impulsar programes de pisos d'inserció social que oferisquen un allotjament temporal i suport a les persones més vulnerables durant el seu procés d'inserció social.

OBJECTIU OPERATIU 6

Millorar els sistemes d'informació en l'àrea dels serveis socials, per a respondre amb més eficàcia a les necessitats derivades de les situacions de risc de pobresa i exclusió.

Actuacions

21. Revisar la implantació i la utilització del SIUSS, explotant els seus resultats i proposant alternatives de millora generalitzables a tots els municipis de la Comunitat, de tal manera que el sistema facilite la presa de decisions sobre la distribució de recursos de serveis socials i d'altres àrees d'actuació social (habitatge, educació, etc.) més adequada per a atendre els col·lectius més vulnerables.

22. Consensuar les variables de la fitxa social que defineixen situacions de vulnerabilitat, risc de pobresa i exclusió social.

23. Facilitar l'intercanvi automatitzat de la informació mitjançant la coordinació i tractament de la informació entre els distints nivells de les administracions públiques dins del Sistema Públic de Serveis Socials, millorant la compatibilitat i interoperabilitat dels sistemes d'informació a través de la comissió sociosanitària.

OBJECTIU OPERATIU 7

Potenciar la intervenció dins de la família en els casos de vulnerabilitat infantil, a través de la millora de protocols d'actuació i el reforç de la coordinació entre els serveis socials, els serveis educatius i de salut per a actuar amb immediatesa i eficàcia en les famílies més vulnerables.

Actuacions

24. Establir una coordinació efectiva i els protocols d'actuació necessaris entre els serveis socials, educatius i de salut que garantisquen l'equitat des del principi i un bon començament en la vida a tots els xiquets i xiquetes, amb mesures específiques per a la prevenció i l'atenció a les situacions de vulnerabilitat a través de la comissió sociosanitària.

25. Desenvolupar mesures d'atenció a menors de tres anys en situació de diversitat funcional o dependència que continga ajudes a domicili o, si és el cas, prestacions econòmiques; garantisca places en escoles infantils o centres d'atenció socioeducativa i en què s'implanten programes de suport i formació a qui les cuiden.

26. Garantir el dret a la participació de la infància en la planificació i disseny de les polítiques actives d'inclusió.

27. Aprofundir, millorant els criteris homogenis de determinació de les situacions de risc, a través de protocols uniformes per a la intervenció amb menors d'edat i les seues famílies, especialment en els casos de

maltractament infantil, incloent-hi als fills i filles de les dones víctimes de violència de gènere.

28. Establir mecanismes estables de cooperació socioeducativa entre la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i la d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per a l'atenció específica o de suport a xiquetes i xiquets escolaritzats procedents de famílies o barris vulnerables, en situació de risc, o que són objecte de mesures d'intervenció familiar o de protecció.

Línia estratègica 3

3.2. EDUCACIÓ

OBJECTIU OPERATIU 1

Desenvolupar, per part de l'administració educativa, les actuacions conduents a la implantació d'un model d'escola pública de qualitat i inclusiva que garantisca la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge des de la infància, mitjançant l'adopció de cultures, polítiques i pràctiques inclusives.

Actuacions

1. Crear un observatori d'Inclusió Educativa, per a la difusió, seguiment i avaluació dels indicadors d'inclusió, sistemes, projectes, formació i bones pràctiques inclusives.

2. Fer una anàlisi, considerant les dimensions inclusives, dels contextos i recursos (econòmics, personals, materials, gestió de la informació...) necessaris per a organitzar respostes inclusives en els centres educatius, considerant la viabilitat pressupostària i la sostenibilitat.

3. Dissenyar un pla estratègic per a la implantació progressiva del model d'escola inclusiva i el desplegament de les actuacions proposades.

4. Facilitar l'accés a l'educació dels col·lectius següents: dones víctimes de violència de gènere, població gitana, persones migrants, persones amb diversitat funcional, persones sense llar i persones ex-tutelades per la Generalitat.

5. Garantir un sistema unificat i eficaç per a la gestió de les dades del sistema educatiu, que respecte la protecció i confidencialitat d'aquestes.

6. Posar en marxa protocols de col·laboració i coordinació, entre els diferents departaments de la Conselleria d'Educació, entre conselleries, institucions i organismes implicats, i amb les administracions locals, associacions, empreses, etc.

7. Identificar àmbits d'intervenció conjunta de les diferents conselleries i acordar criteris i procediments per a fer efectives i complementar aquestes actuacions, als efectes d'evitar duplicitats i millorar l'eficiència i eficàcia en la prestació dels serveis.

8. Elaborar un mapa de prestacions i recursos comunitaris per a donar resposta a l'alumnat que puga presentar necessitats educatives o estiga en situació de risc.

9. Establir acords o convenis de col·laboració amb entitats o organitzacions que treballen per a la inclusió de les persones en els diferents àmbits.

10. Dissenyar un pla d'avaluació i seguiment de les cultures, polítiques i pràctiques inclusives en els centres, establint un sistema d'indicadors d'inclusió que facilite i oriente la seua implementació.

11. Actualitzar i desplegar la normativa vigent sota la perspectiva inclusiva: Decret d'Inclusió Educativa i normativa derivada, decrets reguladors dels reglaments orgànics i funcionals en les diferents etapes i en els centres d'educació especial, ordre de qualitat educativa i reconeixement de bones pràctiques.

12. Regular la transició entre les diferents etapes educatives i modalitats d'escolarització, a fi de propiciar la detecció inicial de situacions de risc d'exclusió i garantir la continuïtat de les respostes educatives al llarg de tota l'escolarització.

13. Crear unitats d'atenció transitòria als i les menors d'edat amb trastorns del comportament.

14. Redefinir el model d'orientació educativa, a partir de l'anàlisi de l'actual model, per a millorar la seua qualitat i eficiència, i garantir la coherència de les actuacions orientadores al llarg de totes les etapes educatives i a l'inici previ de l'escolarització.

15. Establir criteris per a la distribució equilibrada de l'alumnat en tots els centres sostinguts amb fons públics per trencar amb la guetització als barris.

16. Promoure una oferta d'escolarització suficient per a l'atenció educativa de l'alumnat d'acord amb les seues necessitats i establir les ràtios que possibiliten una millora d'aquesta atenció.

17. Incorporar en la formació inicial reglada (universitat, Formació Professional...) dels futurs professionals (docents i no docents) i en el màster d'aptitud pedagògica per a impartir ensenyaments d'Educació Secundària, les competències necessàries per a desenvolupar cultures, polítiques i pràctiques inclusives.

18. Incorporar en els criteris i procediment d'accés als cossos docents, d'inspecció, orientació educativa, etc. la valoració de les competències professionals que requereix el model inclusiu.

19. Dotar els centres de personal qualificat i revisar la composició de les plantilles dels centres educatius amb una visió multidisciplinar.

20. Establir criteris que tinguen en compte la formació específica i l'experiència per a l'accés de determinats llocs de treball en centres singulars, a fi de facilitar una resposta més adequada a determinat alumnat que requerisca una resposta educativa més especialitzada.

21. Equiparar, pel que fa a la dotació de personal, les condicions de tots els centres d'educació especial sostinguts amb fons públics.

22. Garantir l'accessibilitat de tots els centres quant a l'eliminació de barreres d'accés i incorporar les condicions ambientals que faciliten la interacció i la inclusió de totes les persones, seguint els principis del disseny universal.

23. Facilitar en els centres l'equipament material i recursos TACO (Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement) necessaris per a l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat.

24. Facilitar productes de suport (ajudes tècniques) individuals per a l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

25. Facilitar ajudes en els centres i unitats específiques d'educació especial per a la realització d'activitats complementàries encaminades a potenciar l'obertura d'aquests centres al seu entorn, procurar la formació integral de l'alumnat en aspectes referits a l'ampliació del seu horitzó cultural, i a la seua preparació per a la inserció en la societat o l'ús del temps lliure.

26. Incentivar els projectes d'innovació duts a terme pels centres educatius o per entitats que contribuïsquen al desenvolupament del model inclusiu, mitjançant la convocatòria d'ajudes i/o el reconeixement i difusió de bones pràctiques.

27. Impulsar programes de prevenció de la violència i promoció de la convivència positiva mitjançant el diàleg, la mediació escolar i la participació d'alumnat, de la família i de l'entorn.

28. Incorporar i promoure actuacions proposades per Mesa d'Igualtat, encaminades a treballar la incorporació de la perspectiva de gènere, la igualtat, la coeducació i l'educació sexual en el currículum.

29. Garantir el tracte a l'alumnat trans segons la seua identitat de gènere sentida, en la documentació d'exposició pública, en l'accés a les instal·lacions i el respecte a la seua imatge física i el nom elegit.

30. Garantir el respecte a la diversitat religiosa en el dret a l'educació, pel que fa a la indumentària, l'alimentació i els horaris.

31. Dissenyar i desenvolupar una oferta de formació del professorat i altres agents que treballen en el sistema educatiu que faça possible i incentive l'actualització del seu perfil professional i l'adequació als requisits del model inclusiu, i que tinga en compte la implementació i l'avaluació d'aquestes competències en la seua tasca quotidiana.

32. Crear un banc de recursos accessibles per a la formació en inclusió en el marc del CEFIRE específic d'educació inclusiva.

33. Promoure i garantir la concessió de llibres de manera gratuïta i directa als escolars amb escassos recursos econòmics a través de la Xarxa Llibres.

34. Elaborar guies i orientacions per als centres que faciliten els processos d'identificació i avaluació de necessitats, el desenvolupament de pràctiques inclusives i l'atenció adequada a l'alumnat amb diverses necessitats educatives i amb risc d'exclusió.

35. Incloure en la futura pàgina de repositori de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, material i documentació de referència i ajuda.

36. Redactar un document marc per a elaborar el Pla de la Comunitat Educadora.

OBJECTIU OPERATIU 2

Desenvolupar mesures en els centres educatius del sistema educatiu valencià que afavorisquen la seua transformació progressiva en centres inclusius que possibiliten l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat, en totes les etapes i en totes les modalitats d'escolarització.

Actuacions

37. Incorporar processos d'avaluació i identificació de les necessitats i barreres a la inclusió en els centres educatius com a punt de partida per a dissenyar les actuacions del centre, els plans i els programes inclosos en el projecte educatiu.

38. Avaluar i modificar els plans i programes del projecte educatiu, d'acord amb indicadors d'inclusió per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat.

39. Desenvolupar mesures educatives i programes que asseguren l'accés o presència de tot l'alumnat als centres educatius, referits als aspectes següents:

    a. Interacció, accés i transmissió de la informació.

    b. Accessibilitat d'entorns i materials.

    c. Organització dels recursos personals per a la inclusió.

    d. Planificació d'horaris i agrupaments per a la inclusió.

    e. Relacions de col·laboració i coordinació efectiva amb l'entorn comunitari.

40. Desenvolupar mesures educatives i programes que faciliten l'adopció de valors inclusius i la participació de l'alumnat i tots els membres de la comunitat educativa, referits als aspectes següents:

    a. Valoració positiva de qualsevol tipus de diversitat, respecte als drets humans, igualtat, coeducació, interculturalitat, solidaritat, etc.

b. Qualitat de vida (benestar físic, emocional i social) de tot l'alumnat dels centres.

c. Participació de l'alumnat i de les famílies en les decisions que afecten la seua vida escolar i el funcionament de la seua escola.

d. Promoció de la convivència positiva amb el diàleg i la col·laboració i l'ajuda entre iguals.

e. Lideratge dels equips directius en el camí cap a la transformació dels centres i l'adopció de cultures, polítiques i pràctiques inclusives en el centre.

f. Participació, implicació i treball cooperatiu dels equips docents.

g. Obertura de l'escola al seu entorn, desenvolupant actuacions que impliquen la comunitat i possibiliten la progressiva implantació de comunitats educadores i el desenvolupament de programes d'àmbit comunitari.

41. Desenvolupament de mesures i programes que asseguren l'èxit de tot l'alumnat en les activitats d'aprenentatge, referits als aspectes següents:

a. Desenvolupament curricular vinculat a la comunitat i a l'aprenentatge de les competències per a la vida i la inserció social i laboral.

b. Programacions didàctiques, unitats didàctiques i projectes amb rellevància social i difusió pública que suposen l'aplicació de metodologies inclusives, incorporen les pautes del Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA), desenvolupen competències clau i consideren l'alumnat com a protagonista del seu procés d'aprenentatge.

c. Avaluació inclusiva centrada en l'aprenentatge per a tot l'alumnat.

42. Posar a disposició del professorat, en els CEFIRE específics d'Educació Inclusiva, un espai per a l'actualització cientificotècnica en aquest àmbit, la formació en l'ús i la difusió de tecnologies avançades i adaptades a les necessitats específiques, principalment les dirigides a l'accés universal de l'aprenentatge i la participació de l'alumnat, en col·laboració amb els equips especialitzats.

43. Dissenyar i desenvolupar, en col·laboració amb els CEFIRE, plans de formació destinats a l'actualització de competències professionals en l'àmbit de l'atenció a la diversitat i a la millora de la inclusió.

44. Formació del professorat per a la promoció d'una convivència inclusiva i democràtica, creant un entorn respectuós i acollidor que afavorisca l'aprenentatge i la participació en condicions d'igualtat de tot l'alumnat, afavorint la figura de la persona mediadora intercultural.

45. Garantir la inclusió de la població immigrant en el sistema educatiu en plenes condicions d'igualtat, evitant les segregacions i discriminacions que puguen existir, incloent-hi també a la població adulta, especialment a les dones.

46. Donar suport a accions en les aules que afavorisquen la integració, la inclusió, la vivència de la diversitat cultural, fomentant activitats o tallers perquè els escolars coneguen els seus drets i els seus deures i, alhora, coneguen dinàmiques en matèria de sensibilització intercultural i de prevenció de conflictes interculturals.

47. Realitzar accions formatives per als serveis d'orientació educativa, a fi d'incorporar les competències necessàries per a desenvolupar la funció de suport als centres docents en el procés cap a la inclusió i, especialment, les funcions d'orientació, avaluació i intervenció educativa, contribuint a la dinamització pedagògica, a la qualitat i la innovació educativa.

48. Implementar programes específics de prevenció de la violència i la mediació escolar.

49. Desenvolupar els programes i actuacions proposades per la Mesa d'Igualtat sobre la incorporació de la perspectiva de gènere, la igualtat, la coeducació i l'educació sexual en el currículum.

50. Implementar el protocol d'assetjament escolar i ciberassetjament que aborde situacions d'assetjament per homofòbia o transfòbia, per motius racistes i/o xenòfobs, per dèficit funcional, per motius religiosos o per qualsevol forma d'intolerància en els centres educatius.

51. Implementar programes per a la progressiva implantació de comunitats educadores.

OBJECTIU OPERATIU 3

Reduir l'abandonament escolar prematur dels col·lectius més vulnerables garantint l'accés i permanència en el sistema educatiu en condicions d'equitat i actuant sobre les condicions que generen la desigualtat.

Actuacions

52. Establir mecanismes estables de cooperació socioeducativa entre la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per a l'atenció específica o el suport a l'alumnat procedent de famílies o barris vulnerables, en situació de risc, o que són objecte de mesures d'intervenció familiar o de protecció.

53. Abordar les situacions de risc social, establint protocols de coordinació amb la resta d'agents socials que intervenen sobre la infància.

54. Establir els mecanismes i protocols que possibiliten la identificació primerenca de les condicions personals o socials que incrementen el risc d'exclusió de l'alumnat, i iniciar l'atenció en el mateix moment de la detecció,

a fi de facilitar la seua inclusió i previndre o mitigar possibles seqüeles.

55. Incloure en els barems d'admissió de les escoles de primer cicle d'Educació Infantil la valoració del risc d'exclusió social.

56. Planificar i implementar actuacions preventives i d'intervenció que garantisquen les condicions més favorables per a l'escolarització universal, l'èxit acadèmic i la permanència en condicions d'igualtat de l'alumnat amb major vulnerabilitat i risc d'exclusió des d'Educació Infantil i a totes les etapes (actuals plans d'educació compensatòria).

57. Dissenyar i implementar plans d'intervenció sobre la diversitat sexual en els centres educatius, inserits en els seus respectius projectes educatius de centre, que incloguen propostes per a treballar la diversitat sexual en el currículum acadèmic, així com un protocol de prevenció i detecció de l'assetjament escolar.

58. Aplicar el protocol de prevenció i intervenció d'absentisme escolar en cooperació amb altres entitats i organismes.

59. Garantir l'accés a la formació reglada en igualtat de condicions en totes les etapes de la vida assegurant les condicions perquè es puga titular o acreditar competències per a una inserció laboral.

60. Acompanyar als centres educatius perquè desenvolupen accions basades en projectes i metodologies actives amb competències clau i amb rellevància social i difusió pública, on l'alumnat siga el protagonista del seu aprenentatge.

61. Introduir la figura del mediador o de la mediadora intercultural en l'àmbit escolar.

62. Implementar programes de mediació familiar en l'àmbit comunitari per a abordar problemàtiques sociofamiliars, implicant als progenitors en el desenvolupament educatiu dels seus fills i filles.

63. Desenvolupar un pla d'atenció a menors de tres anys que, per condicions personals o situacions de dependència, tinguen dificultat per a accedir al centre, i incorpore ajudes a domicili o, si és el cas, prestacions econòmiques.

64. Fomentar el desenvolupament de programes d'oci educatiu accessible com a mecanisme contra la desigualtat social i promotor de la igualtat de tracte.

65. Fomentar, en col·laboració amb el tercer sector d'acció social i les administracions locals, els programes d'educació de carrer i d'animació sociocultural per a la prevenció de l'absentisme i abandonament escolar, comptant per a això amb la participació de les xiquetes i els xiquets.

66. Impulsar la coordinació entre els centres educatius, els serveis socials municipals i el tercer sector d'acció social, a fi de previndre l'abandonament escolar en les famílies vulnerables i intervindre en el cas que aquest tinga lloc, tot això a través de les comissions sociosanitàries.

67. Prosseguir amb els programes per al finançament de llibres de text i material didàctic i informàtic en els nivells obligatoris de l'ensenyament, per a garantir l'accés a l'educació a les famílies de menor renda, amb majors responsabilitats familiars o que es troben en situació socioeconòmica més desfavorable.

68. Facilitar el transport adaptat a les persones amb diversitat funcional a fi que puguen accedir als centres escolars.

69. Facilitar programes d'ajudes, beques i accions específiques perquè els col·lectius amb més vulnerabilitat puguen accedir i romandre en el sistema educatiu.

70. Consolidar drets i prestacions subjectives i inembargables en tots els àmbits educatius

OBJECTIU OPERATIU 4

Propiciar actuacions encaminades perquè les persones que han abandonat els estudis tornen a la formació reglada i/o obtinguen per altres vies una titulació superior a la que tenen.

Actuacions

71. Augmentar significativament l'escolarització en Educació Secundària postobligatòria a fi d'aproximar-se a l'objectiu europeu de reducció de l'abandonament escolar enjorn per a l'any 2020 que assenyala que el 90% dels joves entre 18 i 24 anys han de tindre formació de Batxillerat o Formació Professional de grau mitjà, a través de:

    a. Implementar itineraris formatius alternatius, incloent-hi Formació Professional en el sistema educatiu, per a l'alumnat en risc de no aconseguir els objectius de l'Educació Secundària Obligatòria.

    b. Posar en marxa campanyes de sensibilització dirigides a joves i a les seues famílies sobre la importància de continuar els estudis de Batxillerat o Formació Professional de grau mitjà, comptant per a això també amb el tercer sector d'acció social.

OBJECTIU OPERATIU 5

Impulsar la Formació Professional per a aconseguir taxes de matriculació en aquest nivell educatiu equiparables a les europees i fomentar al mateix temps la Formació Professional en el lloc de treball.

Actuacions

72. Generalitzar l'oferta de programes de Formació Professional bàsica, a fi d'oferir una alternativa educativa als joves majors de 15 anys que no han obtingut el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria, a fi que aconseguisquen una preparació suficient per a la seua integració en el mercat laboral, així com per a la seua continuïtat en el sistema educatiu a través de la Formació Professional.

73. Implementar aquells títols del Catàleg Nacional de Formació Professional que millor s'adapten als sectors productius de la Comunitat Valenciana.

74. Continuar amb la modernització de la Formació Professional, en coordinació amb l'empresariat, sindicats i organitzacions professionals, segons el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional.

75. Potenciar l'oferta de programes específics de formació i inserció per a joves menors de 30 anys dirigits a l'obtenció de certificats de professionalitat.

76. Potenciar la formació professional entre les persones més joves i, en particular, entre l'alumnat major de 16 anys que no haja obtingut el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria (ESO), mitjançant la formació en tallers professionals i específics, principalment, escoles taller per a menors de 25 anys i tallers d'ocupació per a majors de 25 anys.

77. Fomentar l'ús de programes anàlegs a «La joventut en acció», com a eina per a afavorir la inclusió social, la ciutadania activa i l'ocupabilitat de la joventut amb menys oportunitats a través del desenvolupament de projectes en què participen de manera activa i la realització d'accions de sensibilització o intercanvi de bones pràctiques.

78. Exonerar les i els joves extutelats de la Generalitat de les taxes de la Formació Professional i d'universitats amb l'objectiu d'evitar la transmissió generacional de l'empobriment.

79. Revisar la implantació i resultats del model de Formació Professional dual establit en el Reial decret 1479/2012, analitzant l'impacte en la inserció laboral de l'alumnat i la transferència del coneixement entre centres educatius i empreses.

80. Impulsar sistemes d'informació i orientació educativolaboral per a facilitar el coneixement de les diverses ofertes de formació i els mecanismes de mobilitat professional en el mercat laboral, així com assessorar sobre els itineraris formatius més adequats, mitjançant:

    a. La creació d'unitats d'informació i orientació als centres integrats.

    b. L'increment del nombre d'orientadors i orientadores professionals en tots els centres integrats de Formació Professional públics, amb les funcions següents: informar sobre l'oferta formativa de l'FP, formar el professorat d'orientació educativa dels centres sobre aspectes específics de l'FP, i orientar professionalment l'alumnat i altres persones que sol·liciten informació.

81. Introduir les titulacions de Formació Professional en les condicions de contractació pública de la Generalitat Valenciana.

OBJECTIU OPERATIU 6

Posar al servei de les persones amb menors nivells d'ocupabilitat, els dispositius d'educació al llarg de tota la vida i impulsar el reconeixement de competències no formals, amb l'objectiu de poder certificar les competències adquirides, com a mecanismes clau d'inserció laboral i inclusió social.

Actuacions

82. Incrementar la participació de les persones adultes en la formació permanent, a través de la creació d'una eina d'assessorament, informació i orientació sobre les possibilitats formatives de la ciutadania objecte d'aquesta formació.

83. Potenciar la formació de persones adultes per mitjà d'acords amb institucions i organitzacions empresarials per a facilitar programes de formació.

84. Promoure la formació de persones adultes a través de models de formació no presencial.

85. Facilitar l'accés a l'educació i, en especial, a la Formació Professional reglada i a la formació en centres de treball, a les persones privades de llibertat a través de l'apropament de la formació als centres penitenciaris i el desenvolupament de programes de cooperació i voluntariat social.

86. Desenvolupar, en cooperació amb el tercer sector d'acció social, mesures dirigides a la població gitana per a posar en marxa:

    a. Programes d'alfabetització de persones adultes, que incloguen activitats d'aprenentatge per a la participació social i faciliten l'accés i el coneixement de les tecnologies de la informació i la comunicació.

    b. Programes integrals per a les dones gitanes, que incorporen necessàriament activitats d'alfabetització i formació bàsica. Reforçar el procediment d'avaluació i

acreditació de les competències professionals del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals adquirides a través de l'experiència laboral i aprenentatges no formals, a fi de millorar el nivell de qualificació de la població treballadora i facilitar la seua mobilitat.

87. Desenvolupar programes per a l'aprenentatge de llengües i el coneixement d'altres cultures i cosmovisions, també per a l'alumnat estudiant de Formació Professional, en l'àmbit europeu.

88. Afavorir l'accés de la població immigrant als programes d'educació d'adults, especialment, de les llengües receptores.

89. Donar suport des de l'Administració a un sistema de reconeixement de competències adquirides en l'exercici del voluntariat i l'oci educatiu.

90. Facilitar l'accés als ensenyaments de les escoles oficials d'idiomes a les persones amb menors possibilitats d'ocupabilitat i amb risc d'exclusió social, establint un accés directe als diversos ensenyaments d'idiomes de les escoles oficials d'idiomes a les dones víctimes de violència de gènere i als seus descendents i a les persones parades de llarga duració.

91. Facilitar la matriculació als diversos nivells de la Junta Qualificadora de Coneixements de València de les persones amb dificultats d'inserció en el mercat laboral, establint la gratuïtat de la matrícula en els diversos nivells de la Junta Qualificadora de Coneixements de València per a les persones parades de llarga duració.

Línia estratègica 3

3.3. SALUT

OBJECTIU OPERATIU 1

Garantir l'equitat d'accés als recursos sanitaris al conjunt de la població i avançar cap a un sistema valencià de salut inclusiu: intercultural, acollidor, amb capacitat per a gestionar la diversitat de les persones ateses i obert a la participació i creació d'espais de convivència des dels serveis i programes de salut.

Actuacions

1. Avançar en la reducció de la bretxa de gènere lligada a la qualitat de vida i dependència, promovent més participació de les dones en programes que afavorisquen l'apoderament i la conscienciació dels homes sobre el repartiment de les atencions familiars.

2. Adaptar la informació sanitària i l'atenció a les necessitats en salut específiques de les persones basades en diferències ètniques i culturals o que presenten algun tipus de diversitat funcional.

3. Millorar l'accessibilitat als mètodes anticonceptius de la població que es troba en situació de major vulnerabilitat.

4. Garantir un model de farmàcia sociosanitària integrat en el procés assistencial i planificar la seua extensió a tot el sector d'atenció.

5. Normalitzar l'atenció primària i la continuïtat assistencial en els xiquets/es de bolquers prematurs i en la població infantil amb risc o amb problemes de

desenvolupament, de manera coordinada amb les conselleries amb competències en matèria de benestar social i d'educació.

6. Crear dispositius d'acollida en període de convalescència per a persones sense llar amb alta hospitalària i persones amb malaltia terminal que no tinguen habitatge i/o xarxes de suport, amb actuació conjunta amb el tercer sector d'acció social.

7. Garantir l'accés equitatiu a les intervencions de promoció de la salut i prevenció de la malaltia, desenvolupant mesures de captació activa, quan siga necessari, en aquells grups en situació de major vulnerabilitat.

8. Garantir l'accés als serveis sanitaris als grups més vulnerables de la societat independentment del seu gènere, classe social, ocupació, lloc de residència, territori, ètnia, orientació sexual, identitat de gènere, religió o situació de diversitat funcional en condicions d'equitat, universalitat, integralitat.

9. Garantir la gratuïtat dels medicaments a les persones perceptores d'alguna renda d'integració social, incloent-hi les de Renda Valenciana d'inclusió, a les perceptores de pensions no contributives, a les persones parades que hagen perdut el dret a percebre el subsidi de desocupació mentre subsistisca la seua situació, a persones afectades de síndrome tòxica, menors i joventut vulnerable, i persones amb diversitat funcional i a les persones amb tractaments derivats d'accident de treball i malaltia professional incloent-hi les persones beneficiàries associades.

10. Promoure, amb l'objecte de reduir les desigualtats socials en matèria de salut, la coordinació de les actuacions de promoció de la salut i prevenció de les malalties de la infància i l'adolescència, prestant especial atenció a la població més vulnerable (estimulació precoç en menors d'edat amb diversitat funcional, persones i nuclis de convivència en risc o en situació d'exclusió social, amb problemes de salut mental, població menor i menors estrangeres i estrangers no acompanyats, persones refugiades o asilades i minories ètniques).

11. Assegurar l'accés gratuït a tots els serveis sanitaris de les persones migrants, siga quina siga la seua situació juridicoadministrativa, especialment de

menors i persones menors migrants no acompanyades i sense autorització de residència i de les dones migrants en període de gestació.

12. Desenvolupar mecanismes de col·laboració entre els serveis sanitaris i socials per a, mitjançant l'establiment d'equips multidisciplinaris, prestar atenció específica a persones sense llar amb alguna malaltia mental i intervenir en els assentaments.

13. Proporcionar formació i informació als i les professionals sociosanitaris sobre els drets relatius a la salut dels grups vulnerables, i sensibilitzar sobre el dret a la igualtat de tracte i la no-discriminació en el medi sanitari.

14. Millorar i reforçar el suport sociosanitari a les persones amb VIH en risc d'exclusió, a través de mesures en el seu entorn i de mesures d'acompanyament específic en possibles moments crítics de les seues vides.

15. Donar suport a les entitats del tercer sector d'acció social i realitzar, en col·laboració amb aquestes entitats, programes d'atenció sanitària –preventiva i assistencial– i de rehabilitació de persones en situació de major vulnerabilitat: persones privades de llibertat, persones amb addiccions, persones afectades de malaltia mental, afectades per VIH, per infeccions de transmissió sexual (ITS) **i** altres malalties, persones sense llar, persones refugiades o població gitana, entre altres.

16. Potenciar i enfortir el Programa d'Intervenció en Educació Sexual (PIES), especialment dirigit a població adolescent i que es desenvolupa de manera coordinada entre els àmbits sanitari i educatiu.

17. Sensibilitzar i millorar el coneixement de les malalties de l'anorèxia i bulímia a la societat i especialment a les autoritats sanitàries, educatives, de Benestar Social, als pares, mares, professors/es, empreses de moda, publicitat, imatge, als mitjans i als jóvens des de la pre-adolescència.

18. Prevenir, detectar i atendre els trastorns de la conducta alimentària en la població adolescent de manera coordinada amb el sistema educatiu.

OBJECTIU OPERATIU 2

Graduar els recursos i la prestació de serveis de salut, tant d'atenció com de promoció i prevenció, de manera proporcional a les necessitats de les persones i al llarg de tot el cicle vital, amb especial atenció en els períodes de transició: embaràs, primera infància, adolescència i envelliment.

Actuacions

19. Aplicar el principi d'universalitat proporcional, perquè les intervencions de salut arriben amb major intensitat als grups que més ho necessiten, resultant especialment necessari en moments clau de la vida com l'embaràs, la infància, la fragilitat de les persones majors i la susceptibilitat d'aquelles persones amb risc especial pel seu origen, ètnia o qualsevol altre motiu que les faça més vulnerables.

20. Impulsar la promoció del bon tracte a la infància, detectar precoçment les situacions de possible desprotecció infantil (risc i desemparament), i garantir l'atenció necessària mitjançant actuacions coordinades amb altres àmbits d'atenció a la infància, especialment en l'àmbit social i educatiu.

21. Informar les persones usuàries sobre els seus drets a l'assistència i sobre la lliure elecció de centre i professional sanitari.

22. Reforçar l'inici i manteniment de la lactància materna des dels serveis sanitaris i donar suport a iniciatives que faciliten la seua pràctica en els llocs públics i centres de treball.

23. Impulsar la visita domiciliària per a conèixer l'entorn familiar i afavorir una intervenció adaptada a la situació i necessitats particulars de cada cas, especialment en els casos d'atenció integral vinculats a l'acció comunitària.

24. Impulsar programes i actuacions que promocionen l'activitat física en l'entorn comunitari, com ara camins escolars segurs, oci actiu en família o recuperació d'espais públics per al joc infantil.

25. Desenvolupar programes de prevenció i promoció de la salut en centres educatius de Primària i Secundària.

26. Implementar mesures destinades a la prevenció, la detecció precoç i la intervenció en el maltractament infantil des dels serveis sanitaris.

27. Promoure mesures d'informació i sensibilització cap a la societat en general i oferir formació específica al personal sanitari sobre violència de gènere.

28. Formar el personal d'atenció primària perquè incorpore la perspectiva de gènere en l'atenció a dones migrants en qüestions de salut i, en particular, en relació amb la violència de gènere.

29. Detectar precoçment, des de l'atenció primària, les situacions de desprotecció i d'especial vulnerabilitat en les persones majors dependents, establint els mecanismes de coordinació necessaris, especialment amb l'àmbit social.

30. Promoure una atenció a la salut sexual en els distints àmbits assistencials, basada en la qualitat, equitat i enfocament de gènere, dins del marc dels drets sexuals i reproductius, tenint en compte els diferents contextos de vulnerabilitat, diversitat sexual i de gènere i diversitat funcional.
31. Potenciar l'acció local en salut i la intervenció comunitària en barris i sobre col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat per a promoure la salut i l'accés als serveis i programes de salut.

32. Millorar els processos i procediments d'assistència en drogodependències i addiccions i la seua adequació a la cartera de serveis del Sistema Nacional de Salut, mitjançant la definició de processos assistencials recomanables, l'aplicació de guies clíniques basades en l'evidència, l'elaboració d'instruments de valoració dels serveis i l'avaluació de l'efectivitat dels tractaments, entre altres accions.

33. Impulsar accions per a la promoció de la salut i el benestar en el treball, orientades a la millora de l'organització i condicions de treball, el foment del desenvolupament personal i la seua participació activa.

OBJECTIU OPERATIU 3

Establir estratègies de promoció de la salut i prevenció específiques per a atendre persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social, que reforcen els factors protectors de la salut relacionats amb les condicions de vida, el desenvolupament de les capacitats individuals i comunitàries, i l'adquisició d'habilitats per a la vida.

Actuacions

34. Incorporar la perspectiva dels determinants socials i de gènere en l'elaboració i avaluació de totes les estratègies, programes i intervencions de salut.

35. Millorar l'atenció integral a les persones amb trastorn mental greu i les seues famílies i garantir la continuïtat de les atencions, a través de la participació social en les comissions sociosanitàries de cada departament de salut.

36. Intensificar les activitats dirigides a augmentar la percepció del risc del VIH i de les infeccions de transmissió sexual (ITS), amb èmfasi especial en els col·lectius de major vulnerabilitat: joves, homes que tenen sexe amb homes, dones trans**,** persones en situació de prostitució.

37. Prestar atenció especial als grups que presenten major risc d'abandonament del tractament contra la tuberculosi (TBC).

38. Enfortir la labor dels dispositius d'atenció sociosanitària a població drogodependent, amb especial incidència en aquells serveis o unitats encarregats de l'atenció a grups de malalts drogodependents en situació d'especial vulnerabilitat, com a consumidors en actiu, amb problemes jurídics penals, o amb malaltia mental afegida (patologia dual).

39. Promoure, en col·laboració amb la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i el tercer sector d'acció social, la posada en marxa de programes que, centrats en la població migrant, tinguen com a objectius els següents:

    a. Prevenir i promocionar la salut entre la població migrant i refugiada, amb especial atenció als programes preventius de salut sexual i reproductiva, i els referits a la vacunació infantil.

    b. Investigar i analitzar la prevalença de determinades malalties en la població d'origen migrant i sobre els determinants de salut d'aquesta població.

    c. Realitzar tallers de formació i disseny de materials a fi d'eradicar la mutilació genital.

    d. Fomentar la mediació sociosanitària i la formació de professionals de la salut en l'àmbit intercultural.

40. Promoure accions d'informació a la població immigrada sobre els recursos específics de la salut i sobre les prestacions sanitàries.

41. Fomentar la introducció de la perspectiva intercultural en l'atenció sanitària i les activitats de prevenció i sensibilització en salut, en especial a la dona, des d'una perspectiva intercultural.

42. Fomentar polítiques i accions dirigides a millorar l'estat de salut de la població gitana i a reduir les seues desigualtats socials en aquesta àrea, comptant amb la participació de la població gitana; mitjançant programes de promoció i educació per a la salut, amb especial incidència en les dones, dirigits a:

    a. Informar i sensibilitzar en matèria de salut, amb continguts educatius i d'adquisició d'habilitats relacionades amb el desenvolupament d'hàbits de vida saludables i preventius.

b. Formar la població gitana com a agents de salut, en els àmbits de les cures infantils, higiene i alimentació, i prevenció de malalties i addiccions, així com en l'ús adequat dels recursos sanitaris.

43. Promoure la prevenció i detecció precoç dels problemes de salut derivats dels riscos laborals i les actuacions sobre col·lectius específics en situació de vulnerabilitat: dones treballadores, treball autònom, joves, treballadors i treballadores especialment sensibles, migrants, persones amb diversitat funcional, persones desocupades de llarga duració, etc.

44. Impulsar la detecció precoç de les distintes formes de violència de gènere des dels serveis de salut, fonamentalment atenció primària, urgències i unitats de salut mental, en totes les dones a partir dels 14 anys.

OBJECTIU OPERATIU 4

Millorar la qualitat de vida de les persones majors, impulsant mesures de prevenció i promoció de la salut i prenent en consideració els diferents recursos comunitaris que contribuïsquen a un envelliment actiu i saludable.

Actuacions

45. Millorar la visió social de les persones majors i la imatge positiva del procés d'envelliment, amb iniciatives que fomenten la seua participació en projectes basats en les relacions intergeneracionals i la visibilitat d'aquest col·lectiu en els mitjans de comunicació.

46. Prevenir problemes de salut gerontològics mitjançant intervencions específiques en població major fràgil o amb més risc de caigudes.

47. Desenvolupar actuacions informatives i de sensibilització de les persones majors sobre els problemes de la polimedicació i les alternatives al tractament farmacològic, comptant amb el suport de tots els i les professionals que participen en el procés farmacoterapèutic.

48. Desenvolupar intervencions dirigides al foment de l'activitat física de les persones majors en l'entorn comunitari, amb la finalitat de mantenir la seua capacitat funcional i potenciar el seu benestar i les relacions socials.

OBJECTIU OPERATIU 5

Garantir i promoure una alimentació saludable, especialment en la infància, i millorar la qualitat de les actuacions dirigides a la protecció de la salut de totes les persones consumidores, especialment de les més vulnerables, davant dels perills associats al consum d'aliments.

Actuacions

49. Implementar menjadors escolars saludables i de proximitat, per a garantir una alimentació equilibrada i suficient, per al desenvolupament d'hàbits saludables i la facilitació de les tasques de coresponsabilitat parental. Aquests menjadors es traslladaran a les llars durant el període estival, garantint l'adequada alimentació de la infància a través de la implementació de les PEI familiars en els casos de necessitat.

50. Establir acords i directrius per a adequar l'oferta alimentària de les màquines expenedores d'aliments i begudes (MEAB) dels centres docents, sanitaris i els dependents de l'Administració, als criteris nutricionals de l'Estratègia NAOS.

51. Impulsar actuacions intersectorials per a augmentar el consum de fruites i verdures en tots els grups de població, especialment de producció local i ecològica.

52. Fomentar l'oferta d'alimentació saludable i el comerç de proximitat en els menjadors col·lectius (escolars, hospitals, residències, empreses i altres centres).

53. Potenciar les actuacions en el medi escolar dirigides al foment del consum de fruites i hortalisses, desdejunis saludables, i adequació dels menús dels

menjadors escolars. Estendre aquestes intervencions a altres entorns educatius (com els centres de Formació Professional, universitats o centres de formació de persones adultes).

OBJECTIU OPERATIU 6

Augmentar la coordinació social i sanitària en la prestació de serveis entre les administracions públiques, fent coincidir línies de desenvolupament estratègic, així com amb el tercer sector d'acció social, definint marcs d'integració funcional i models sostenibles.

Actuacions

54. Crear una comissió sociosanitària en cada departament de salut.

55. Participació de l'àmbit de la salut en els nous consells municipals de participació ciutadana (salut, inclusió social...).

56. Promoure la creació de la Xarxa d'Associacions Promotores de la Salut en la Comunitat Valenciana, comptant amb les associacions i teixit social que treballen en promoció de la salut i prevenció amb col·lectius en situació de vulnerabilitat.

57. Coordinació de recursos en matèria de salut i benestar social en aspectes com ara l'atenció a persones institucionalitzades, amb problemes greus de salut, dependents, en situació d'exclusió social, així com en els casos de dones víctimes de violència de gènere.

58. Establir mesures que milloren la coordinació intersectorial per a atendre els casos detectats de violència de gènere.

59. Potenciar el treball en xarxa entre les i els professionals que intervenen en els casos de malaltia mental, drogodependències i/o patologia dual, intentant mantenir professionals de referència.

60. Procurar l'alineació de les investigacions de les entitats que treballen en la millora del coneixement en el nostre territori (Administració, universitats, tercer sector, empresa), i les estratègies internacionals, estatals i locals que procuren una orientació efectiva de recursos per a la coordinació sociosanitària.

61. Establir un observatori de l'equitat sociosanitària que vigile els factors determinants i els resultats en benestar social i inclusió dels valencians i valencianes, així com que elabore propostes de millora.

62. Incentivar la investigació sobre l'impacte en la salut de les desigualtats socials i de gènere.

63. Elaborar un mapa comú de recursos socials i de salut, tant públics com privats.

64. Impulsar la formació de professionals per al treball conjunt social i sanitari en poblacions en situació de vulnerabilitat, impulsant entre altres àrees la de mediació intercultural.

Línia estratègica 3

3.4. HABITATGE

OBJECTIU OPERATIU 1

Garantir el dret de l'accés a l'habitatge a les persones i/o unitats de convivència en situacions vulnerables, especialment en aquelles en què hi haja xiquets i xiquetes, com a eina d'inclusió social.

Actuacions

1. Fomentar l'accés a l'habitatge en règim de lloguer per a atendre els requeriments de les famílies i unitats de convivència més vulnerables, mitjançant la regulació d'un sistema d'ajudes per a lloguers dirigits a col·lectius socials en situacions d'emergència i a grups socials vulnerables i de sectors preferents (víctimes de violència masclista, persones amb diversitat funcional, víctimes de terrorisme i persones afectades per desnonaments i subjectes a mesures de flexibilització de les execucions hipotecàries, etc.).

2. Posada en valor del parc públic d'habitatges de la Generalitat Valenciana, condicionament del parc existent i mesures tendents a augmentar el nombre d'habitatges que formen part d'aquest parc.

3. Destinar els habitatges que pertanyen al parc públic de la Generalitat Valenciana a règim de lloguer social. Aquesta iniciativa es dirigeix a atendre la necessitat d'habitatge dels sectors de població més vulnerables, especialment dones víctimes de violència de gènere, famílies monoparentals, amb escassos recursos, etc., amb una gran dificultat per a poder accedir a l'ús i gaudi d'una llar.

4. Establir polítiques conjuntes interdepartamentals en matèria de lluita contra l'exclusió residencial.

5. Generar una xarxa d'habitatges d'acollida i d'inclusió per a situacions d'urgència.

6. Implementar el programa integral d'acompanyament i emancipació per a persones sense llar.

7. Desenvolupar programes d'accés al primer habitatge per a joves provinents del sistema de protecció de menors.

8. Actualització del sistema de baremació per a l'accés a un habitatge social i revisió del sistema d'adjudicació d'aquests.

OBJECTIU OPERATIU 2

Impulsar el dret a gaudir d'un habitatge assequible, digne i adequat. Una vegada entre en vigor la llei per la fundació social de l'habitatge de la Comunitat Valenciana, es podran atendre, tal com s'hi disposa, les actuacions que es detallen tot seguit.

Actuacions

9. La Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, les entitats locals i la resta d'institucions públiques amb competències en matèria d'habitatge garantiran aquest dret a les persones que es troben en circumstàncies especials d'exclusió o emergència social. En particular, tindran dret a un habitatge assequible, digne i adequat les persones que es troben en especials circumstàncies d'exclusió o emergència social per haver sigut privades del seu habitatge habitual per impagament de les quotes hipotecàries o de la renda de lloguer, o per pèrdua d'algun altre dret real i no tindre una llar on allotjar-se, o com a conseqüència d'haver avalat una tercera persona.

10. Intervenció per a regular les situacions sobrevingudes a conseqüència de desnonaments.

11. Mediació entre les entitats financeres i les persones propietàries per facilitar l'accés a l'habitatge.

12. Desenvolupar les mesures i accions previstes en la Llei de la Funció Social de l'Habitatge.

13. Garantir l'accés al lloguer per als col·lectius vulnerables mitjançant la cobertura d'ingressos mínims i potenciar ajudes al lloguer per als col·lectius exclosos.

14. Coordinar les funcions de les diputacions provincials en relació al foment i la col·laboració amb els municipis per al desenvolupament de les polítiques en matèria de funció social d'habitatge.

OBJECTIU OPERATIU 3

Coordinació i cooperació entre administracions en matèria d'habitatge.

Actuacions

15. Establir polítiques conjuntes, transversals, interdepartamentals i interadministratives en matèria de lluita contra l'exclusió residencial, amb creació d'òrgans de participació i tècnics/es.

16. Elaborar, de forma coordinada amb les administracions implicades, programes específics d'intervenció a fi d'eradicar els fenòmens d'infrahabitatges, els assentaments i la sobreocupació.

17. Abordar plans destinats a l'eradicació del xabolisme i l'infrahabitatge, amb especial incidència en la població gitana.

18. Desenvolupar, en col·laboració amb el tercer sector d'acció social, programes integrals en barris i zones vulnerables, que asseguren la complementarietat de mesures que incideixen en les condicions dels habitatges, la capacitació en l'ocupació i l'acompanyament en aquest, el reforç i l'orientació educatius i la capacitació per a la participació de les persones.

Línia estratègica 3

3.5. CULTURA I SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

OBJECTIU OPERATIU 1

Promoure la democratització i l'accés a la cultura en condicions d'igualtat.

Actuacions

1. Impulsar el Pla de Democratització Cultural: seient/entrada social, amb l'objectiu de connectar amb la ciutadania en risc d'exclusió social amb l'oferta cultural mitjançant la xarxa d'intervenció social, així com la creació de nous públics, mitjançant les àrees d'educació i mediació de les diferents institucions valencianes.

2. Impulsar el Pla de Democratització Cultural: la motxilla cultural per a profunditzar la relació entre la cultura i l'educació (Agenda Cultural XXI) per a dotar a l'alumnat de ferramentes per apropar-se a les arts. El programa inclou, tant programació cultural als centres educatius, com l'assistència de l'alumnat a esdeveniments culturals.

3. Vetlar per fer efectiu el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i homes en totes les accions i ajudes públiques orientades als sectors culturals i creatius pel que fa a la creació i producció artística i intel·lectual i a la difusió d'aquesta, i complir així la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

4. Promoure accions d'inclusió social del Consorci de Museus de la Generalitat com programes escolars de proximitat, Aula D, Comencem des de 0, Grup del Carme o Altaveu; convocatòria per a projectes d'inclusió i cohesió social,

convocatòria de residències artístiques, convocatòria de producció artística inclusiva i convocatòria de projectes de relectures de gènere.

5. Convertir les biblioteques i els serveis bibliotecaris en centres neuràlgics per al foment de la lectura, i garantir l'accés al conjunt de la població, en especial a grups i a àrees geogràfiques en risc d'exclusió lectora.

6. Fomentar la creació d'un suport específic d'accés a la lectura per a les zones desfavorides, mitjançant un disseny i la definició de recursos, una articulació a través de les diputacions i mancomunitats, i una avaluació (autobús solidari).

7. Implementar programes d'accés a la cultura (concerts, museus, exposicions, cine, teatre…) dirigits als grups vulnerables, per a facilitar la seua inclusió social.

8. Continuar implementant i generalitzant el programa Butaca Solidària per a connectar a la ciutadania en risc d'exclusió social amb l'oferta cultural, mitjançant la disseminació de la informació i la provisió d'entrades a preus subvencionats en la xarxa d'intervenció social.

9. Incorporar la perspectiva de gènere i la promoció de la diversitat com a valors afegits i característiques del poble valencià, dins de campanyes i accions de promoció institucional.

10. Subscriure convenis amb la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana per a afavorir xiquets i xiquetes i les seues famílies que es troben en risc d'exclusió social en l'accés a les escoles de les bandes de música, així com en la programació del Sistema Comú d'Oci Educatiu de l'IVAJ.

OBJECTIU OPERATIU 2

Impulsar una societat digital i de la informació inclusiva que tinga en compte les necessitats de les persones més vulnerables; promoure el seu accés a les tecnologies de la informació, la lluita contra la bretxa digital, l'ús avançat dels serveis digitals i la participació en les xarxes socials.

Actuacions

11. Garantir l'accés de tota la ciutadania a les noves tecnologies, principalment de les persones en risc o en situació d'exclusió social, i facilitar als col·lectius més desfavorits l'accés a la utilització d'Internet i de les eines TIC per a reduir el risc d'exclusió social.

12. Afavorir programes de formació d'alfabetització digital per a la millora de les competències digitals, i per al desenvolupament personal, sociolaboral i l'àmbit relacional enfocats especialment als col·lectius desfavorits.

13. Desenvolupar l'Administració electrònica tenint en compte els criteris d'accessibilitat i amb l'objecte de facilitar l'apropament dels serveis públics a les persones, fent un esforç especial per a fomentar la participació de les persones més vulnerables.

14. Promoure la participació activa de les persones majors en la vida de la comunitat i fomentar intervencions que faciliten la utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

15. Facilitar l'accés a la cultura i a la societat de la informació als col·lectius més vulnerables, com ara a dones víctimes de violència de gènere i a la població gitana.

OBJECTIU OPERATIU 3

Implantar programes i mesures concretes destinades a afrontar la bretxa digital, mitjançant la col·laboració entre administracions públiques, tercer sector d'acció social i empreses tecnològiques, i l'establiment de programes educatius compensatoris i que tinguen en compte la carència de mitjans de les persones amb més dificultats.

Actuacions

16. Potenciar la lectura digital mitjançant l'ampliació de continguts de la Plataforma eBiblio.

17. Impulsar activitats de formació, continguts d'ajuda i guies i recomanacions, per a acostar la lectura digital a la població.

18. Incorporar la lectura digital en valencià.

Línia estratègica 4

GARANTIA D'EQUITAT TERRITORIAL I COHESIÓ SOCIAL

OBJECTIU ESTRATÈGIC

Garantir l'equitat territorial mitjançant la construcció d'un entorn inclusiu dins del projecte territorial comú.

OBJECTIU OPERATIU 1

Establir les bases i la normativa participativa i planificadora per a la gestió de l'equitat territorial.

Actuacions

1. Impulsar el desenvolupament de plans d'inclusió i cohesió social de corporacions locals al llarg de tot el territori valencià.

2. Realitzar un diagnòstic de necessitats, carències i riscos en els barris vulnerables.

   a) Definir una intervenció de caràcter integral i transversal en el territori tot determinant les següents àrees d'actuació: institucional, sanitària, educativa, social, cultural, econòmica i geogràfica.

   b) Configurar un projecte territorial comú (identitat) partint del respecte a la diversitat i a les particularitats, articulant i comunicant les distintes parts del territori, aprofitant les

fortaleses i els trets inherents de cada un d'ells i reconeixent la singularitat diferenciada de cada territori, sempre des d'un enfocament de desenvolupament i equilibri territorials.

3. Actuar de forma integrada i interrelacionada en els àmbits que determinen el capital social, cultural i econòmic d'un territori i incorporar en la intervenció els principis d'innovació, complementarietat, coordinació i equitat.

4. Respectar la diversitat territorial en el disseny de les polítiques públiques i en la planificació i ordenació dels recursos, considerant-ho un valor en positiu que potencie la singularitat i la identificació territorials.

5. Incorporació d'un capítol en la nova llei inclusiva de serveis socials universals que arreplegue específicament els barris com a garant de la intervenció de caràcter integral en aquests.

6. Impulsar un comitè de persones expertes per a desenvolupar una estratègia d'actuació autonòmica en barris i zones vulnerables.

7. Garantir una estructura de coordinació dels recursos de base local.

8. Crear òrgans de coordinació entre polítiques sectorials i territorials, autonòmiques i locals, a fi d'aconseguir una intervenció territorial equitativa, coherent, integrada i integral, dependent de la Comissió Delegada d'Inclusió Social i Serveis Socials.

9. Articular processos de trobada i participació ciutadana per a la determinació democràtica de les mesures de cohesió econòmica i social que pretenguen implementar-se en cada territori; avaluar necessitats, carències i riscos, a fi de potenciar un projecte de futur comú compartit i col·laboratiu, així com desenvolupar mesures més ajustades a les necessitats de cada zona.

10. Constituir comissions locals d'inclusió i drets socials en la preservació d'allò públic, incloent-hi representants d'entitats ciutadanes, del tercer sector, agents socials i econòmics i professionals.

11. Constituir una comissió avaluadora, mixta i participativa, d'àmbit intern i extern, de les actuacions dutes a terme en cada barri vulnerable.

12. Promoure consultes ciutadanes per co-decidir el disseny urbà de barris i pobles amb el fi de vertebrar i cohesionar territorialment.

13. Estratègia Valenciana per l'Envelliment Actiu basada en l'autonomia personal i la vida independent de les persones majors i la inclusió social. Una eina per combatre el despoblament de les zones de l'interior i rurals del territori valencià.

14. Projecte "Capital Cultural Valenciana" per reconèixer les bones polítiques culturals i la deslocalització de la cultura al llarg del territori valencià.

OBJECTIU OPERATIU 2

Garantir la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de prestació de serveis públics, equipaments i infraestructures, en tot el territori valencià.

Actuacions

15. Crear un programa amb la finalitat d'habilitar espais patrimonials infrautilitzats per a usos de promoció i creació artística i artesana, residència, emprenedoria, difusió i distribució de béns i serveis culturals.

16. Territorialitzar l'oferta expositiva per a igualar les opcions d'accés a les arts visuals per part de la ciutadania valenciana, independentment del seu lloc de residència, mitjançant el finançament del programa Projectes d'Art i Cultura per al Territori (PACTE). Programa de finançament i cofinançament d'activitats culturals en espais no centrals, negociades amb els consells comarcals o altres institucions i agents locals, PACTE té com a objectiu difondre més àmpliament la cultura per a arribar a noves audiències i donar així suport a les activitats creatives i culturals en les zones on siguen insuficients o inexistents, especialment en les rurals i desfavorides.

17. Garantir que tots els serveis públics siguen accessibles, integrats i de qualitat, independentment del lloc de residència, amb especial atenció a les zones especialment vulnerables, i/o amb dispersió poblacional i envelliment demogràfic.

18. Garantir, per mitjà de la llei del taxi, la proposta “Un taxi, una llicència” amb la finalitat d'adaptar més taxis per a persones amb diversitat funcional i fomentar taxis de nou places per al món rural.

19. Elaborar un pla des de l'Institut Valencià de Finances (IVF) per a evitar l'exclusió financera en el món rural i garantir l'accés bancari a les zones menys poblades.

20. Dissenyar i adaptar els entorns tenint en compte la diversitat d'interessos i les necessitats, de manera que afavorisquen la convivència de la pluralitat i la inclusió i la cohesió socials.

21. Planificar i executar intervencions integrals i integrades en barris vulnerables o amb dispersió poblacional i envelliment demogràfic a fi de donar resposta als seus problemes socials, econòmics, ambientals, demogràfics i físics.

22. Garantir l'existència de mitjans de transport públic accessibles i assequibles establint mesures especials, en horaris i cost, per a persones en risc o en situació d'exclusió, o residents en barris vulnerables o amb dispersió poblacional i envelliment demogràfic.

23. Afavorir l'ús de la bicicleta amb la creació de carrils específics i l'establiment de totes les mesures de suport que en faciliten l'ús.

24. Promocionar la seguretat i reforçar els hàbits de convivència en els barris o zones en què hi ha un nivell de vulnerabilitat alt.

25. Afavorir l'accés a zones verdes i a espais públics segurs, inclusius i accessibles, i l'ús d'aquests, de manera que generen comunitat i cohesió socials.

26. Mantenir i crear nous recursos comunitaris en zones suburbanes.

27. Millorar i ampliar el Pla de platges accessibles.

28. Dotació d'espais verds i millora de l'accessibilitat respecte a la supressió de barreres arquitectòniques, amb perspectiva de gènere i promoció dels drets de la infància.

29. Regular la prohibició de fórmules que discriminen per raó d'edat l'accés o estança de persones menors d'edat en establiments públics.

30. Fomentar els plans d'entorn escolar per garantir la igualtat d'oportunitats i la dignificació dels barris.

31. Millora de les comunicacions de transport públic en territoris aïllats i en barris amb fortes carències d'aquest tipus.

32. Fomentar, des de la Generalitat Valenciana, la xarxa Ciutats Amigues de la Infància.

OBJECTIU OPERATIU 3

Implementar el desenvolupament comunitari i establir mecanismes de millora en la gestió de barris i en les zones vulnerables.

Actuacions

33. Garantir el dret a la lactància materna a l'espai públic.

34. Planificar i ordenar els recursos territorials en funció de la localització i l'accessibilitat, les característiques del servei, el nivell de concentració dels serveis, el grau de necessitat i l'ús de la població.

35. Establir els mecanismes necessaris per a garantir la protecció i sostenibilitat mediambiental del territori.

36. Potenciar programes de desenvolupament comunitari, la creació de xarxes de suport i solidaritat, coordinats des de la comissió local d'inclusió social i drets socials.

37. Reorganitzar les xarxes d'enllumenat públic per reduir la contaminació lumínica alhora que s'adapta i es redistribueix millor per garantir espais més segurs.

38. Consolidar el sistema d'acollida de la població immigrada a través de programes específics d'accés als serveis públics, coordinats des de la xarxa autonòmica PANGEA.

39. Promoure la col·laboració amb els tècnics/es d'altres Comunitats Autònomes per a l'intercanvi d'informació, dades i bones pràctiques mitjançant els espais de cooperació horitzontal, així com de seminaris i jornades sobre la població immigrada.

40. Prevenció en temes de salut comunitària, especialment en la infància i la joventut, amb perspectiva de gènere i interculturalitat.

41. Enfortir el treball en els centres educatius de zones vulnerables mitjançant referents positius per a la joventut, a través de la Xarxa Jove de l'IVAJ.

42. Promoció dels mercats municipals i de proximitat, no sols en el vessant d'alimentació saludable i de quilòmetre zero, sinó com a elements de vertebració i encontre del veïnat als barris i pobles.

43. Fomentar la sostenibilitat urbana: eficiència energètica, reciclatge de residus i estalvi en el consum d'aigua.

44. Dissenyar un pla d'intervenció comunitari amb famílies en risc o en situació d'exclusió social.

45. Apostar per la figura de la persona mediadora intercultural com a facilitadora de la comunicació entre diferents cultures i de la gestió positiva de la diversitat cultural.

46. Programa d'intervenció, recuperació i reinserció dels homes agressors i prevenció de la violència de gènere.

47. Implementar programes de formació de la policia local en temes de mediació, resolució de conflictes, polítiques inclusives, atenció a la diversitat (igualtat de tracte i no-discriminació i delictes d'odi), desenvolupant protocols consensuats amb els agents implicats, en aquestes matèries i també en salut mental.

48. Elaborar i difondre catàlegs de recursos comunitaris destinats a l'activitat física com ara instal·lacions esportives, zones verdes, carrils bici o rutes a peu en barris, en l'àmbit municipal i en les zones bàsiques de salut.

OBJECTIU OPERATIU 4

Millorar la cohesió social en tot el territori de la Comunitat Valenciana.

Actuacions

49. Prioritzar en els pressupostos anuals de la Generalitat les inversions en educació, salut i serveis socials, així com en aquelles mesures que incidisquen directament en la reducció de la pobresa i l'exclusió social.

50. Combatre les causes estructurals i conjunturals de l'empobriment infantil i treballar per a la ruptura de la transmissió generacional d'aquelles.

51. Disseny de l'Informe d'Impacte d'Inclusió i Drets Socials que continga una visió intersectorial de les vulnerabilitats socials (gènere, infància, diversitat funcional, exclusió social, interculturalitat).

52. Prioritzar normativament la contractació pública com a eina jurídica de potenciació de les polítiques socials, mitjançant la introducció de clàusules socials i reserves de contracte.

53. Impulsar plans municipals d'inclusió i cohesió social que arrepleguen les mesures d'inclusió i cohesió social desenvolupades en el territori de proximitat, així com totes les seues estratègies transversals, vàlides per a tot el territori de la Comunitat.

54. Promoure i ampliar la xarxa d'oficines d'Atenció a les Persones Migrades, dependents orgànicament de l'Administració local, i funcionalment de l'Administració autonòmica, considerades com a eix fonamental de suport i assessorament, tant en la fase d'acollida de la població migrada com de la fase de cohesió social (PANGEA).

55. Afavorir la participació, en les dues fases del procés migratori (d'acollida i de cohesió social), de les entitats socials especialitzades en l'àrea de migracions, les universitats, els col·legis professionals i les organitzacions sindicals i empresarials.

56. Impulsar la construcció d'un capital social fort i positiu que potencie el sentit de pertinença i la identificació amb un projecte comú.

57. Desenvolupar programes de vacances socials vinculades a la cohesió social de les famílies.

58. Garantir la priorització de recursos no institucionalitzadors, potenciar que les persones amb diversitat funcional puguen romandre en el seu entorn afectiu i social i promoure la vida independent.

59. Garantir les condicions perquè la ciutadania s'autoorganitze i s'autogestione col·lectivament potenciant les xarxes de suport social i solidaritat.

60. Donar suport a les iniciatives comunitàries, col·laboratives i solidàries, com ara els bancs de temps, l'intercanvi de coneixements o les cooperatives d'autoconsum i de llibres de text. “Xarxa de llibres”, iniciativa que es crea per a la constitució d'un banc de llibres en el centre educatiu, adreçat als alumnes que hagen participat i lliurat llibres anteriorment, amb la qual cosa es fomenten les xarxes de solidaritat en el barri i la responsabilitat ciutadana.

61. Potenciar, reconèixer i regular la labor de les entitats del tercer sector d'acció social i el voluntariat social.

62. Fomentar mitjançant polítiques públiques la reorganització de les atencions i facilitar així la conciliació de la vida personal, familiar i laboral de les persones, de manera preferent de les famílies en situació d'especial vulnerabilitat.

63. Aprovació de la llei de memòria democràtica i per a la convivència, per a enfortir la cohesió social, la solidaritat intergeneracional i la justícia social.

64. Desenvolupar una estratègia valenciana per la igualtat de tracte, la no-discriminació i prevenció dels delictes d'odi en la qual s'aborde, de forma integral, polítiques basades en la prevenció, sensibilització, formació, mediació i actuació en el camp de la igualtat del tracte i la no-discriminació (lgtbifòbia, racisme i xenofòbia, sexisme i masclisme, aporofòbia, disfòbia...) i el reconeixement i la promoció de la diversitat, la convivència i la tolerància.

65. Aplicar els principis de la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, a la lluita contra la desafecció política, i generar cohesió social i consciència democràtica.

66. Elaborar un programa d'incentius i promoció de la pràctica *amateur* de les arts escèniques en coordinació amb l'Administració educativa i el món associatiu (falles, societats musicals, altres associacions culturals), en col·laboració amb les corporacions locals, amb propostes formatives per part dels i les professionals. Incorporar entre 8.000 i 10.000 persones en la pràctica *amateur* per a aconseguir els nivells de pràctica amateur d'arts escèniques semblants a la mitjana espanyola.

67. Promoure l'Estratègia valenciana de nous usos del temps i coresponsabilitat, una gestió inclusiva i amb perspectiva de temps que garantisca la igualtat d'oportunitats.

68. Prioritzar en el IV Pla de Salut Mental de la Comunitat Valenciana (2016-2020) la prevenció del suïcidi, mitjançant l'Estratègia valenciana de prevenció del suïcidi.

OBJECTIU OPERATIU 5

Promocionar la gestió de la diversitat i millorar la convivència tot desenvolupant les relacions personals i les xarxes de suport social i solidaritat, així com el voluntariat.

Actuacions

69. Reforçar la convivència social i comunitària per a facilitar la cohesió i les relacions socials en una societat plural i diversa, mitjançant la col·laboració solidària de la ciutadania a través del voluntariat.

70. Promoure projectes de voluntariat que tinguen com a finalitat la realització d'activitats de sensibilització, de formació i intervenció social, en matèria de voluntariat social referent a dependència, persones amb diversitat funcional, família, menors, dona i immigració, dins del marc de competències que correspon exercir a la Direcció General amb competències en matèria d'Inclusió Social.

71. Formar les persones formadores i col·laboradores que exercisquen la coordinació de projectes de voluntariat.

72. Promoure la figura de la persona mediadora intercultural en els diversos àmbits d'actuació en què puga participar, així com afavorir la seua formació continuada i especialitzada en aquests àmbits.

73. Potenciar l'associacionisme de persones migrades i la seua participació activa amb el món associatiu de la ciutat, i prestar especial atenció a les associacions de veïns i a les AMPA.

74. Promoure la inclusió activa de la població migrant mitjançant el seu lideratge i participació en el procés vital i col·lectiu de la comunitat.

75. Per a la prevenció i rehabilitació de problemes de salut mental i d'alcoholisme, desenvolupar programes que treballen les noves masculinitats des de la gestió de les emocions, a fi de generar relacions socials i personals saludables amb igualtat entre dones i homes, especialment per a homes desocupats de llarga duració que viuen en contradicció amb el seu rol de gènere tradicional, pel fet de no poder aportar ingressos a la llar.

76. Desenvolupar programes específics amb homes agressors de violència de gènere per a la seua reinserció social, basats en la gestió de les emocions i la desconstrucció dels rols de gènere.

77. Programes de solidaritat generacional per a combatre la soledat no triada, especialment en el món rural, i la promoció de l'envelliment actiu i saludable arrelat a l'entorn.

78. Desenvolupar un programa de prevenció i mediació familiar, gestió de les emocions i contra la violència intrafamiliar, en les escoles de diversitat familiar i els SEAFIS.

79. Donar suport a escoles de famílies que treballen la parentalitat positiva, la coresponsabilitat familiar, les noves masculinitats i la mediació familiar, mitjançant convocatòries de subvencions.

80. Fomentar les escoles de música, especialment les bandes de música, com un espai de socialització i inclusió i cohesió socials en les poblacions xicotetes, prestant atenció als barris amb dispersió poblacional i amb envelliment demogràfic.

81. Generar un model d'autonomia personal i vida independent (col·lectius tradicionalment institucionalitzats o en situació de dependència, envelliment, infància, diversitat funcional, salut mental...) que permeta continuar vivint en l'entorn personal afectiu i social, considerant l'opció residencial com l'última de les alternatives.

82. Desenvolupar programes per a capacitar pares i mares, des de l'embaràs fins als catorze anys, en el foment de models parentals positius i promoció del bon tracte que contribuïsquen a garantir un bon començament en la vida i el desenvolupament del màxim potencial de salut de tots els xiquets i xiquetes.

83. Promoure intervencions que fomenten l'educació emocional i valors per a la vida, així com l'autoestima i l'acceptació de la imatge corporal, especialment en la població infantil i adolescent, a fi de facilitar la transició a la vida adulta.

84. Desenvolupar estratègies semblants als tallers de Teatre de l'Oprimit (Augusto Boal, anys seixanta) amb persones i col·lectius vulnerables, com a mecanisme de salut emocional i desenvolupament comunitari, especialment en els barris vulnerables.

85. Desenvolupar una llei valenciana de participació i suport a l'associacionisme.

86. Foment del voluntariat entre la joventut.

87. Desenvolupar l'Estratègia valenciana de salut mental entre les conselleries competents en aquesta matèria, ja que cal ser conscients que aquest col·lectiu és d'alt risc d'exclusió social.

88. Crear un protocol interinstitucional en els serveis penitenciaris de coordinació i inclusió per a les persones que hagen estat internes en centres psiquiàtrics penitenciaris.

89. Elaborar de forma participativa la Llei Integral per a l'Igualtat Efectiva de persones LGTBI i contra la discriminació per orientació sexual o d'identitat de gènere.

90. Elaborar una Llei de Mediació que regule els mecanismes de resolució extrajudicial de conflictes.

91. La Xarxa PANGEA realitzarà activitats per a combatre els rumors que fomente una societat racista i xenòfoba.

92. La ràdio i la TV pública valenciana fomentarà la difusió d'una societat inclusiva amb perspectiva de gènere, promoció de la diversitat, aliança intergeneracional, drets de la infància i coresponsabilitat amb els usos del temps.
93. Elaboració d'una guia de recursos de salut sexual i afectiva.

94. Elaboració d'una guia didàctica i recursos audiovisuals didàctics sobre sexualitat i afectivitat basada en la igualtat en la diversitat.

95. Fomentar programes inclusius de sexualitat i diversitat funcional.

Línia estratègica 5

PROMOCIÓ DE LA INFÀNCIA I REDUCCIÓ DE L'EMPOBRIMENT INFANTIL

OBJECTIU ESTRATÈGIC

Des de la concepció de la infància com a subjecte de drets, reduir el risc de pobresa infantil, reconèixer aquesta com la vulneració d'un dret fonamental i evitar la transmissió generacional i la seua cronificació.

OBJECTIU OPERATIU 1

Garantir una protecció integral a la infància, en especial a aquella que es troba en situació de risc, vulnerabilitat, empobriment i exclusió, i desenvolupar tots els seus drets.

Actuacions

1. Afrontar la pobresa i l'exclusió social infantils com constitutives de violacions de drets, i prestar especial atenció a aquells grups que es troben en situació d'especial vulnerabilitat.

2. Garantir i protegir, a través de mesures específiques, el dret a un nivell de vida adequat, a la no-discriminació, a la igualtat d'oportunitats, al ple desenvolupament del seu potencial, a la salut, a l'educació, a la protecció, a l'oci, al joc i la cultura, etc.

3. Garantir que es valora l'impacte sobre la infància de tots els projectes normatius que emanen del Consell.

4. Establir mesures compensatòries de desigualtat en l'exercici de drets que resulta de la situació de pobresa.

5. Implementar polítiques preventives i proactives, de caràcter estructural i transversal, que garantisquen el desenvolupament del xiquet i la xiqueta en el seu medi, en un entorn socioafectiu segur, capaç de cobrir les seues necessitats, que facilite l'accés a l'educació, a la salut i a l'habitatge, i el capacite per a la vida adulta en igualtat d'oportunitats.

6. Identificar i analitzar els entorns i els territoris més vulnerables i desenvolupar plans integrals d'actuació intensiva i sostinguda per a la infància.

7. Millorar les condicions de vida de les famílies amb menors a càrrec en situació de pobresa o exclusió social mitjançant el disseny de polítiques d'atenció social i d'apoderament, i el reforç dels serveis socials i de la resta de la xarxa d'intervenció social per a cobrir les necessitats bàsiques.

8. Desenvolupar programes comunitaris de suport integral a les famílies amb vulnerabilitat social amb la implicació del moviment associatiu, veïnal i de l'oci educatiu.

9. Impulsar actuacions preventives i d'inclusió des de la perspectiva territorial que reforcen les xarxes familiars, les noves xarxes socials i les comunitàries.

10. Promoure la participació dels xiquets i xiquetes, les famílies, els agents socials i la comunitat, en l'articulació de les polítiques transversals i de les actuacions que garantisquen el desenvolupament integral dels xiquets i xiquetes.

11. Promoure la participació dels i les adolescents, les famílies, els agents socials i la comunitat, en l'articulació de les polítiques transversals i de les actuacions que garantisquen el desenvolupament integral de les i els adolescents.

12. Impuls d'una nova Llei d'Infància que blinde i desenvolupe els drets dels xiquets, xiquetes i adolescents davant l'administració, comptant amb la participació activa de les persones menors d'edat durant la seua elaboració.

OBJECTIU OPERATIU 2

Millorar la protecció dels xiquets i xiquetes i dels adolescents en situació de vulnerabilitat mitjançant polítiques socials, tant preventives com d'atenció.

Actuacions

13. Elaborar i implementar protocols i instruments de col·laboració entre serveis de salut, educatius i socials, que garantisquen la prevenció, la detecció i l'atenció integral de menors, LGTBI i adolescents en situació o risc d'exclusió social, a través de la comissió sociosanitària.

14. Oferir suport a les famílies mitjançant les prestacions econòmiques per naixement, adopció, tutela o acollida, incloses en la renda de la unitat familiar.

15. Elaborar i implementar un model valencià de serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a menors i adolescents en situació de risc i les seues famílies.

16. Mantenir les prestacions per a menors i adolescents en risc, vinculades al compromís socioeducatiu.

17. Intensificar els programes de suport a la vida autònoma per a persones joves tutelades i extutelades del sistema de protecció.

18. Desenvolupar programes d'intervenció individuals, familiars, socials i educatius per a prestar, des de l'àmbit de la salut mental, una atenció integral a la població adolescent en situació o risc d'exclusió social.

OBJECTIU OPERATIU 3

Potenciar l'atenció i la intervenció social en la infància i adolescència en situació de risc, desprotecció i diversitat funcional.

Actuacions

19. Promoure l'exoneració de les taxes universitàries, l'educació de règim especial per a persones tutelades o ex-tutelades de la Generalitat, i estudiar un mecanisme per a poder subvencionar les despeses extraordinàries per al desenvolupament de la FP.

20. Donar suport als projectes de les entitats que tenen per objectiu atendre famílies amb fills i filles en situació de vulnerabilitat.

21. Promoure la investigació per a la prevenció del risc i la desprotecció de la infància i adolescència a la Comunitat Valenciana tot incidint en:

    a) Desenvolupar línies d'investigació sobre la violència en la llar i en els diferents entorns contra els xiquets i xiquetes (especialment els que pertanyen a col·lectius més vulnerables, com ara menors amb diversitat funcional), els maltractaments, els abusos sexuals i qualsevol altra forma de violència en les relacions paternofilials o en qualsevol altra relació asimètrica de poder, i reflectir la realitat d'aquests fenòmens en tot el territori.

    b) Utilitzar com a font d'informació l'explotació de dades del Sistema d'Informació d'Usuaris de Serveis Socials (SIUSS) i, si és el cas, del RUMI, referida a maltractament infantil i a les seues tipologies

22. Gestió de qualitat en els serveis de protecció: impulsar i consolidar sistemes de gestió de qualitat, avaluació i bones pràctiques en els programes i serveis especialitzats en la protecció a la infància.

23. Desenvolupament d'accions de prevenció, detecció, atenció i tractament de la infància maltractada.

24. Garantir l'atenció immediata i especialitzada a xiquets, xiquetes i adolescents víctimes de qualsevol tipus de violència, així com la protecció davant dels seus agressors que incloga suport jurídic, psicològic i social, amb l'objectiu d'evitar una doble victimització.

25. Realitzar campanyes de sensibilització per a fomentar la col·laboració ciutadana en la detecció i notificació de situacions de maltractament, i reforçar l'assessorament i la formació dels professionals.

26. Impulsar fòrums d'intercanvi d'informació sobre projectes innovadors i efectius en la prevenció, detecció i atenció del maltractament infantil i de l'abús sexual, amb especial atenció a la situació de les xiquetes i xiquets i els adolescents amb diversitat funcional.

27. Potenciar les accions de formació dels i les professionals i l'adequació de les titulacions dels qui treballen en els distints àmbits d'intervenció a serveis d'infància i adolescència en situació de risc i dificultat social.

28. Promoure la sensibilització social cap a l'acolliment familiar per a la cerca de famílies acollidores, a través de campanyes en els mitjans de comunicació i altres iniciatives. Campanya “Millor en família” dins de la campanya genèrica “Acollir és créixer”.

29. Potenciar la figura de l'acolliment familiar respecte a l'acolliment residencial, donant prioritat, si és el cas, a la família extensa, per mitjà de les actuacions següents:

- Establir criteris i procediments, compartits per tot el sistema, per a la valoració de l'aptitud per a l'acolliment.
- Potenciar les xarxes de suport mutu i de formació contínua de les famílies acollidores.
- Potenciar i promoure els acolliments familiars especialitzats (d'urgència i altres) per a aquelles situacions en què, per distintes circumstàncies especials del xiquet o xiqueta, siga necessari que la persona o la família que l'acull posseïsca una determinada aptitud i disponibilitat.
- Promoure la sensibilització social cap a l'acolliment familiar per a la cerca de famílies acollidores, a través de campanyes en els mitjans de comunicació i altres iniciatives.

30. Incentivar l'acolliment familiar mitjançant beneficis fiscals.

31. Garantir que les persones adoptades puguen exercir el seu dret al coneixement dels seus orígens biològics.

32. Impulsar l'adopció de xiquets, xiquetes o adolescents amb necessitats especials.

33. Consolidar els programes dirigits a la promoció de l'autonomia personal i proporcionar un context de convivència i d'integració sociolaboral als i les joves extutelades en procés d'emancipació, i difondre les bones pràctiques, així com realitzar estudis per a conèixer la situació de la població juvenil en risc d'exclusió social.

34. Establir una línia d'investigació sobre les persones joves en situació de risc d'exclusió social, en particular sobre la població juvenil en situació d'inactivitat laboral i formativa.

35. Incentivar programes i recursos per a persones menors d'edat estrangeres des d'una perspectiva intercultural, amb especial atenció a les situacions de vulnerabilitat i a les no acompanyades.

36. Fomentar programes de parentalitat positiva dirigits a orientar famílies amb menors d'edat en dificultat social, mitjançant la formació en habilitats i competències parentals per a facilitar la preservació o la reintegració dels fills i les filles a la llar familiar.

37. Atenció a menors d'edat amb problemes de conducta: regular, homogeneïtzar i millorar el tractament d'aquests problemes amb criteris i procediments d'intervenció garantistes i consensuats.

38. Millorar l'atenció dels xiquets i xiquetes amb hiperactivitat o amb trastorns de conducta, tant en l'escola com en altres àmbits, mitjançant protocols d'actuació o d'intervenció amb aquells que presenten més dificultats d'integració i aplicant-los segons les característiques de xiquet, xiqueta o jove per a evitar la seua exclusió o expulsió dels estudis obligatoris i no obligatoris.

39. Revisió i regulació legal dels centres de protecció per a menors d'edat amb trastorns del comportament.

40. Optimitzar i incrementar la qualitat dels recursos residencials de protecció de la infància i adolescència, potenciar l'especialització d'aquests centres, reforçar la figura de les educadores i els educadors, i implantar per a ells criteris unificats d'estàndards de qualitat.

41. Impulsar l'aplicació de protocols i altres mesures per a millorar l'atenció i la intervenció en els casos de maltractament infantil, incloent-hi els fills i filles de les dones víctimes de violència de gènere.

42. Incorporar l'empobriment infantil com a objectiu estratègic prioritari en tots els plans estratègics de la Generalitat.

43. Incloure equips multidisciplinars en els centres de recepció de menors amb altres figures professionals com ara bé agents d'igualtat, tècnics/es de mediació intercultural o auxiliars de control educatiu.

OBJECTIU OPERATIU 4

Intensificar les actuacions preventives i de rehabilitació en els col·lectius d'infància i adolescència, davant de situacions de conflicte social.

Actuacions

44. Promoure la col·laboració amb les i els tècnics d'altres comunitats autònomes per a l'intercanvi d'informació, dades i bones pràctiques a través dels espais de cooperació horitzontal, així com de seminaris o jornades.

45. Avançar en l'elaboració de criteris i requisits de qualitat, avaluació, seguiment i bones pràctiques en la intervenció amb la infància en situació de conflicte social, aplicables als serveis especialitzats en l'execució de mesures d'internament, de medi obert i de mediació i reparació extrajudicials.

46. Promoure programes de suport a famílies de menors d'edat en situació de conflicte social.

47. Promoure programes de suport a famílies de víctimes de delictes comesos per menors d'edat.

48. Promoure programes de suport a famílies víctimes de maltractament filioparental per part dels menors d'edat.

49. Promoure programes específics de tractament a menors que hagen comès qualsevol tipus de delicte contra la llibertat sexual.

50. Mapificació i ampliació dels Punts d'Encontre Familiar com un recurs de prevenció, mediació i resolució de conflictes familiars.

OBJECTIU OPERATIU 5

Promoure la participació infantil afavorint entorns mediambientals i socials apropiats que permeten el desenvolupament adequat de les seues capacitats; defenent el dret al joc, a l'oci, al temps lliure en entorns segurs, especialment de la infància més vulnerable, i promovent el consum responsable, tant en les zones urbanes com en les rurals, per a aconseguir un desenvolupament sostenible.

Actuacions

51. Elaborar estudis que arrepleguen l'opinió dels xiquets i xiquetes i expressen els seus punts de vista sobre la situació de la infància i l'adolescència, i les decisions que es prenen i els afecten; crear instruments concrets i eficaços per a avaluar amb rigor la qualitat de les accions destinades a promoure la participació de la infància i l'adolescència sense cap tipus de discriminació i garantint que qui presente diversitat funcional puga expressar la seua opinió sobre qüestions que l'afecten.

52. Aplicar sistemes d'indicadors de participació infantojuvenil inclusiva en els seus entorns més pròxims que compten amb variables com la diversitat funcional, la immigració i les minories ètniques, que hauran de ser complementaris amb altres de més generals relacionats amb la infància i l'adolescència.

53. Dur a terme accions formatives de sensibilització en l'àmbit local, amb especial èmfasi en la participació infantil, sobre la situació dels drets de la infància i la cooperació per al desenvolupament.

54. Promoure que la participació ciutadana siga un contingut transversal en els programes d'atenció a la infància impulsant la creació de consells, clubs d'infància i espais de trobada i relació amb altres col·lectius, optimitzant espais de diàleg, informant sobre la seua repercussió als xiquets, xiquetes i adolescents, difonent-ho i desenvolupant estratègies comunes a través de les corporacions locals i del moviment associatiu, amb especial incidència en les

zones rurals i els col·lectius vulnerables com ara menors d'edat amb diversitat funcional, que tenen més barreres per a la participació social.

55. Incidir en les accions d'oci alternatiu al consum de substàncies addictives, prioritzant, entre aquestes, les dirigides a col·lectius en especial risc d'exclusió.

56. Impulsar, fomentar i aprofitar els recursos disponibles oferint les màximes oportunitats per a la pràctica esportiva en horari lectiu, complementari i extraescolar.

57. Potenciar la creació i l'ús de ludoteques i altres espais socioeducatius de manera que siguen accessibles per al desenvolupament de les capacitats del xiquet/a; estimular les relacions de convivència, i fomentar la participació infantil.

58. Reconeixement del dret dels menors i joves a l'oci educatiu, així com el suport a les associacions i a les escoles d'animació juvenil que en depenguen, perquè formen i motiven especialistes d'activitats de temps lliure.

59. Difusió i implantació del programa Ciutats Amigues de la Infància, i fomentar que incorporen a les seues polítiques municipals l'enfocament de drets.

Línia estratègica 6

LLUITA CONTRA LA FEMINITZACIÓ DE L'EMPOBRIMENT

OBJECTIU ESTRATÈGIC

Reduir les taxes d'empobriment i precarització femenines i actuant sobre les seues causes estructurals, culturals, sociològiques, laborals i econòmiques.

OBJECTIU OPERATIU 1

Treballar per l'apoderament i la participació sociopolítica de les dones, afavorir la presa de consciència dels seus propis drets, enfortir les seues capacitats i emprendre processos de canvi que potencien el seu poder.

Actuacions

1. Combatre la feminització de l'empobriment, mitjançant la Renta Valenciana d'Inclusió:

    a. Exonerar del requisit d'empadronament a les dones víctimes de tracta.

    b. Complement de les prestacions socials.

    c. Incorporació de clàusules socials en la contractació pública en les quals es promoga la incorporació al mercat laboral de dones víctimes de violència de gènere o en risc d'exclusió social.

2. Eina única de cobertura d'ingressos per afavorir una gestió corresponsable dels usos de temps.

3. Pla d'acció per a combatre l'economia submergida en el treball domèstic en competències de treball, la inspecció de treball i els agents socials més representatius.

4. Promoure el decret de reconeixement de la condició de la família monoparental amb l'objectiu d'adaptar-se a nous perfils de famílies i circumstàncies que condicionen la feminització de l'empobriment.

5. Equiparació del tractament fiscal i tributari entre les famílies nombroses i monoparentals.

6. Implementar un programa d'apoderament femení per a dones en situació de vulnerabilitat, des de la innovació social i la inclusió activa, dirigit especialment a dones gitanes i dones migrants.

7. Dissenyar un programa d'atenció basat en la inclusió activa a dones prostituïdes i víctimes de tracta.

8. Incorporació de la perspectiva de gènere en les campanyes de prevenció i educació per a la salut.

9. Enfortiment de la coordinació entre l'acció pública, l'acció comunitària dels grups feministes i els moviments socials de lluita contra la pobresa, a través del treball col·laboratiu.

10. Foment de xarxes des del treball comunitari.

11. Creació de tallers formatius dirigits a formadores en matèria d'alfabetització digital, apoderament femení, confiança i seguretat de les dones en la xarxa, especialment per a barris inclusius, dispersió poblacional i envelliment demogràfic.

12. Foment del cooperativisme de dones per a promoure la seua inserció i apoderament sociopolític.

OBJECTIU OPERATIU 2

Promoure la qualificació i l'acreditació professionals, així com la inserció i la permanència en el mercat de treball per a dones en situació de vulnerabilitat.

Actuacions

13. Desplegar el Pla d'Ocupació amb perspectiva de gènere del SERVEF, amb introducció de mesures contra la violència de gènere, i garantir l'autonomia i protecció de les víctimes, amb una visió sociolaboral vinculada a l'apoderament personal a través d'itineraris personalitzats.

14. Desenvolupament d'un programa integral de formació, acreditació i inserció de qualitat i estable per a dones en situació de vulnerabilitat, que oferisca un servei d'acompanyament continuat per a usuàries. Disseny de plans d'ocupació o contractes bonificats per a dones amb dificultats d'accés i manteniment en el mercat laboral: majors de quaranta-cinc anys, en situació de violència masclista, amb diversitat funcional, amb malalties cròniques, transsexuals, migrades o en situació de desocupació de llarga duració, entre altres situacions no contemplades.

15. Desenvolupament de mesures integrals a les empreses per a fomentar la contractació de dones en situació de vulnerabilitat. Entre aquestes es ressalten la sensibilització, les bonificacions socialment responsables, els convenis, etc.

16. Facilitar l'acreditació d'oficis i de competències (capacitats) de les dones en situació de vulnerabilitat.

OBJECTIU OPERATIU 3

Combatre les desigualtats de gènere en el mercat laboral que determinen la vulnerabilitat de les dones contra la pobresa, fomentant la dignificació dels sectors més feminitzats i combatent la segregació ocupacional.

Actuacions

17. Promoure des de l'organisme autonòmic promotor del turisme, programes de formació d'atenció al públic dirigits especialment a cambreres de pis.

18. Realitzar campanyes de sensibilització amb caràcter periòdic per a aconseguir el reconeixement social del treball domèstic i els seus drets laborals.

19. Promoure campanyes de sensibilització per a la contractació responsable de les treballadores de la llar.

20. Creació d'un programa d'emprenedoria social i solidària per a dones que treballen en els sectors més feminitzats i precaris (neteja, comerç i atenció a persones) o que es troben en situació de desocupació. La Xarxa Valenciana d'Agents d'Igualtat oferirà assessorament, formació, accés al crèdit i acompanyament per a la creació de cooperatives o associacions que permeten a les dones accedir a un treball digne, estable i regulat.

21. Promoure una campanya de sensibilització en els centres educatius per a fomentar la coresponsabilitat en les llars.

22. Realitzar un seguiment dels plans d'igualtat i de coresponsabilitat de les empreses.

23. Impulsar els serveis del SAD, de teleassistència, d'escoles infantils i de menjadors socials, especialment en barris vulnerables, per a garantir una gestió del temps inclusiva i coresponsable.

24. Ampliar l'oferta d'activitats extraescolars i d'oci educatiu gratuïtes per als fills i filles de les mares que es troben en situació de major vulnerabilitat, en especial dones monoparentals.

25. La Generalitat visualitzarà la bretxa salarial existent entre homes i dones i promourà polítiques públiques per a eradicar-la.

OBJECTIU OPERATIU 4

Afavorir la revisió i l'ordenació dels usos del temps laboral, d'atenció, social i personal.

Actuacions

26. Implantació i sincronització d'horaris amplis dels serveis públics i oferiment de mecanismes telemàtics per a la gestió de tràmits administratius.

27. Desenvolupar una estratègia valenciana de nous usos de temps i coresponsabilitat que servisca com a full de ruta de les polítiques de conciliació familiar amb perspectiva de gènere i de drets socials, que garantisca l'equilibri entre l'esfera pública i privada, productiva i reproductiva i també servisca per a acabar amb les desigualtats de gènere en la gestió del temps que suposen una discriminació cap a les dones, amb mesures específiques com ara una xarxa 0-3 anys, una política de gestió del personal que permeta la reducció de jornada i la flexibilitat laboral, uns horaris dels serveis públics adaptats que garantisquen la conciliació, un canvi de paradigma en el model d'atenció cap a un model professionalitat i reconegut, horaris inclusius del nou espai comunicatiu valencià, etc.

28. Diagnosticar la realitat de les empreses, adoptar les mesures oportunes tendents a aconseguir la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, eliminar la discriminació per raó de sexe i assenyalar les estratègiques que cal seguir per a aquest objectiu.

29. Incentivar les empreses perquè elaboren i establisquen plans d'igualtat en els quals es tinga en compte la innovació en l'accés a l'ocupació, la conciliació entre família i treball, la classificació professional, la promoció i la formació, les retribucions, la salut laboral de les dones i homes, utilitzant un llenguatge no sexista en pro de la millor distribució dels usos del temps.

OBJECTIU OPERATIU 5

Promoure la igualtat de les dones en tots els àmbits de la societat.

Actuacions

30. Desenvolupar la Xarxa Valenciana d'Agents d'Igualtat en poblacions de més de vint mil habitants i en aquelles comarques que no en tinguen, amb les següents finalitats:

    a) Incentivar fórmules d'integració, organització i emprenedoria en l'àmbit rural;
    b) Assessorar i realitzar jornades i tallers per a la conscienciació de la violència de gènere com a instruments eficaços per a prevenir-la, i
    c) Elaborar o implantar els plans d'igualtat en les empreses i en les diferents administracions i organismes públics.

31. Redefinir l'Observatori de Publicitat no Sexista per a adaptar-lo a la realitat cultural i comunicativa del segle XXI.

32. Elaboració i implantació d'un codi deontològic per a l'ús no sexista de la publicitat i la comunicació social i comercial, de manera que haja d'elaborar-se amb l'obligatori sentit de la responsabilitat social i professional dels qui l'exposen al públic.

33. Dinamització d'uns “espais feministes” com a lloc d'intercanvi d'experiències en la realització d'activitats culturals i tallers formatius per a dones i associacions de dones en pro de la igualtat, el lideratge femení i el foment de l'eradicació de conductes discriminatòries per a les dones. Promoure la federació de les cases de la dona i per la igualtat de gènere per a intercanviar experiències en diversos municipis.

34. Impuls, manteniment i consolidació de les Unitats d'Igualtat presents en cada una de les conselleries, a fi de promoure la igualtat entre homes i dones a través del seguiment, l'avaluació del desenvolupament i grau de compliment de la normativa vigent en matèria d'igualtat i l'assessorament en l'elaboració d'informes sobre impacte per raó de gènere.

35. Fomentar la formació específica i contínua en igualtat per al personal al servei de la Generalitat tot introduint perspectives de gènere; foment del llenguatge no sexista ni discriminatori en la creació i elaboració de documents propis.

36. Impartició de tallers a l'alumnat d'Educació Primària i Secundària sobre educació en la prevenció de la violència de gènere als més joves.

37. Elaborar un Pla d'Intervenció per a xiquets i xiquetes exposats a la violència masclista, així com un Pla de Xoc contra la violència masclista en adolescents.

38. Promoure la sensibilització contra la violència de gènere en els consells escolars i les associacions de mares i pares.

39. Ampliar la xarxa de centres de caràcter ambulatori i residencial, tant per a l'atenció d'emergència com integral, de les dones víctimes de violència de gènere, a la Comunitat Valenciana.

40. Promoure i concedir ajudes econòmiques d'emergència per a atendre les necessitats bàsiques, urgents o puntuals de les dones víctimes de violència de gènere, així com facilitar l'accés a habitatges de lloguer com a recurs necessari per a impulsar el nou trajecte en la seua vida i la dels seus fills i filles.

41. Coordinació eficaç de totes les administracions públiques, jutjats i Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, per a conèixer la vigència de les ordres d'allunyament i la situació real tant de les víctimes de la violència de gènere, les seues filles i fills, menors, com la dels agressors, que faciliten el treball, els protocols, els trasllats de centre i els seguiments de cada un dels casos.

42. Fomentar l'esport femení com a espai de socialització i igualtat de gènere.

43. Protocol d'atenció a dones víctimes de violència de gènere amb diversitat funcional.

44. Promoure l'accés i la participació de les dones en el món de les festes populars.

VINCULACIÓ D'OBJECTIUS I NOMBRE D'ACTUACIONS PER LÍNIA ESTRATÈGICA PROPOSATS EN EL PLA VALENCIÀ D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL

Línia estratègica		Objectius operatius	TOTAL ACTUACIONS	TOTAL LÍNIA
1	Inclusió sociolaboral: accés a l'ocupació	1. Adaptar les polítiques actives d'ocupació a les necessitats específiques de les persones en situació de vulnerabilitat social, intensificant l'acció segons el seu nivell d'ocupabilitat, fomentant l'adquisició de competències bàsiques d'ocupabilitat, mitjançant itineraris d'ocupació i suport personalitzat, formació professional per a l'ocupació i ajudes a la contractació.	**21**	**46**
		2. Establir una coordinació eficaç entre els serveis d'ocupació i els serveis socials, els més pròxims a les persones vulnerables	**7**	
		3. Donar suport a les empreses d'ocupació protegida en el seu objectiu d'inserció social i laboral de les persones amb més dificultat d'accés a una ocupació normalitzada.	**9**	
		4. Adequar l'orientació i la intermediació laborals pels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació a les característiques de cada persona, amb el suport del tercer sector i amb serveis socials i educació permanent.	**5**	
		5. Aconseguir la inclusió en el mercat laboral de persones en situació o risc d'exclusió social	**4**	
2	Garantia de prestacions	1. Procurar prestacions econòmiques que tinguen en compte les necessitats de persones i de les seues famílies i que hi donen una resposta adequada, especialment les de famílies amb filles i fills menors d'edat i amb menys recursos, tot afavorint sempre la seua autonomia personal i la inclusió social.	**14**	**23**
		2. Establir mesures dirigides a vincular les prestacions econòmiques i de serveis socials a mesures de polítiques actives d'ocupació quan la persona estiga en edat de treballar i capacitada per a això.	**9**	
3	Garantia de protecció de drets i d'accés a serveis públics			**28**
	3.1. Serveis socials	1. Articular un sistema de serveis socials públic, universal i gratuït que, partint dels principis d'equitat i del reconeixement del dret a atenció social, garantisca l'accés a aquesta com un dret universal i subjectiu.	**1**	
		2. Normalitzar i consolidar el nivell d'atenció primària de serveis socials dirigit a la ciutadania en general, en coordinació amb la resta de les administracions públiques, i establir els recursos professionals necessaris, la cartera de prestacions que cal desenvolupar i els protocols de treball per a garantir una gestió eficient.	**5**	
		3. Articular el sistema d'atenció primària a escala social i definir un marc de prestacions bàsiques per a assignar-lo a l'atenció de col·lectius, famílies, grups de convivència i persones.	**2**	
		4. Articular accions per a la consolidació del nivell d'atenció primària del Sistema Valencià de Serveis Socials.	**4**	
		5. Potenciar l'eficàcia i l'accés als serveis socials per a millorar l'atenció a les persones més vulnerables.	**8**	
		6. Millorar els sistemes d'informació en l'àrea dels serveis socials per a respondre amb major eficàcia a les necessitats derivades de les situacions de risc de pobresa i exclusió.	**3**	
		7. Potenciar la intervenció dins de la família en els casos de vulnerabilitat infantil, a través de la millora de protocols d'actuació i el reforç de la coordinació entre els serveis socials i els serveis educatius i de salut, per a actuar amb immediatesa i eficàcia en les famílies més vulnerables.	**5**	

Línia estratègica		Objectius operatius	TOTAL ACTUACIONS	TOTAL LÍNIA
3	3.2. Educació	1. Desenvolupar per part de l'administració educativa les actuacions conduents a la implantació d'un model d'escola pública de qualitat i inclusiva que garantisca la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge des de la infància, mitjançant l'adopció de cultures, polítiques i pràctiques inclusives.	**36**	**91**
		2. Desenvolupar mesures en els centres educatius del sistema educatiu valencià que afavorisquen la seua transformació progressiva en centres inclusius que possibiliten l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat, en totes les etapes i en totes les modalitats d'escolarització.	**15**	
		3. Reduir l'abandonament escolar prematur dels col·lectius més vulnerables garantint l'accés i permanència en el sistema educatiu en condicions d'equitat i actuant sobre les condicions que generen la desigualtat.	**19**	
		4. Propiciar actuacions encaminades perquè les persones que han abandonat els estudis tornen a la formació reglada i/o obtinguen per altres vies una titulació superior a la que tenen.	**1**	
		5. Impulsar la Formació Professional per a aconseguir taxes de matriculació en aquest nivell educatiu equiparables a les europees i fomentar al mateix temps la Formació Professional en el lloc de treball.	**10**	
		6. Posar al servei de les persones amb menors nivells d'ocupabilitat els dispositius d'educació al llarg de tota la vida i impulsar el reconeixement de competències no formals, amb l'objectiu de poder certificar les competències adquirides, com a mecanismes clau d'inserció laboral i inclusió social.	**10**	
	3.3. Salut	1. Garantir l'equitat d'accés als recursos sanitaris al conjunt de la població i avançar cap a un sistema valencià de salut inclusiu: intercultural, acollidor, amb capacitat per a gestionar la diversitat de les persones ateses, obert a la participació i creació d'espais de convivència des dels serveis i programes de salut.	**18**	**64**
		2. Graduar els recursos i la prestació de serveis de salut, tant d'atenció com de promoció i prevenció, de forma proporcional a les necessitats de les persones i al llarg de tot el cicle vital, amb especial atenció en els períodes de transició: embaràs, primera infància, adolescència i envelliment.	**15**	
		3. Establir estratègies de promoció de la salut i prevenció específiques per a atendre persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social que reforcen els factors protectors de la salut relacionats amb les condicions de visa, el desenvolupament de les capacitats individuals i comunitàries i l'adquisició d'habilitats per a la vida.	**11**	
		4. Millorar la qualitat de vida de les persones majors impulsant mesures de prevenció i promoció de la salut i prenent en consideració els diferents recursos comunitaris que contribuïsquen a un envelliment actiu i saludable.	**4**	
		5. Garantir i promoure una alimentació saludable, especialment en la infància, i millorar la qualitat de les actuacions dirigides a la protecció de la salut del consumidor, especialment del més vulnerable, davant dels perills associats al consum d'aliments.	**5**	
		6. Augmentar la coordinació social i sanitària en la prestació de serveis entre les administracions públiques fent coincidir línies de desenvolupament estratègic, així com amb el tercer sector d'acció social, definint marcs d'integració funcional i models sostenibles.	**11**	
	3.4. Habitatge	1. Garantir el dret de l'accés a l'habitatge a les persones i/o unitats de convivència en situacions vulnerables, especialment en aquelles en què hi haja xiquets i xiquetes.	**8**	**18**
		2. Impulsar l'accés a un habitatge en règim de lloguer a les persones i famílies amb escassetat de recursos econòmics, i la permanència en aquest.	**6**	
		3. Coordinació i cooperació entre administracions en matèria d'habitatge.	**4**	

Línia estratègica		Objectius operatius	TOTAL ACTUACIONS	TOTAL LÍNIA
3	3.5. Cultura i societat de la informació	1. Promoure la democratització i l'accés a la cultura en condicions d'igualtat.	**10**	**18**
		2. Impulsar una societat digital i de la informació inclusiva que tinga en compte les necessitats de les persones més vulnerables. Lluita contra la bretxa digital; ús avançat dels serveis digitals i participació en les xarxes socials.	**5**	
		3. Implantar programes i mesures concrets destinats a afrontar la bretxa digital, mitjançant la col·laboració entre administracions públiques, tercer sector d'acció social i empreses tecnològiques, i l'establiment de programes educatius compensatoris i que tinguen en compte la carència de mitjans de les persones amb més dificultats.	**3**	
4	Garantia d'equitat territorial i cohesió social	1. Establir les bases i la normativa, participativa i planificadora, per a la gestió de l'equitat territorial.	**14**	**95**
		2. Garantir la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de prestació de serveis públics, equipaments i infraestructures en tot el territori valencià.	**18**	
		3. Implementar el desenvolupament comunitari i establir mecanismes de millora en la gestió de barris i zones vulnerables.	**16**	
		4. Millorar la cohesió social al llarg de tot el territori de la Comunitat Valenciana.	**20**	
		5. Promocionar la gestió de la diversitat i millorar la convivència tot desenvolupant les relacions personals i les xarxes de suport social i solidaritat, així com el voluntariat.	**27**	
5	Atenció a la infància i reducció de l'empobriment infantil	1. Garantir una protecció integral a la infància, en especial a aquella que es troba en situació de risc, vulnerabilitat empobriment i exclusió, desenvolupant tots els seus drets.	**12**	**59**
		2. Millorar la protecció dels xiquets i xiquetes i dels adolescents en situació de vulnerabilitat mitjançant polítiques socials, tant preventives com d'atenció.	**6**	
		3. Potenciar l'atenció i intervenció social a la infància i l'adolescència en situació de risc, desprotecció, diversitat funcional i/o en situació d'exclusió social, i establir criteris compartits de qualitat i pràctiques avaluables.	**25**	
		4. Intensificar actuacions preventives i de rehabilitació en la infància i adolescència davant de situacions de conflicte social.	**7**	
		5. Promoure la participació infantil.	**9**	
6	Lluita contra la feminització de l'empobriment	1. Treballar per l'apoderament i la participació sociopolítica de les dones, afavorir la presa de consciència dels seus propis drets, enfortir les seues capacitats i emprendre processos de canvi que potencien el seu poder.	**12**	**44**
		2. Promoure la qualificació i l'acreditació professional, així com la inserció i la permanència en el mercat de treball per a dones en situació de vulnerabilitat.	**4**	
		3. Combatre les desigualtats de gènere en el mercat laboral que determinen la vulnerabilitat de les dones contra la pobresa, fomentant la dignificació dels sectors més feminitzats i combatent la segregació ocupacional.	**9**	
		4. Afavorir la revisió i l'ordenació dels usos del temps laboral, d'atenció, social i personall.	**4**	
		5. Promoure la igualtat de les dones en tots els àmbits de la societat.	**15**	

RESUM DELS OBJECTIUS I ACTUACIONS PROPOSADES PER LÍNIES ESTRATÈGIQUES EN L'ESBORRANY DEL PLA

Línia estratègica	OBJECTIUS	ACTUACIONS
1. Inclusió sociolaboral: accés a l'ocupació	5	46
2. Garantia de prestacions	2	23
3. Garantia de protecció de drets i d'accés a serveis públics		
3.1. Serveis socials	7	28
3.2. Educació	6	91
3.3. Salut	6	64
3.4. Habitatge	3	18
3.5. Cultura i societat de la informació	3	18
4. Garantia d'equitat territorial i cohesió social	5	95
5. Atenció a la infància i reducció de l'empobriment infantil	5	59
6. Lluita contra la feminització de l'empobriment	5	44
TOTAL	**47**	**486**

ANNEX I. MARCS DE REFERÈNCIA DEL PVICS

El PVICS 17-22 ha de fer front al context socioeconòmic, respectant els marcs legislatius i tenint en compte els marcs de referència en matèria d'inclusió social supranacionals, entre els quals l'europeu, i també l'estatal. Veiem a continuació, a grans trets, quins són els marcs amb què s'alinea el pla.

MARC DE REFERÈNCIA INTERNACIONAL

En l'àmbit internacional, cal dir que és necessari tindre presents, a l'hora de l'elaboració del PVICS, tant els tractats internacionals subscrits per l'Estat espanyol, com els convenis, els plans, les estratègies, les recomanacions i les resolucions de Nacions Unides, en especial tots els que fan referència al sistema internacional de protecció dels drets humans.

Així, entre molts altres, cal tindre en compte:

- La Declaració Universal de Drets Humans (1948).
- La Convenció Internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (1965).
- El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966).
- El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (1966) i el seu protocol facultatiu. La Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants (1984).
- La Convenció de Nacions Unides de Drets de la Infància (1989) i els seus protocols facultatius (2000).[13]
- La Convenció Internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars (1990).
- La Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat (2006).
- La Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (1979) i del seu protocol facultatiu (1999).
- Les recomanacions del Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona 2009.

13 Per exemple, el Tercer protocol facultatiu de la convenció un procediment de comunicacions sobre les violacions de drets de l'infant.

- Les recomanacions del Comité de Drets de la Infància de Nacions Unides a Espanya 2010.
- Les recomanacions del Comité de Nacions Unides sobre els Drets de la Infància.

Conseqüents amb la declaració anterior, Nacions Unides aprovaren els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, huit propòsits de desenvolupament humà fixats l'any 2000, als quals els 189 països membres de les Nacions Unides acordaren arribar l'any 2015.

Aquests huit objectius eren els següents:

Objectiu 1: Eradicar la pobresa extrema i la fam.

Objectiu 2: Aconseguir l'ensenyament primari universal.

Objectiu 3: Promoure la igualtat entre els gèneres i l'autonomia de la dona.

Objectiu 4: Reduir la mortalitat infantil.

Objectiu 5: Millorar la salut materna.

Objectiu 6: Combatre el VIH/SIDA, el paludisme i altres malalties.

Objectiu 7: Garantir la sostenibilitat del medi ambient.

Objectiu 8: Fomentar una associació mundial per al desenvolupament.

L'any 2015, els progressos realitzats van ser avaluats, i es va actualitzar i estendre la llista d'objectius, ara denominats Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). En són dèsset i podem destacar-ne els següents:

- Posar fi a la pobresa en totes les seues formes en tot el món.
- Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.
- Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom en totes les edats.
- Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.
- Aconseguir la igualtat entre els gèneres i empoderar totes les dones i les xiquetes.

MARC DE REFERÈNCIA EUROPEU

La cerca d'una major equitat, a través del combat contra la pobresa i l'exclusió social, ha sigut una de les constants en el procés de construcció europea des dels seus orígens, tal com constaten els diversos compromisos que respecte d'això han anat aconseguint els estats membres, plasmats en acords com la Carta Social Europea (1961), la Carta dels Drets Socials dels Treballadors (1989), el Tractat de Maastricht (1993) o el Tractat d'Amsterdam (1999). Aquests documents plantejaren el desplegament de polítiques contra la pobresa i l'exclusió social, enteses com a garantia dels drets cívics i socials fonamentals per a la construcció d'una verdadera ciutadania europea.

Les fites més importants en la història social de la UE referits a la lluita contra la pobresa els trobem en els programes denominats POBRESA 1 (1975-1980), POBRESA 2 (1984-1988), i POBRESA 3 (1989-1994), als que seguiren la cimera especial de Lisboa, de març de 2000. En aquesta es parla per primera vegada de forma contundent d'una estratègia europea de protecció i inclusió social, que estableix, com a objectius polítics comuns a tots els països membres de la UE, l'eradicació de la pobresa i la lluita contra l'exclusió social.

La següent fita la trobem en el Programa POBRESA 4 (Comissió Europea, 2001), o Programa d'acció comunitària per a fomentar la cooperació entre els estats membres per a lluitar contra l'exclusió social, del qual deriva l'obligatorietat de realitzar plans nacionals d'acció bianuals per a lluitar contra la pobresa i l'exclusió social (PLAin) per tots els estats membres de la UE.

L'Estratègia de Lisboa renovada de 2005 va preveure no sols el compliment d'una nova Agenda Social Europea (2005-2010), sinó també l'establiment de nous objectius i nous indicadors. En conseqüència, els plans nacionals d'acció per a la inclusió social formulats des de llavors (IV Pla, 2006-2008, i V Pla, 2008-2010), establiren nous objectius comuns en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, centrats a combinar creixement econòmic i benestar social, sense oblidar la reducció de les desigualtats i la prevenció de l'exclusió social.

L'Agenda Social Europea (2006-2010) desenvolupa una doble estratègia: subratlla la necessitat de fer créixer la confiança dels ciutadans i ciutadanes i presenta accions clau entorn de dos eixos prioritaris: l'ocupació, emmarcat en l'objectiu de prosperitat, la igualtat d'oportunitats i la inclusió social, en el marc de l'objectiu de solidaritat. En aquest sentit, és destacable per la seua importància la creació de la "Plataforma

europea contra la pobresa i l'exclusió social: un marc europeu per a la cohesió social i territorial".[14]

Actualment, la UE ha inserit la seua política de lluita contra la pobresa en el llarg termini, a través de la denominada Estratègia Europa 2020, aprovada el març de 2010, que substitueix la fracassada Estratègia de Lisboa, i que estableix entre els seus objectius el de disminuir, abans de 2020, en almenys 20 milions les persones que en la UE estaven l'any 2000 en risc de pobresa i exclusió social, i també inclou metes centrades en l'ocupació o l'educació (reducció de les taxes d'abandó escolar, increment de persones entre 30 i 34 anys que tinguen educació superior). El nucli d'Europa 2020 planteja tres prioritats en matèria de creixement:

- Creixement intel·ligent: desenvolupament d'una economia basada en el coneixement i la innovació.
- Creixement sostenible: promoció d'una economia que utilitze més eficaçment els recursos, que siga verda i més competitiva.
- Creixement integrador: foment d'una economia amb un alt nivell d'ocupació que redunde en la cohesió econòmica, social i territorial.

En l'actualitat, els resultats esperats respecte a la reducció dels nivells de pobresa no han sigut els previstos. L'evolució de les mesures i la situació dels països no han derivat cap a menors percentatges de persones afectades per situacions de pobresa. L'horitzó d'avanç dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, fixats en un principi per a 2015, s'ha situat l'any 2020.

La Unió Europea, en l'actual període de programació i per a aconseguir els objectius de l'Europa 2020, ha insistit en el fet que és necessari modernitzar i ampliar les àrees en què es duen a terme les polítiques socials, que han de ser considerades com una inversió social, la qual cosa exigeix un treball de suport a les persones però també al grup de convivència familiar. Així, incloses en l'Estratègia Europa 2020, trobem les recomanacions contingudes en el "Paquet d'Inversió Social per al Creixement i l'Ocupació", que insten els estats membres a aplicar la seua despesa social de forma més eficient i efectiva, promovent millors pràctiques i oferint una guia per a la inversió social.[15]

14 COM (2010) 758 final.
15 Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comité Econòmic i Social Europeu i al Comité de les Regions. "Cap a la inversió social per al creixement i la cohesió –incloent-hi l'aplicació del Fons Social Europeu 2014-2020". COM (2013) 83 final. Brussel·les, 20.02.2013.

Entre els programes operatius destaquem el Programa operatiu del Fons d'Ajuda Europea a les Persones més Desfavorides (FEAD), dotat amb 563,4 milions d'euros, així com els derivats del Fons Social Europeu (programes operatius d'inclusió social d'àmbit nacional i autonòmic), dotat amb 750 milions d'euros i inclòs en la previsió de fons estructurals per al període 2014-2020. El seu objectiu és reduir el nombre de persones en situació o risc de pobresa i exclusió social i inclou les prioritats d'inversió següents: inclusió activa; integració de comunitats marginades; lluita contra la discriminació i igualtat d'oportunitats; accés a serveis assequibles, sostenibles i de qualitat, i foment de l'emprenedoria i l'economia social.

En el context de la UE cal destacar també la recent recomanació del Consell "Invertir en infància: trencar el cicle dels desavantatges".[16]

Finalment, i pel que ens afecta directament a nosaltres, mereixen destacar-se les últimes recomanacions realitzades pel Consell d'Europa a Espanya respecte del Pla nacional de reformes 2016: "adoptar noves mesures per a millorar la integració en el mercat laboral, centrant-se en el suport individualitzat i l'enfortiment de l'eficàcia de les mesures de formació".

MARC DE REFERÈNCIA ESTATAL

Fins al moment actual, a Espanya s'han llançat per a tot el territori nacional sis plans denominats Pla nacional d'acció per a la inclusió social del Regne d'Espanya:

1. I Pla nacional 2001-2003.
2. II Pla nacional 2003-2005.
3. III Pla nacional 2005-2006.
4. IV Pla nacional 2006-2008.
5. V Pla nacional 2008-2010.
6. VI Pla nacional 2013-2016.

16 Consell de la Unió Europea. Invertir en la infància: trencar el cicle de les desigualtats. Recomanació de la Comissió de 20.02.2013, SOC 116. Ecofin 126. C (2013) 778 final.

Per la seua banda, l'últim pla publicat (VI Pla nacional d'acció per a la inclusió social del Regne d'Espanya 2013-2016) planteja els objectius i les actuacions següents:

- Enfocament estratègic de la inclusió activa.

  OBJECTIU ESTRATÈGIC 1. Impulsar la inclusió sociolaboral a través de l'ocupació de les persones més vulnerables tenint en compte les famílies amb fills menors d'edat en situació de risc d'exclusió.

  OBJECTIU ESTRATÈGIC 2. Garantir un sistema de prestacions que permeten donar suport econòmic a aquelles persones en situació de vulnerabilitat i reduir l'empobriment infantil.

  OBJECTIU ESTRATÈGIC 3. Garantir la prestació d'uns serveis bàsics a tota la població enfocats de forma particular als col·lectius més desfavorits, especialment el cas de serveis socials, educació, sanitat, habitatge i cultura i societat de la informació.

- Atenció dels grups més vulnerables.

El pla es desgrana en 24 objectius estratègics i 240 actuacions, i dedica un capítol a la col·laboració publico-privada ("Mobilització, suport i enfortiment del tercer sector d'acció social" i "Incentivació de la participació de les empreses en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social") i un altre al foment de la participació infantil.

Cal destacar, com a principals aportacions legislatives i transversals coadjuvants en la lluita per la inclusió social desenvolupades al llarg dels últims anys des dels diferents governs centrals, tant el Pla de prestacions bàsiques de serveis socials en les corporacions locals, com la Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència.

Igualment, cal citar els següents documents de planificació i estratègics per a tindre'ls en compte a l'hora d'elaborar el PVCIS:

- Estratègia Espanyola sobre Discapacitat 2012-2020.
- Estratègia Nacional per a la Inclusió Social de la Població Gitana 2012-2020.
- Estratègia d'Emprenedoria i Ocupació Jove 2013-2016.
- Pla Nacional d'Implantació del Sistema Nacional de Garantia Juvenil.
- Estratègia Joventut 2020.
- Pla Estatal de foment del lloguer d'habitatge, la rehabilitació edificatòria i la regeneració i renovació urbanes 2013-2016.
- Agenda Digital a Espanya, 2013.
- Pla Estratègic Nacional d'Infància i Adolescència 2013-2016.
- Pla Nacional d'Acció per a la Inclusió Social del Regne d'Espanya 2013-2016.
- Catàleg de referència de serveis socials 2013.
- Estratègia Nacional per a l'Eradicació de la Violència contra la Dona (2013-2016).
- Estratègia Nacional sobre Drogues 2009-2016 i Pla d'Acció sobre Drogues 2013-2016.
- Pla Estratègic per a la Igualtat d'Oportunitats 2014-2016.
- Estratègia Espanyola d'Activació per a l'Ocupació 2014-2016.
- Pla d'Acció 2014-2017 per a la Igualtat d'Homes i Dones en la Societat de la Informació.
- Pla d'Acció 2014-2016 de l'Estratègia Espanyola de Discapacitat 2012-2020.
- Estratègia Espanyola de responsabilitat social de les empreses 2014-2020.
- Pla Integral de suport a la Família 2015-2017.
- Estratègia Nacional Integral per a Persones sense LLar (2015-2020).
- Marc d'actuació per a les Persones Majors. Propostes i mesures per a enfortir l'exercici dels drets de les persones majors. 2014.
- II Pla Estratègic del Tercer Sector d'Acció Social 2013-2016.

MARC DE REFERÈNCIA AUTONÒMIC VALENCIÀ

En l'àmbit autonòmic valencià hi ha una trajectòria antiga de treball en pro de la inclusió social, encara que amb resultats desiguals. Entre les mesures adoptades, cal destacar, per ordre cronològic:

- Pla conjunt d'actuació de Barris d'Acció Preferent, aprovat pel Decret 157/1988, d'11 d'octubre, del Consell de la Generalitat Valenciana.
- Pla de mesures d'Inserció Social per a la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 132/1990, de 23 de juliol, del Consell de la Generalitat Valenciana.
- Pla per a la Inclusió Social de la Comunitat Valenciana 2003-2006.
- Estatut d'Autonomia, regulat per L.O. 1/2006, de 10 d'abril. Incorpora, com una de les seues principals aportacions socials, la Carta de Drets Socials de la Comunitat Valenciana, aprovada en la Llei 4/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat.
- Pla Estratègic d'Inclusió Social de la Comunitat Valenciana 2006-2008.
- Llei 5/1997, de 25 de juny, de la Generalitat Valenciana, per la qual es regula el sistema de serveis socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
- Pacte Autonòmic Valencià contra la Pobresa (maig de 2009).

ANNEX II. INDICADORS DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Avaluació i seguiment

Com a eina de control i garantia d'eficàcia, aquest pla director es veurà sotmés a un procés de seguiment i avaluació. La Generalitat posarà en marxa aquest mecanisme per a fer efectiu el compliment de les mesures i projectes que es troben en aquest pla. Aquest procés serà dut a terme a través de la implicació i elaboració tant dels poders públics com de la resta d'actors que col·laboren en l'execució de les accions referents a la integració i la convivència.

Aquest instrument té com a finalitat garantir que totes les accions, o gran part d'elles, arreplegades en aquest pla s'executen positivament i que s'intenta aconseguir un ideal de societat justa mitjançant la prevenció, protecció i atenció social de les persones desfavorides i incapacitades per a fer front a les seues necessitats bàsiques, en tot el territori de la Comunitat Valenciana. A més, servirà als òrgans competents d'eina per a:

- Auditar el compliment dels resultats previstos (**eficiència**).
- Considerar que el cost de les accions executades es correspon amb els resultats aconseguits (**eficàcia**).
- Examinar si les mesures i el seu consegüent desenvolupament són conformes als objectius que es proposen aconseguir en aquest pla (**idoneïtat**).
- Analitzar si les activitats que es realitzen en aquest pla i el moment proposat per a aconseguir-les són adequats (**pertinència**).

Aquest mecanisme de seguiment i avaluació porta implícit una sèrie d'indicadors per al compliment de les accions i objectius.

La Direcció General d'Inclusió Social, especialment el Servei d'Inclusió Social, serà el competent per a l'elaboració d'una sèrie d'informes de seguiment i avaluació del Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social 2017-2022. Amb l'objectiu que el pla s'acomplisca favorablement i siga una garantia de control, es realitzaran **informes de seguiment anuals** en els quals s'arreplegarà l'estat d'execució del pla. Finalment, en expirar la vigència del pla director s'elaborarà un informe **d'avaluació final**, el qual tindrà en compte els informes de seguiment previs i suposarà la resolució del pla director i l'avaluació de la consecució dels objectius plantejats i de les accions proposades.

FITXES DE PROPOSTA D'INDICADORS DE LES ACCIONS CORRESPONENTS AL
PLA VALENCIÀ D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL
EXERCICI 2017

FITXA 1.- RESUM D'ACCIONS I PRESSUPOST DESTINAT EL 2017

ÒRGAN QUE INFORMA DE LA PROPOSTA

CONSELLERIA:	
SECRETARIA AUTONÒMICA:	
Subdirecció:	
Direcció General:	
Servei:	

LÍNIES ESTRATÈGIQUES	NOMBRE D'ACCIONS REALITZADES	PRESSUPOST 2017
LÍNIA ESTRATÈGICA 1. OCUPACIÓ		€
LÍNIA ESTRATÈGICA 2. PRESTACIONS		€
LÍNIA ESTRATÈGICA 3. ACCÉS A SERVEIS		€
LÍNIA ESTRATÈGICA 4. COHESIÓ SOCIAL		€
LÍNIA ESTRATÈGICA 5. PROMOCIÓ INFÀNCIA		€
LÍNIA ESTRATÈGICA 6. FEMINITZACIÓ EMPOBRIMENT		€

TOTAL NOMBRE ACCIONS:	PRESSUPOST TOTAL 2017
	€

El secretari autonòmic / La secretària autonòmica

Signat: Sr. / Sra. _____ Data: _____ Segell de la Conselleria

FITXA 2. - FITXA PROPOSTA D'INDICADORS PER ACCIÓ[17]

ÒRGAN QUE INFORMA DE LA PROPOSTA

CONSELLERIA:
SECRETARIA AUTONÒMICA:
Subdirecció:
Direcció General:
Servei:

LÍNIA ESTRATÈGICA NÚM.	
OBJECTIU NÚM.	
ACCIÓ NÚM. DENOMINACIÓ	

PROJECCIÓ PRESSUPOSTÀRIA:

PREVISIÓ FINANÇAMENT 2017	ENQUADRAMENT PRESSUPOSTARI		ESTIMACIÓ NOMBRE BENEFICIARIS/ÀRIES	
	MITJANS PROPIS	LÍNIA PRESSUPOSTÀRIA	HOMES	
€	SÍ NO		DONES	

PREVISIÓ FINANÇAMENT 2018-2023				
2018	2019	2020	2021	2022

17 S'emplenarà una fitxa per acció, i caldrà presentar tantes fitxes com accions previstes. També s'emplenarà una fitxa núm. 2 per a les accions que, encara que no estiga previst realitzar-les en l'exercici 2017, sí que es planifiquen durant el període d'aplicació del PVICS (2017-2022).

INDICADORS:[18]

INDICADORS	DESCRIPCIÓ DELS INDICADORS	FONT DE VERIFICACIÓ	VALOR DE REFERÈNCIA PREVIST 2017
D'EXECUCIÓ			
DE RESULTAT			
D'IMPACTE			

OBSERVACIONS:

Persona de contacte per a efectuar el seguiment d'execució de l'acció

NOM I COGNOMS: _____

DEPARTAMENT O SERVEI: _____

TELÈFON: _____

CORREU ELECTRÒNIC:_____

18 S'haurà de referenciar, almenys, un indicador per cada tipologia.

ANNEX III. PRESSUPOSTOS

RESUM PRESSUPOSTOS PER LÍNIES			
Línies estratègiques	Conselleries	Pressupost Conselleria (en milers d'euros)	Total línia (en milers d'euros)
Línia estratègica núm. 1 INCLUSIÓ LABORAL: ACCÉS A L'OCUPACIÓ	Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	179.082,10	179.082,10
Línia estratègica núm. 2 Garantia de prestacions	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	41.092,88	41.092,88
Línia estratègica núm. 3 3.1. Serveis socials	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	190.718,27	222.533,57
	Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	31.815,30	
Línia estratègica núm. 3 3.2. Educació	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	10,00	73.855,68
	Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport	73.745,68	
	Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	100,00	
Línia estratègica núm. 3 3.3. Salut	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública	64.237,36	64.237,36
Línia estratègica núm. 3 3.4. Habitatge	Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori	23.250,94	23.250,94
Línia estratègica núm. 3 3.5. Cultura i societat de la informació	Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport	75,00	75,00
Línia estratègica núm. 4 Garantia d'equitat territorial i cohesió social	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	121.773,73	123.073,73
	Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	1.300,00	
Línia estratègica núm. 5 Promoció de la infància i reducció de l'empobriment infantil	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	23.295,91	23.295,91
Línia estratègica núm. 6 Lluita contra la feminització de l'empobriment	Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	3.414,00	3.414,00
		TOTAL PLA	753.911,17

RESUM PRESSUPOSTOS PER CONSELLERIES			
Conselleries	Línies estratègiques	Pressupost línia (en milers d'euros)	Total Conselleria (en milers d'euros)
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives	Línia estratègica núm. 2 Garantia de prestacions	41.092,88	380.304,79
	Línia estratègica núm. 3 3.1. Serveis socials	190.718,27	
	Línia estratègica núm. 3 3.2. Educació	10,00	
	Línia estratègica núm. 4 Garantia d'equitat territorial i cohesió social	121.773,73	
	Línia estratègica núm. 5 Promoció de la infància i reducció de l'empobriment infantil	23.295,91	
	Línia estratègica núm. 6 Lluita contra la feminització de l'empobriment	3.414,00	
Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport	Línia estratègica núm. 3 3.2. Educació	73.745,68	73.820,68
	Línia estratègica núm. 3 3.5. Cultura i societat de la informació	75,00	
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	Línia estratègica núm. 1 INCLUSIÓ LABORAL: ACCÉS A L'OCUPACIÓ	179.082,10	179.182,10
	Línia estratègica núm. 3 3.2. Educació	100,00	
Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori	Línia estratègica núm. 3 3.4. Habitatge	23.250,94	23.250,94
Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques	Línia estratègica núm. 3 3.1. Serveis socials	31.815,30	33.115,30
	Línia estratègica núm. 4 Garantia d'equitat territorial i cohesió social	1.300,00	
Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública	Línia estratègica núm. 3 3.3. Salut	64.237,36	64.237,36
		TOTAL PLA	753.911,17

Línia estratègica núm. 1 INCLUSIÓ LABORAL: ACCÉS A L'OCUPACIÓ									
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball – SERVEF									
Objectius / Actuacions	Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)	Línia pressupostària / Programa	Denominació de la línia	Previsió finançament 2018-2023 (en milers d'euros)					
				2018	2019	2020	2021	2022	
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.1	9.000,00	S7954000 / Programa 322.51	Pla d'ocupació jove						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 2	12.200,50	S7973000 / Programa 322.52	Programa mixt Ocupació-Formació. Garantia Juvenil.	6.855,97	2.285,32	2.285,32			
				Fons cofinançats a través del Programa Operatiu Garantia Juvenil 2014-2020 POEJ					
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 4	1.400,00	S7979000 / Programa 322.51	Ocupació de qualitat amb perspectiva de gènere						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.5	9.000,00	S7979000 / Programa 322.51	Ocupació de qualitat amb perspectiva de gènere						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.6	7.000,00	S2941000 / Programa 322.51	Ocupació Pública i Desenvolupament Local						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.7	9.175,00	S7954000 / Programa 322.51	Ocupació de qualitat amb perspectiva de gènere						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.8	52.609,80	S0218000 / Programa 322.52	Formació professional per a l'ocupació	Fons distribuïts a través de conferència sectorial, els criteris es reelaboren anualment					
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.9	500,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.10	6.500,00	S7978000 / Programa 322.52	Programes mixtos d'ocupació - formació, POCV	6.500,00	6.500,00	6.500,00	3.250,00		
				Fons cofinançats a través del Programa Operatiu Garantia Juvenil 2014-2020 POEJ					
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 11	23.453,00	S2946000 / Programa 322.52	Programes mixtos ocupació-formació	Fons distribuïts a través de conferència sectorial, els criteris es reelaboren anualment					
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 12	8.165,80	S7974000 / Programa 322.52	Accions formatives Garantia Juvenil	4.719,05	1.573,02	1.573,02			
				Fons cofinançats a través del Programa Operatiu Garantia Juvenil 2014-2020 POEJ					
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.14	1.000,00	S7971000 / Programa 322.54	Accions orientació joves participants Garantia Juvenil	507,52	507,52	507,52			
Objectiu núm. 1 / Actuació núm.15	3.000,00	S7972000 / Programa 322.54	Itineraris inserció persones amb especial dificultat inserció o risc exclusió social	3,00	A determinar	A determinar			
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 16	4.000,00	Nova		4.000,00	A determinar	A determinar			
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 17	300,00	Licitació Cap. II Programa 322.54		17,81	17,81	17,81			
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 18	2.000,00	Licitació Cap. II Programa 32254		2.000,00	A determinar	A determinar	A determinar		
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 19	5.800,00	Mitjans propis		5.800,00	A determinar				
Objectiu núm. 2 / Actuació núm. 23		Mitjans propis							
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 27	525,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 28	50,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 29	18.850,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 30	50,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 31	1.200,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 32	30,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 33	30,00	S2240000 / Programa 322.51	Ocupació de persones amb discapacitat i inclusió social						
Objectiu núm. 3 / Actuació núm. 38	3.243,00	Licitació Programa 322.54		3.243,00	A determinar	A determinar			
	179.082,10	**TOTAL**							

Línia estratègica núm. 2 Garantia de prestacions								
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives								
Objectius / Actuacions	Previsió Finançament 2017 (en milers d'euros)	Línia pressupostària / Programa	Denominació línia	Previsió finançament 2018-2023 (en milers d'euros)				
				2018	2019	2020	2021	2022
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	41.092,88	S6355000 / Programa 313.50 (crèdit ampliable)	Renda Garantida de Ciutadania					
	41.092,88	**TOTAL**						

Línia estratègica núm. 3 3.1. Serveis socials								
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives								
Objetius / Actuacions	**Previsió finançament 2017** (en milers d'euros)	**Línia pressupostària / Programa**	**Denominació de la línia**	**Previsió finançament 2018-2023** (en milers d'euros)				
				2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	2.500,00	S1827000 / Programa 313.50	Programes acció comunitària i plans locals d'inclusió					
	1.400,00	S5152000 / Programa 313.50	Lluita contra l'empobriment energètic					
	60,10	S5175000 / Programa 313.50	Beques per a la realització de pràctiques professionals en temes d'inclusió social i acció comunitària					
	500,00	S5176000 / Programa 313.50	Municipis inclusius					
	320,00	S6583000 / Programa 313.50	Desenvolupament del voluntariat					
	1.500,00	S6594000 / Programa 313.50	Lluita contra l'empobriment infantil					
	375,00	S6727000 / Programa 313.50	Ajudes a organitzacions empresarials agràries per a la integració de persones migrants temporeres					
	5.500,00	S6729000 / Programa 313.50 **(Aportació condicionada FSE 2.750.00)**	Itineraris integrats d'inserció sociolaboral					
	220,00	S6736000 / Programa 313.50	Convenis entitats locals per a la integració de persones migrants					
	1.415,98	S7672000 / Programa 313.50	Ajudes programes acollida persones immigrants d'associacions i organitzacions socials					
	1.833,30	S7677000 / Programa 313.50	Suport al funcionament d'oficines d'atenció a persones migrants (AMICS)					
	1,00	S5154000 / Programa 311.10	Premis projecte fi de grau en accessibilitat al medi físic					
	68,72	S5165000 / Programa 311.10	Beques programa de planificació de serveis socials					
	400,00	S1330000 / Programa 313.40	Ajudes per a facilitar l'autonomia personal					
	23.053,45	S6587000 / Programa 313.40 **(Aportació condicionada 1.434,50)**	Finançament entitats locals – Atenció persones amb diversitat funcional					
	93.725,16	S6738000 / Programa 313.40 **(Aportació condicionada 5.087,91)**	Serveis socials especialitzats per a persones amb diversitat funcional					
	3.288,01	S7145000 / Programa 313.40	Programes per a la promoció de l'autonomia personal					
	52.170,96	S0228000 / Programa 313.10	Finançament entitats locals. Serveis socials					
	1.326,59	S2188000 / Programa 313.10	Programes de tercera edat					
	500,00	S2736000 / Programa 313.10	PEI d'emergència i desenvolupament personal					
	200,00	S6489000 / Programa 313.80	Programa escoles de famílies					
	360,00	S6725000 / Programa 313.80	Programes d'Igualtat i Inclusió del poble gitano en els municipis					
	190.718,27	**TOTAL**						
Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques								
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	27.500,00	S1674000 / Programa 141.10	Consell Valencià de Col·legis d'Advocats de la CV					
	4.315,30	S1675000 / Programa 141.10	Consell Valencià de Col·legis de Procuradors de la CV					
	31.815,30	**TOTAL**						
	222.533,57	**TOTAL LÍNIA ESTRATÈGICA**						

Línia estratègica núm. 3 3.2. Educació								
Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport								
Objectius / Actuacions	**Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)**	**Línia pressupostària / Programa**	**Denominació línia**	**Previsió finançament 2018-2023 (en milers d'euros)**				
				2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Objectiu núm. 1	62,13	S3154000 / Programa 421.30	Subvencions activitats integració de l'alumnat de centres d'educació especial					
	3.490,00	S7875000 / Programa 422.40	Ajudes a programes formatius de qualificació bàsica per als alumnes amb necessitats específiques					
	160,00	S0072000 / Programa 421.50	Ajudes centres concertats per a educació compensatòria					
	3.712,13	**Total**						
Objectiu núm. 2	100,00	S8233000 / Programa 542.50	Formació Tècnica i de gestió I+D+i. PO Ocupació Juvenil					
Objectiu núm. 3	430,00	S7857000 / Programa 421.50	Programa de col·laboració per a la reducció de l'abandó escolar					
	32,50	S7412000 / Programa 422.20	Finançament parcial del transport de l'alumnat del centre CAES Mare Petra de Torrent					
	462,50	**Total**						
Objectiu núm. 4	100,00	S7416000 / Programa 422.40	Beques per a millorar la inserció professional de les dones					
Objectiu núm. 5	100,00	S8218000 / Programa 422.60	Ajudes realització màster universitari en el marc del PO Ocupació Juvenil					
Objectiu núm. 6	2.464,35	S0063000 / Programa 422.20	Finançament educació persones adultes.					
	706,50	S8114000 / Programa 422.60	Ajuda formació en idiomes estrangers PO FSE-CV 2014-2020					
	144,20	S7899000 / Programa 421.50	Ajudes a programes per l'educació intercultural.					
	160,00	S0072000 / Programa 421.50	Ajudes centres concertats per a educació compensatòria					
	2.500,00	S3140000 / Programa 422.30	Menjadors escolars: alumnes d'ESO i escolarització d'alumnat dispers					
	966,00	S7413000 / Programa 422.20	Convenis finançament educació de persones adultes					
	1.017,00	S0827000 / Programa 422.20	Transport escolar. Ajudes individualitzades					
	61.353,00	S0829000 / Programa 422.20	Menjadors escolars: Alumnat d'Infantil i Primaria, i escolarització d'alumnat dispers					
	69.311,05	**Total**						
	73.785,68	**TOTAL**						
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball – SERVEF								
	100,00	S8233000 / Programa 542.50	Formació tècnica i de gestió I+D+i. PO Ocupació Juvenil					
	100,00	**TOTAL**						
Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives - IVAJ								
Objectiu núm. 5 / Actuació: suport de l'Administració a un sistema	10,00	Secció 16 Entitat 00020 Capítol II		10,00	10,00			
	10,00	**TOTAL**						
	73.895,68	**TOTAL LÍNIA ESTRATÈGICA**						

Línea Estratégica Nº3 3.3.- Salud							
Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública							
Objetivos / Actuaciones	Previsión Financiación 2017 (en miles de euros)	Linea Presupuestaria / Programa	Previsión Financiación 2018-2023 (en miles de euros)				
			2018	2019	2020	2021	2022
Objetivo Nº1 / Actuaciones Nº 2, 3,4, 6, 7, 9 Objetivo Nº2 / Actuaciones Nº 17, 20, 28, 29 Objetivo Nº3 / Actuaciones Nº 35, 38, 39	220,00	Acción local en salud, crianza Y parentalidad positiva e intervención comunitaria (Cap. IV) Mihsalud (Cap. I, II) Programa 412.28					
	40,00						
	900,00						
	1.160,00	**Total**					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 11 Objetivo Nº3 / Actuación Nº 36	25,07	Centro de Atención a Sin Techo (CAST)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 12	10,00	Formación-acción agentes de salud (Cap. II)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 13 Objetivo Nº3 / Actuación Nº 37	1.140,04	VIH (Cap. I, II y IV)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 14	328,57	PIJ (Cap. II y IV)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 16	428,47	PIES (Cap. I y II)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 17	47,53	DITCA (Cap. I y II)					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 9	40.036,00	Codi de Línia T7484000 / Programa 412.25 Denominació: Población protegida, pensionistas de la Seguridad Social con nivel de ingresos igual o inferior a una base liquidable de 18.000,00 euros anuales					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 9	6.630,24	Codi de Línia T7496000 / Programa 412.25 Denominació: Ayudas al colectivo especialmente Vulnerable con discapacidad					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 4	6.000,00	Codi de Línia T2083 / Cap. IV Programa 412.23 Denominació: Atención farmaceútica sociosanitaria					
Objetivo Nº1 / Actuación Nº 9	8.000,00	Codi de Línia T0424 / Programa 412.25 Denominació: Ayuda colectivo infancia y juventud vulnerable					
Todas las anteriores	431,45	Reducción de desigualdades en la actividades de todo el personal.					
	64.237,36	**TOTAL**					

Línia estratègica núm. 3 3.4. Habitatge								
Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del territori								
Objectius / Actuacions	Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)	Línia pressupostària / Programa	Denominació línia	Previsió finançament 2018-2023				
				2018	2019	2020	2021	2022
Objectiu núm. 1 / Actuació núm. 2	7.250,94	ER250 / Programa 431.10	Reforma vivendes públiques					
	7.250,94	Total						
Objectiu núm. 2 / Actuacions núm. 11, 12, 13 i 14	1.300,00	S8263000 / Programa 431.10	Llei de la funció social de l'habitatge: mediació i col·laboració institucional					
	1.900,00	S8270000 / Programa 431.10	Llei de la funció social de l'habitatge: emergències habitacionals					
	100,00	S8265000 / Programa 431.10	Avals a propietaris amb microcrèdits procedents de l'IVF per a fer front a possibles impagaments					
	3.300,00	Total						
Objectiu núm. 2 / Actuació núm. 19	10.000,00	S7845000 / Programa 431.10	Pla estatal de foment del lloguer, rehabilitació i renovació urbana 2013-2016. Ajudes al lloguer					
	10.000,00	Total						
Objectiu núm. 2 / Actuacions núm. 20 i 21	1.200,00	S8268000/Programa 431.10	Desenvolupament de la Llei de la Funció Social de l'Habitatge en matèria de mediació					
	1.500,00	S8266000/Programa 431.10	Desplegament de la Llei de la funció social de la vivenda amb la col·laboració dels ajuntaments					
	2.700,00	Total						
	23.250,94	TOTAL						

Línia estratègica núm. 3.3.5. Cultura i societat de la informació								
Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport								
Objectius / Actuacions	Previsió finançament 2017	Línia pressupostària / Programa	Denominació línia	Previsió finançament 2018-2023 (en milers d'euros)				
				2018	2019	2020	2021	2022
Objectiu núm. 3	75,00	S7896000 / Programa 452.10	Ajudes edició electrònica de llibres					
	75,00	TOTAL						

Línia estratègica núm. 4 Garantia d'equitat territorial i cohesió social								
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives								
Objectius / Actuacions	**Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)**	**Línia pressupostaria / Programa**	**Denominació línia**	**Previsió finançament 2018-2023**				
				2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	670,00	S1331000 / Programa 313.80	Programa per a la igualtat i la inclusió del poble gitano					
	120,00	S5151000 / Programa 313.80	Programes per a la igualtat de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals					
	60,00	S5156000 / Programa 313.80	Beques per a la realització de pràctiques professionals en temes de diversitat sexual i ètnica, famílies i infància					
	150,00	S5166000 / Programa 313.80	Universitats públiques. Programes igualtat en la diversitat					
	148,42	S5169000 / Programa 313.80	Conveni Fundación Secretariado Gitano					
	30,00	S5171000 / Programa 313.80	Conveni Universitat d'Alacant Càtedra Cultura Gitana					
	200,00	S6489000 / Programa 313.80	Programa escoles de famílies					
	360,00	S6725000 / Programa 313.80	Programes d'Igualtat i Inclusió del Poble Gitano en els Municipis					
	180,00	S6735000 / Programa 313.80	Programa Igualtat de Tracte i contra els Delictes d'Odi					
	200,00	S7108000 / Programa 313.80	Programes de promoció de la diversitat familiar					
	400,00	S1330000 / Programa 313.40	Ajudes per a facilitar l'autonomia personal					
	23.053,45	S6587000 / Programa 313.40	Finançament entitats locals - Atenció persones amb diversitat funcional					
	93.725,16	S6738000 / Programa 313.40	Serveis Socials Especialitzats per a persones amb Diversitat Funcional					
	300,00	S0229000 / Programa 313.40	Millora condicions accessibilitat al medi físic					
	1.600,00	S3106000 / Programa 313.40	Ajudes per a projectes d'inversió					
	41,70	S6582000 / Programa 313.50	Beques de col·laboració en mediació intercultural					
	320,00	S6583000 / Programa 313.50	Desenvolupament del voluntariat					
	35,00	S6737000 / Programa 313.50	Conveni SOJI (Servei Orientació Jurídica Immigrants)					
	180,00	S6735000 / Programa 313.80	Programa Igualtat de Tracte i contra els Delictes d'Odi					
	121.773,73	**TOTAL**						
Conselleria de Justícia, Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats Públiques								
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	1.300,00	F4234000 / Programa 141.10	FAVIDE - Fundació per a l'Atenció a les Víctimes del Delicte					
	1.300,00	**TOTAL**						
	123.073,73	**TOTAL LÍNIA ESTRATÈGICA**						

Línia estratègica núm. 5 Promoció de la infància i reducció de l'empobriment infantil								
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives								
Objectius / Actuacions	Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)	Línia pressupostària / Programa	Denominació línia	Previsió finançament 2018-2023				
				2018	2019	2020	2021	2022
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	4.486,02	S1327000 / Programa 313.30	Centres de dia de menors					
	994,02	S2194000 / Programa 313.30	Finançament entitats locals-Mesures judicials menors al medi obert					
	3.678,73	S3099000 / Programa 313.30	Serveis especialitzats d'atenció a menors en situació de risc o amb mesures jurídiques de protecció i a les seues famílies (SEAFI)					
	235,97	S3351000 / Programa 313.30	Centre Penyeta Roja de Castelló					
	122,40	S4976000 / Programa 313.30	Programes de prevenció i protecció de menors					
	150,00	S5168000 / Programa 313.30	Programa infància entitats i ajuntaments					
	1.355,64	S5173000 / Programa 313.30	Prestacions econòmiques individualitzades (PEIs) acolliment familiar					
	60,10	S5174000 / Programa 313.30	Beques per a la realització de beques professionals en temes d'infància i adolescència					
	252,80	S5373000 / Programa 313.30	Centre Llar Infantil Provincial Alacant					
	130,00	S6568000 / Programa 313.30	Conveni Ajuntament de València. Punt de Trobada Familiar de València					
	6.523,48	S6574000 / Programa 313.30	Prestacions econòmiques individualitzades per acolliment familiar de menors en família extensa					
	375,00	S6585000 / Programa 313.30	Programes d'emancipació i autonomia personal					
	1.099,42	S6590000 / Programa 313.30	Centres de dia entitats locals					
	222,76	S6726000 / Programa 313.30	Prestacions econòmiques individualitzes per acolliment familiar en família educadora per a despeses extraordinàries					
	2.626,94	S6731000 / Programa 313.30	Prestacions econòmiques individualitzades per acolliment familiar de menors en família educadora					
	982,63	S6732000 / Programa 313.30	Prestacions econòmiques individualitzades per acolliment familiar d'urgència-diagnòstic					
	23.295,91	**TOTAL**						

Línia estratègica núm. 6 Lluita contra la feminització de l'empobriment								
Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives								
Objectius / Actuacions	Previsió finançament 2017 (en milers d'euros)	Línia pressupostaria / Programa	Denominació línia	Previsió finançament 2018-2023				
				2018	2019	2020	2021	2022
Estan inclosos dins d'aquesta línia estratègica	300,00	S5150000 / Programa 323.10	Foment de la Igualtat					
	1.900,00	S5159000 / Programa 323.10	Xarxa d'agents d'igualtat					
	4,00	S5339000 / Programa 323.10	Concursos promoció igualtat de gènere					
	450,00	S5340000 / Programa 323.10	Programes de prevenció i atenció a l'exclusió social					
	600,00	S6383000 / Programa 323.10	Ajudes per a dones víctimes de violència de gènere					
	100,00	S6566000 / Programa 323.10	Fons d'emergències contra la violència sobre la dona					
	60,00	S6567000 / Programa 323.10	Indemnització per causa de mort per violència sobre la dona					
	3.414,00	**TOTAL**						